

1 лв.

ПЕΤЪК 29 ΜΑΡΤ 2013
ГОДИНА 22 БРОЙ 74 (6478)

www.duma.bg

Сцена

Априлски намаления в театър „София“

Стр. 26

Разруха

13 пъти намален броят на овците

Стр. 7

Закана

УЕФА ще бори расизма от София

Стр. 31

Няколко
ДУМИГеорги
ГЕОРГИЕВТуй и
слушалките

“Туй”. Това е новият прякор на бившия вътрешен министър Цветан Цветанов, роден по форумите. Геннален е. Много подобър от предишните - Цвинокио и Цецерон. Туй е нещо в среден рог, но не се знае човек ли е или бездушна машина за поръчки на пример.

Туй е много страшен. Много хора се боят от него. Едър, мащабен, с “особена форма на главата”, както пише често за него колелката Веселина Томова от Варна. Но не антропологичните или забележителните лексикални особености на Туй го правят страховит. Туй има абсолютното оръжие в “демократичния” арсенал на “европейска” България - слушалката. Туй има възможността да подслушва вашите разговори, да знае вашите малки или големи тайни, да ви погсказва, че знае за вашите тайни, вие да се боите от това, а той да се наслаждава на вашия страх. Туй има лукса да изглежда прост. За него, вие дето сте по-умни, сте жалки бозайници. Туй знае, че може да ви контролира, колкото и да му се погидравате. А вие усещате, че не можете да се защитите. Усещането ви е правилно, защото Туй се е погизжил първо да контролира тези, които по закон са призвани да ви защитят от произвола.

Най-страшното вчера не беше сигналът, изнесен от Сергей Станишев. Най-страшното беше, когато журналисти и подслушвани коментираха, че не били притеснени. Ако това неглижирано отношение към проблема Цветан Цветанов продължи още малко, Туй няма да има нужда от слушалки. Вие самите ще се превърнете в Туй и Туй ще се смее на глупостта ви. И с право.

Цветанов подслушвал двама
президенти и еврокомисар

Това е българският „Уотъргейт“, категоричен беше Сергей Станишев

Георги Първанов като действащ президент и Росен Плевнелив в качеството му на държавен глава са били подслушвани от специално създадена от Цветан Цветанов група в МВР. Скандалните факти изнесе вчера лидерът на БСП Сергей Станишев. От септември 2009 г.

лично Цветанов е създад група в МВР за незаконно подслушване на политически опоненти, бизнесмени и общественици, магистрати, лидерите на протестите, граждани и други, допълни социлидерът. Сред подслушваните е била и еврокомисарката Кристилина Георгиева

при посещенията си в България. Ако тези данни се потвърдят, говорим за чудовищен скандал, за огромна злоупотреба с власт, направо за български “Уотъргейт”, обобща Станишев. Абсолютно незаконната група на Цветанов е подслушвала още самия Станишев, Иван Ко-

стов, Симеон Дянков, Волен Сидеров, шефката на съюза на съдиите Нели Куцкова и много бизнесмени. Станишев обяви, че е получил сигнала по пощата на “Позитано” и вчера го предаде на главния прокурор Сотир Цацаров.

Стр. 3

Снимка Пресфотото/БТА

Специализирана полицейска акция по принципа на широкообхватен метод се провежда във Варна вчера. Органите на реда провериха гражданите за задължителни стикери за гражданска отговорност и техническа изправност

ПРОФ. БОЯН ДУРАНКОВ: СЛЕД
КИПЪР СТРАХЪТ БРОДИ ИЗ ЕВРОПА

Стр. 23

300 хил. гуши
се грозира
всеки ген

Държавата вече не дава 1% от акциза за цигари и алкохол за превенция.

Стр. 2

България

www.duma.bg

БСП иска проверки във всички столични райони

Деси ВЕЛЕВА

Разширяване на проверките на ръководствата на столичните райони поиска вчера общинският съветник от БСП Борис Цветков. Той припомни, че в 5 района вече са открити нарушения и настоява одитите да продължат и на други места. Според кмета Фандъкова обаче това засега не е възможно, но проверките ще продължат. Тя потвърди и че звеното за вътрешен одит на общината разширява проверката си в "Столичен автотранспорт" не само за 2012 г., но и за предходни години. Така кметската отговори на питане на червения общинар Георги Кадиев във връзка със сигнала му за злоупотреби, извършвани в поделение "Земляне" на автотранспорта.

Без подкрепата на БСП най-накрая бе избран нов кмет на район "Триадица". Фандъкова предложи Николай Терзиев, бивш заместник-кмет на района, който ще заеме мястото на освободения заради шофиране в нетрезво състояние Стоян Начев.

Шефът на групата на БСП в СОС Жельо Бойчев обяви, че няма да поткрепят избора на нов районен кмет на район "Триадица" ▶

Снимка БГНЕС

Студентите на Христо Стоичков - инженерен проект на загкулисието

Активността на НПСС е отражение на принципа "пимо-платено" в политиката

Светла ВАСИЛЕВА

Председателят на Националното представителство на студентските съвети (НПСС) Ангел Георгиев учи в Стопанската академия в Свищов вече около 15 г. Той единствен подкрепя ексминистър Сергей Игнатов за далаверите в научния фонд на МОМН, а сега се опита да обсеби уличните протести на Орлов мост, навлече Христо Стоичков за тяхно лице и предизвика отпора на студентските организации. Младшеят е приближен до скандалния ректор плагиат Величко Адамов, има една и съща дисертационна тема с Красьо Черничкия, прекъснал е обучението си "поради слаб успех", а семейството му е замесено в "блажни"

договори с доставка на горива за вуза. Това стана ясно вчера от пресконференция на адвокат Калин Костов от Свищов, който е преподавал във вуза.

Стоичков ги легитимира, гледайки ги в очите, аз ще ги делегитимирам, гледайки в техните биографии, заяви Костов. В последната справка, която той разпечата вчера от интернет досието на Георгиев, пишело, че студентът е прекъснал поради слаб успех. През 2002 г. Георгиев получил бакалавърска степен по стопанско управление. През 2006 г. - първа магистратура "Бизнес администрация", 2007 г. - втора магистратура "Финансов мениджмънт", а на 5 март 2008 г. - вече пише докторска тема "Оценяване портфейлното

представяне на инвестиционните фондове". Третата си магистратура Ангел Георгиев е записал в редовна форма (!) 2011 г. не повече от седмица преди избора му за председател на НПСС. Така удължава студентските си права с магистратура след докторат. На докторантския си изпит той се явил с близкия си приятел, съдебния лобист Красьо Черничкия. Според икономисти от вуза и двамата пишат една и съща тема, но с различни ръководители. Ръководител на Ангел е доц. Румяна Найденова, съпруга на Васил Найденов, който също работи в СА и е отговорял за контрола върху ремонта на обществения, осъществяван от фирмите на Черничкия. Обществена поръчка през

2008/2009 г. за доставка на гориво на академията за близо 1 млн. лв., съвсем случайно без търг и конкурс, е спечелена от фирма "КА Груп"-Плевен, където бащата на Ангел Георгиев е прокурист на дъщерното дружество.

Според адвокат Костов Георгиев е финансиран и пратен в политическия живот от определени къргове, това сочи и мащабът на акциите - в арена "Армеец" например. Подкрепяща декларация от НПСС, четена от Сергей Игнатов в НС на 5 декември 2012 г., беше единственият отговор на питане на опозицията за далаверите в научния фонд. Същия ден в НС се гласува допълнителни 600 хил. лв. за 4 вуза, като 500 000 са за Стопанската академия.

Дадени са по предложение на депутата Емил Димитров, който е и член на настоятелството на вуза. Което си е чист конфликт на интереси. В момента, в който действаш депутат увеличава субсидията на университета, в който е член на настоятелството - това не може да не предизвика реакция от Брюксел, каза адвокат Костов. Когато пък се види кой е ректорът и се видят финансовите нарушения във вуза, ще стане ясно, че той ректор има нужда от политическа протекция във всеки следващ парламент, смята той. Костов напомни и инфарктния избор на Величко Адамов за ректор през 2007 г. - с 59 срещу 58 гласа. Студентският глас на Ангел направи Величко Адамов ректор, заяви юристът.

Само един шеф на РИК не е от ГЕРБ

Само един от 31-те председатели на Районни избирателни комисии не е от ГЕРБ, съобщиха вчера сайтът Медианул след своя проверка. На заседание на ЦИК, продължило почти до сутрешните часове на 28 март, изборните специалисти така и не успяха да преборят вече установената практика ГЕРБ да получават всички председателски места на комисиите, движещи изборите в многомандатните избирателни райони. Въпреки новия текст в Изборния кодекс, който изисква ръководствата на РИК (председател, зам.-председател и секретар) да са разпределени на квотен принцип, съответстващ на процентното представителство на партиите в парламента, отново не можа да се получи справедливо разпределение на управата на комисиите. След дългото умване в ЦИК рекапитулацията показва, че ГЕРБ има 32 ръководни места, което означава 30 председатели, 1 секретар и един заместник-председател. Коалиция за България получава 25 ръководни места, ДПС - 22, Синята коалиция - шест.

300 хил. гуши в България всеки ден се грожат

Всеки ден 300 хил. души у нас употребяват различни наркотици, а от тях 30 хил. са пристрастени към хероина. Това сочат данните от последния доклад на Държавния департамент на САЩ, оповестени от Желяз Андреев, ръководител на програмата за лечение на зависими "Ново начало".

В същото време държавата ни продължава да абдикира от проблемите на зависимите и техните семейства. "За разлика от всички европейски държави метадоновото лечение

у нас не се поема от здравната каса, липсва клинична пътека за лечение на зависими и на практиката дори и здравноосигурени, тези хора остават извън системата", коментира Андреев.

Той добави, че дори регламентирани със Закона за здравето средства в размер на 1% от акциза за цигарите и алкохола (годишно 50 млн. лв.) не се плащат през последните години на организациите, занимаващи се с превенция и лечение на зависими.

НЕК и БЕХ не били длъжни да дават информация на обществото

Светла ТОДОРОВА

Българският енергичен холдинг и Националната електрическа компания не са длъжни да предоставят информация за граждански контрол. Монополни организации като водоснабдителни, електроснабдителни, телекомуникационни и др. не са задължени лица по смисъла на Закона за достъп до обществена информация. Това обявява екипът на програмата "Достъп до информация" по време на годишния си отчет, представен вчера. Ако това е обяснено за частните монополи, то включването към тях на НЕК и БЕХ като структури, затворени за граждански контрол, буди недоумение и ще наложи промени в законодателството поради огромния обществен интерес. Програмата отчита като пробив признаността на "Топлофикация-София" за задължен субект по закона, което значи, че от 2013 г. тя вече не може да отклонява исканията на граждани, свързани с достъп до информация за действията и решенията на дружеството.

10 ПРОГРАМИ ЗА УЧИЛИЩЕТО ЩЕ ПОЛУЧАТ ПАРИ

Националните програми за средното образование, които се одобряват всяка година от правителството, за 2013 г. са 10, реши вчера служебният кабинет. Най-много пари - 14,36 млн. лв., ще бъдат дадени за програмата "Оптимизация на училищната мрежа", т.е. за закриване на училища. За квалификация на учителите ще бъдат отпуснати едва 356 850 лв. За информационни и комуникационни технологии в училище се предвиждат 6,5 млн. лв., като тази програма допълва средната инициатива по линия на европрограмата "Развитие на човешките ресурси". "Училището - територия на учениците" е следващата програма, за която има 1,9 млн. лв. Модеризирането на системата за професионално образование ще стане тази година с 3 млн. лв., също толкова се предвиждат за дейностите по програма "С грижа за всеки ученик".

Служебното правителство „остъргвало“ резервите

Веселка ВЕНКОВА

В момента сме ангажирани с това буквално да остъргем всичко, което е възможно, за да помогнем на хората. Това заяви вчера Марин Райков, след като служебното правителство направи преглед на резервите в бюджета, с които да бъдат подпомогнати най-уязвимите групи от населението. Необходимата сума вече е налице, увери вице-премиерът и социален министър Деяна Костадинова след заседанието на кабинета. МС отпусна с постановление 40 967 604 лв. за програми за заетост и изплащане на

обезщетения и помощи за домакинствата.

Парите, насочени към най-уязвимите групи от населението, идват от оптимизацията на разходите на всички министерства. Намаляват се парите за издръжка на министерствата, но не и парите за делегирани бюджети, уточни финансовият министър Калин Христов.

Като "важни детайли за средствата, пренасочени от МРРБ" пресслужбата на МС уточни в късния следобед, че 19 867 123 лв. са от отпуснати от кабинета "Борисов" на 7 февруари 150 млн. лв. допълнително - за магистрала. Парите не

били належачи за дейностите по "Хемус" и "Марица" за тази година и затова били пренасочени към спешни програми за подпомагане на най-уязвимите социални групи, твърдят от служебния кабинет. Съобщава се още, че пренасочването на въпросните пари няма да забави строителството на двете магистрала, защото средствата за изпълнението им били предвидени в републиканския бюджет.

Малко по-късно през деня обаче Лиляна Павлова обвини служебния кабинет в популизъм, защото ще помага на бедните с пари за магистрала.

ФЕЙСБУК ГРЪМНА С ШЕГИ ЗА ПРЕДИЗБОРНИЯ СЛОΓΑΝ НА ГЕРБ, ПРОЧЕΤЕН НАОБРАΤНО

Цветанов наредил незаконно подслушване на политици

Това е българският „Уотъргейт“, обяви Сергей Станишев

Александър СИМОВ

От септември 2009 г. лично Цветан Цветанов е създад група в МВР за незаконно подслушване на политически опоненти, бизнесмени и общественици, магистрати, лидерите на протестите, граждани и други. Данни за това изнесе вчера лидерът на БСП Сергей Станишев. Той съобщи, че е получил на „Позитано“ в плик доклад от човек, който не се е подписал, но описал с подробности механизмите, по които се е извършвала абсолютно незаконната дейност. Ако тези данни се потвърдят, говорим за чудовищен скандал, за огромна злоупотреба с власт, направо за български „Уотъргейт“, обобща Станишев.

Тази спецгрупа за подслушване е работила под ръководството на началника на СДОТО (Специализирана дирекция „Оперативни технически операции“) в МВР Цветан Иванов. След смяната му контролът върху дейността е поел Камен Костов, а след него - Сергей Цацаров, обявил лидерът на БСП.

Сигналят описва следната схема на подслушването: Цветан Цветанов лично ДАВА нареджанде на шефа на СДОТО кой да бъде подслушван - без искане за СРС, без съдебно разрешение, без резолюция на ръководството на МВР. Ръководителят на СДОТО проверява чрез мобилни оператори какви телефони и SIM карти има лицето. Служителите установяват към коя клетка на мобилния оператор е свързан телефонът и се установява местонахождението на обекта. Екипът се придвижва към мястото, разполага техниката и поставят „под контрол“ телефона на набелязаната за подслушване. Екипът е използван сив ван „Крайслер Вояджер“, преработен за целта, като при всяка операция се сменят регис-

трационните номера, допълнително Станишев. В сигнала са посочени и имената на конкретните служители, които изпълняват поръчките, и мотивите за тяхното мълчание. Станишев съобщи само техните инициали и уточни, че в сигнала са изписани пълните им имена - И. Ш. е ръководител на екипа, а с техниката работят И. К., Д. А., Х. Д. и К. Д.

Според получения сигнал подслушвани са били Георги Първанов, в периода на създаване на АБВ, Росен Плевнелиев, в периода на формиране на служебното правителство, Иван Костов - когато е критикувал Цветанов, Ахмед Доган - когато е разследван за „Цанков камък“, Волан Сидеров - когато се е обърнал срещу ГЕРБ. Подслушвана е била и еврокомисарката Кристилина Георгиева при посещенията си у нас, периодично подслушван е бил и Симеон Дянков. Шефката на Съюза на съдиите Нели Куцова и адвокатът Йонко Грозев от Българския хелзински комитет също са били на прицела на МВР. Иво Прокопиев, Гриша Ганчев, Миньо Стайков, Красимир Гергов, Георги Гергов, Цветелина Бориславова са сред подслушваните бизнесмени.

Това е безпрецедентен скандал и погазване на Конституцията и законите, отсече Станишев. Той припомни за шокиращата информация от последните дни за т. нар. „частен ГДБОП“ на Цветанов, както и за скандала с лекарите от Горна Оряховица.

Станишев напомни, че официално е попитал служебната вътрешна министърка Петя Първанова дали са следени и подслушвани лидери на протестиращите. Досега нямам никакъв отговор, а това ме навежда на мисълта, че очевидно МВР и сега се управлява от Цветанов и неговия приближен кръг, добави лидерът на социалистите.

Снимка БГНЕС

Сергей Станишев внесе в прокуратурата сигнала за незаконните действия на МВР

Цацаров обеща незабавна проверка

Павлета ДАВИДОВА

Незабавна проверка на анонимния сигнал за подслушване на политици и бизнесмени е обещал главният прокурор, след като Сергей Станишев занесе документацията лично в кабинета му. Близо час продължи срещата между Сотир Цацаров и лидера на БСП вчера. Станишев е получил уверение, че достоверността на информацията ще бъде проверена незабавно. Той разчита на обективност и бързина, защото, „както е описано в тази информация, не се е действало по правилата, че да има ясни следи за всичко“. Според Станишев Цацаров е останал впечатлен от това, че в доклада са посочени с голяма конкретика имена, мобилна техника и превозно средство.

Лидерът на БСП обясни, че е сметнал твърденията за достатъчно убедителни, но направи уго-

ворката, че не е специалист в сферата. Нямахме как да оставя подобен сигнал „в чекмеджето“, добави Станишев. Според него стилът в документа е като на служител в МВР, но едва ли има човек, който на този етап би си сложил подписа под подобен документ.

Станишев смята за проверимо дали лицата от списъка са на длъжност в съответната служба, дейността им за посочения период, наличието на конкретната мобилна техника за подслушване в МВР - регистрирана ли е, как се е ползвала, както и наличието на описания ван. „Искрено бих се радвал тази информация да не е вярна, въпреки че звучи твърде сериозно. Това е сериозна заплаха за демокрацията“, добави Станишев. Минуту след като лидерът на БСП си тръгна от Главната прокуратура, Сотир Цацаров привика заместника си Борислав Сарафов, който остана в кабинета му с часове.

Атанас Атанасов:

За Цветанов няма граница между законно и незаконно

Обвиненията за подслушване са свързани с психологическия портрет на Цветан Цветанов, това е човек, за когото няма граница между законно и незаконно, а всичко е въпрос на целесъобразност. Той няма вградено самосъзнание, за да спазва правилата, решил е, че всичко му е позволено за постигане-

то на политически цели. Това коментира вчера Атанас Атанасов, бивш директор на НСС. В случая става въпрос за тежка злоупотреба с власт за политически цели, подчерта Атанасов. Той не отхвърли възможността самият Цветанов да е използвал за личната си политически цели събраната в МВР инфор-

мация с цел да бъдат неутрализирани политически дейци в неговата партия.

„Аз не се изненадвам от такъв тип информация, защото самият аз има данни за мои разговори, които са били документирани в МВР, защото видях детайли от разговори в определени медии“, каза Атанасов.

Местан не изключва обвиненията га са верни

Не изключвам възможността твърденията за това незаконно подслушване да се окажат верни. Това беше коментарът на лидера на ДПС Люти Местан. При никое друго управление специалният инструментариум на държавата не е бил използван така брутално, заявя още той. „Първо, защото е безспорен факт, че при управлението на Бойко Борисов и Цветан Цветанов използването на СРС-та се увеличи в пъти“, коментира лидерът на ДПС.

МАРИН РАЙКОВ: НЕ МОГА ДА НЕ БЪДА СМУТЕН

„Не мога да не бъда смутен като всеки български гражданин от хипотезата, че може да бъдат подслушвани неправомерно политици. Това е тотално неприемлива практика. Дали такава действително има - не мога да се ангажирам“. Това коментира пред БТВ вчера служебният премиер Марин Райков. Всяка практика на подслушване ще срещне изключително силен отговор от моя страна, декларира той.

С подобен екип се е извършвало подслушването

ЦВЕТАНОВ ПРОЧЕТЕ ОБЪСНЕНИЕ ОТ ЛИСТ, ИЗБЯГА ОТ ВЪПРОСИ

Цветан Цветанов отхвърли обвиненията на Станишев, но за разлика от друг път през цялото време четеше от лист предварително написани обяснения. „Очаквах повече мъжество от лидера на европейските социалисти. Като такъв очаквах от него да не използва българските институции като инструмент в предизборната кампания“. Цветанов отказа да отговаря на журналистически въпроси и дори не се опита да коментира по същество изнесената скандална информация.

„Днешната серия лъжи от Сергей Станишев постави началото и тона на предизборната кампания. Очевидно е, че БСП ще разчита отово на компромати, анонимни и черен пиар. Това означава, че и този път БСП няма да се състезава с идеи и политика, а влиза в предизборната надпревара с добре усвоени агентурни похвати, активни мероприятия и фабрикуване на компромати. Политическа партия ГЕРБ няма да се включи в подобен сценарий“, заяви Цветанов. Изявлението му продължи точно пет минути, той отказа да отговаря на всякакви журналистически въпроси и буквално избяга от медиите.

□ България

Обвиниха Мира Радева в слугинаж

30% за ГЕРБ и 16% за БСП прогнозира социоложката, изненадвайки дори себе си

Скандал между социолози се и обвинени в слугинаж към Мира Радева се разразиха вчера след като вестник "Преса" цитира анонимно за момента проучване, според което ГЕРБ е подкрепен от 30% от българите, докато БСП докарва едва 16 на сто. В статията Мира Радева от МБМД твърди, че изследването е направено от шатска фондация със знамето на американското посолство у нас.

Кольо Колев от агенция "Медиана" скочи срещу данните, позовавайки се на предходни изследвания, сочещи за много по-малка разлика между основните претенденти за властта - около 5%. Радева опита да се защити, твърдейки, че става въпрос за две паралелни проучвания, поръчани от чужди възложители, единият от които е "много сериоз-

на френска фирма". Колев обвини социоложката, че е оглавявала агенция ЕЖК - Една жена каза. Според него изнесените данни са несериозни. Шефът на "Медиана" попита кой стои зад проучването, публикувано от "Преса" и обвини Радева, че е обикаляла редакциите да пробутва съмнителното изследване.

Вземайки повод от изказването на Колев, Радева заяви, че именно този "неколегиален и възмутителен подход между социолози" я е накарал да не бърза с публикацията на данните. Отрече да е обикаляла по редакции, но призна, че е ходила във вестник "Труд", защото изданието било поръчано на Колев изследване, показало други резултати. Тя поиска от редакцията да се извадят анкетните карти и базисната информация. "Като един професионалист, знам, че когато има подобни разли-

ки, трябва да сравним методиките, да видим къде бъркаме - може да бъркам аз", добави Радева.

След скандала социоложката заяви, че дори за нея резултатът бил изненада. Тя припомни, че агенцията и МБМД през февруари е регистрирала 22% за ГЕРБ и 19% за БСП. "Според мен през последната година от управлението ГЕРБ започна да губи част от периферията си. Това са онази част от хората, които бяха гласували за ГЕРБ през 2009 г. и оставаха в категорията симпатизанти. Притиснати от икономическите трудности, те започнаха да се оттеглят от позицията си, оставаха без отговор, отговаряха, че не знаят за кого ще гласуват и т.н. Аз лично нямам отговор на факта, че регистрираме толкова голям ръст, и то, защото не съм виждала някой да слезе от власт и да му се вдигне рей-

тингът. Наистина това е прецедент в българския политически живот. Никога не съм срещала такава неща и за мен това е изключително изненадващ факт", коментира Радева. Според нея спадът на БСП се дължал на това, че имало формулирана партия на протестите. "Тя достига 5,4% от гласовете и понеже това са хора с леви убеждения, е съвсем нормално. Една част от тези гласове идват от мобилизация, друга част - вероятно идват от БСП", добави спорната социоложка. Според нея гласовете на партията на протестите ще се разпръснат и те ще останат под чертата. Радева прогнозира 4,4% за "Атака", 5% - 6% за ДПС. Меглена Кунева е "с негативна тенденция", в момента има 3,7% подкрепа, но може да не влезе в парламента.

Малко по-късно през деня политоложката Татяна Буруд-

жиева обяви, че американското посолство не е поръчвало въпроси за електорални нагласи. Тя огласи отговор на посолството, че са поръчали изследване, но без тези въпроси.

Агенцията на Мира Радева не за пръв път прави озадачаващи прогнози - най-драстичният случай е през 1999 година, когато в самия изборен ден тя публично твърдеше, че кандидатът на СДС за кмет на Варна Добрин Митев печели още на първи тур. Добрин Митев изгуби изборите със смазваща преднина на конкурента си. Същото се получи и в Стара Загора през 1999 година, където разминаването между реалния резултат и нейната прогноза беше с около 18 процента.

Софийските баби се опитват да припечелят допълнителни пари

РЗИ започнаха работа по превенция на самоубийствата

В лечебни заведения започват "Дни на отворени врати" за безплатно консултиране с психиатри и психолози. При наличието на показания и болестни състояния нуждаещите се ще бъдат насочвани към специализирано лечение. Това е една от мерките, които регионалните здравни инспекции (РЗИ) предлагат в плановете си за осъществяване на конкретни инициативи по места за превенция и лечение сред рисковите групи от хора, при които има по-голяма вероятност да се самоубият или да направят опит за самоубийство. Целта на предлаганите мерки е на гражданите да се осигури своевременно и достъпна психологична и психиатрична помощ, както и цялостна подкрепа, обясняват от МЗ.

РЗИ са предвидили дейности по провеждане на широка информационна кампания с участия в медии, разпространение на материали, разкриване на специални телефони за денонощна връзка, разяснения в училища и предприятия. Започва обучение под форма на се-

минари с различни групи от населението. Обучение се организира и за общопрактикуващи лекари, студенти по медицина, психолози, педагогически съветници, учители, ученици, предствители на медии с цел те да разпознават на ранен етап прояви на деструктивно поведение, което крие потенциален риск от фатални действия. Изготвят се тематични материали, които ще се разпространяват сред общопрактикуващи лекари, психолози в училищата, персонала в социални домове и др. Пакетът от материали включва и издания на СЗО по отношение на моделите за профилактика на самоубийствата.

Инициативите на РЗИ предвиждат и кризисни интервенции с очевидни на самоубийствени актове. В областите се сформират групи от специалисти, които оказват подкрепа и на хора, преживели самоубийство на близък човек. Ще бъде предоставяна информация за служби и услуги, към които гражданите могат да се обръщат при необходимост, информират от ведомството.

Политически експерт:

За пръв път от 12 години Борисов се скрива за толкова дълго от медиите

Мария НИНОВА

За пръв път от 12 години насам наблюдаваме такава голяма скриване на Бойко Борисов от медийното пространство. Това заяви политологът Борис Попиванов вчера по време на семинар на тема "Популизъм в съвременните

български реалисти". Той отбеляза, че това е най-голямото отсъствие на бившия премиер от телевизите, които преди не се е показвал най-много 4-5 дни покрай Нова година. Според Попиванов бягството от отговорност е основната черта на популизма. Той няма нищо общо с

това, което се е случвало досега, иронично коментира Попиванов поведението на Борисов. Политологът бе категоричен, че медиите у нас не са разбрали все още, че Бойко Борисов е паднал от власт. Според него даже някои от тях мислят, че ще последва и втори мандат за ГЕРБ, ко-

ето е причината за поведението им.

В семинара се включи и социологът Васил Тончев, който заяви, че хората са виждали в Борисов харизматична фигура, която успяла да им даде надежда. Според него предстоящите парламентарни избори няма да успокоят народа.

ПРАВЯТ РЕФЕРЕНДУМ ЗА ПОЛИГОНА КРАЙ ЗМЕЙОВО

Петър ГЕОРГИЕВ

На първи местен референдум ще бъдат призовани старозагорци, за да отговорят на въпроса "Да бъде ли закрит военноизпитателният полигон край Змейово?" Решението на съветниците бе единодушно, въпреки разрастването си яростни разисквания на редовното им заседание, референдумът ще бъде на 26 май.

Допитването ще струва на местната казна около 200 хил. лв. изчисли кметът Живко Тодоров, парите ще бъдат от т.нар. "резервен фонд".

Предложението за референдум бе внесено от групите на ВМРО-БНД, коалиция "Стара Загора" и БСП. Първоначалната идея бе то да съвпадне с датата на изборите за Народно събрание 12 май.

Оказа се, че съществуват редица законови пречки за съвпадане датите на допитването с парламентарните избори, сред тях са както различният брой на членовете на секционните комисии, така и необходимостта от изготвянето на нови списъци на избирателите. ЦАТИП "Змейово" е създадено през далечната 1973 г. На терито-

рията от 95,6 кв. км се извършват изпитания на стари и нови боеприпаси за българската и други армии. На него през есента на 2002 г. бяха унищожени бойните глави на ракетните комплекси СС-23, Скъд и Фрог. Територията на ЦАТИП "Змейово" е изцяло държавна публична собственост, се каза в официален отговор от МО.

От ЦИК отказаха да се ангажират по темата, въпросът бил изцяло от компетентността на местните власти. Юристите са скептици, че резултатът от вота може да има някакви правни последици.

Ясни са побегителите в конкурс на Ивайло Калфин

Десет студенти от общо 23, участвали в конкурс на тема "Общият трудов пазар на ЕС: Път към обединена Европа или към Европа на две скорости", обявен от евродепутата Ивайло Калфин, бяха отличени като победители. Лауреатите са Цветелин Биков, Кирил Ганчев, Божо Колов, Иван Василев, Симона Георгиева, Александра Толчиева, Мария Юркова, Христина Христова, Даниела Атанасова и Теодора Ангелова. Те ще посетят ЕП в Брюксел и ще се запознаят с работата на европейските институции, изработващи социални политики. Калфин пък се ангажира да представи от трибуната на ЕП най-интересните идеи на студентите за справяне с младежката безработица. Работите на четиримата победители ще бъдат публикувани и на интернет страницата на Калфин www.kalfin.eu.

Намалването на младежката безработица е приоритет на ПЕС. България е сред 13-те европейски членки, в които над 30% от хората до 25 години са без работа. В европейския бюджет за 2014-2020 г. за справяне с проблема са планирани общо 6 млрд. евро, с които ще бъдат финансирани програми в страните членки. Чрез тях ще се помогне на хората до 25 г., които не могат да си намерят работа до 4 месеца след дипломирането си да получат шанс за работа, за професионален стаж или обучение.

□ България

СРС-та уличават Мирослав Найденов

Бившият земеделски министър имал закрилата на висш прокурор, чийто домашен любимец лекувал

По делото срещу бившия земеделски министър Мирослав Найденов са използвани специални разузнавателни средства, разкри вчера зам. градският прокурор на София Божидар Джамбазов. Разследването е започнало през 2009 г. от Софийската градска прокуратура след сигнал от ДАНС. В него се коментират корупционни схеми в Държавен фонд "Земеделие", свързани с проекти, финансирани с европейски пари, уточни Джамбазов. Според него става въпрос за оказване на влияние и даване на насоки за печелене на конкретни проекти от определени фирми и лица.

Запитан защо досъдебното производство е било забавено с

три години, Джамбазов се оправда, че понякога на прокуратурата й се налагало да работи в тежки условия, особено когато става въпрос за икономическа престъпност. Наред със събирането на писмени доказателства и документи, точно за изясняването на страничните договори и влияния, които се оказват по отношение на едно или друго длъжностно лице, е необходимо да се ползват свидетелски показания, поясни той. Вече станало ясно, че в хода на самото разследване са били дадени показания, но част от свидетелите са се отказали от тях, след като им е бил упрежнен натиск, твърди зам.-прокурорът.

Второто обвинение, повдиг-

нато на Найденов, е точно заради действията му да се компрометират показанията от свидетелите и на наблюдаващия прокурор чрез депозиран сигнал в Инспектората на Върховната касационна прокуратура срещу тях, поясни Джамбазов. Малена Филипова, която оглавяваше Инспектората във ВКП по време на целия мандат на Борис Велчев, е осуетявала години наред разследването срещу Найденов, съобщи пред БТВ зам. главният прокурор Борислав Сарафов.

Найденов, който е ветеринарен лекар, е бил близък с Филипова, чийто домашен любимец лекувал. ДУМА припомня, че след като Сотир Цацаров

стана главен прокурор, Филипова беше освободена от поста в инспектората и започна работа във Върховния касационен съд. В ръководената от нея структура пък започна масова проверка на всички преписки. От проверката излязоха данни за множество драстични нарушения по образуване и водене на преписките, които дават основание да се предположи, че Инспекторатът е използван за интриги, натиск и злеставяне на магистрати.

В съобщението на прокуратурата за привличането на Найденов като обвиняем пише, че бившият министър е принудил ексшефа на фонд "Земеделие" Светослав Симеонов да

извърши нещо противно на волята му да подпише предварително изготвен сигнал до Малена Филипова за упрежвяване върху него систематичен натиск и заплахи от страна на прещественичката си Калина Илиева и от прокурора от градска прокуратура Красимир Тренчев.

Сарафов обясни, че сигналът всъщност представлявал един лист, написан предварително лично от Найденов. Светослав Симеонов и Калина Илиева са променили показанията си и по този начин делото е било стопирано, но това нямало да попречи на досъдебното производство срещу Найденов, тъй като имало достатъчно доказателства.

Стотици варненци се подписват за оставка на общинските съветници

Стотици варненци полагаат подписи с искане за оставка на общинските съветници, стана ясно вчера. Тя се събира пред сградата на общината, където грамадата от камъни, цветя, свещи и снимки напомня за смъртта на Пламен Горанов, който се самоzapали в знак на протест срещу управлението на ГЕРБ, техния кмет Кирил Йорданов и групировката ТИМ. Решението за под-

писката бе взето след гласуване на 7 март от Отворен обществен съвет на протестиращите граждани в морската столица. До момента над 4000 варненци са положили подписите си под искането. Недоволните жители на града издигат плакати с искане да им бъде осигурена работа. На транспарантите пише "Мафията въл!", "Не на тайната приватизация!", "Политически изчадия и енергийни вампири - ЗАТВОР!".

Снимка БГНЕС

Много млади хора се включиха в подписката

Двойно повече българи кандидатствали за работни визи в Македония

Двойно повече български граждани тази година кандидатствали за работни визи в Македония. Това стана ясно от думи на посланика на Македония в София Благоя Ханджийски по време на годишно събрание на Македонско-българската стопанска камара, цитиран вчера от македонския вестник "Вест". "Броят на работни

визи е увеличен два пъти. Това показва, че не е увеличен само интересът за инвестиране, а че българските компании все по-често участват и получават търгове и работят в Македония", заяви Ханджийски. По думите му в първите три месеца на тази година е регистриран и увеличен интерес на българските бизнесмени. Според българ-

ския посланик в Скопие Иван Петков търговският обмен между двете страни е солиден, но има възможност за негово развитие. "През 2012 г. обемът беше над 550 млн., което е по-малко от 2011 г., когато достигна един милиард. Причината за този баланс най-вероятно беше икономическата криза", коментира Петков.

Николай Мартинов:

В БСП са нужни не само нови лица, но и нови умове

□ Интервю на Мария НИНОВА

□ Как оценявате водачите на листите, избрани от НС на БСП?
- Откровено да ви призная, не разбирам истерията и в извън партията по отношение на водачите на листите. Аз лично виждам утвърдени лица и авторитети като Стефан Данаилов, като Дора Янкова, като Корнелия Нинова и много други. Дали листите можеше да бъде подбрана още по-добре - вероятно да, но нали не очаквате, че можем да клонираме Ламбо 31 пъти, за да спечелим 80 депутатски места благодарение на един човек?! Казвам това, защото вярвам дълбоко, че една партия не бива да се персонифицира с една-единствена личност. Партията трябва да се схваща като екип с отворен дух, кауза и цел. Всяка уважаваща себе си партия следва да се състои от "качествено количество" личности в редиците си.

□ Необходими ли са нови лица и това ли е начинът БСП да си върне доверието на хората?

- Не просто нови лица, нови умове са необходими. В живота и в политиката е валидна златната аксиома: "Ако не се променяш, загиваш". Разбира се, че нови лица са необходими на БСП, те са необходими и на България. Убеден съм, че младите трябва да бъдат все по-видни и активни участници в политическия живот, и няма как да чуем нещо друго от млад човек като мен. Но политиката е и изкуство на възможното. Не очаквате в 31 области да водят листите 31 младежи на възраст под 35 години, нали? Звучи прекрасно, но в политиката е необходимо да се търси внимателен баланс между младостта и компетентността, защото каква би била ползата просто да "изстреляме" един млад човек напред, ако той просто е неподготвен. Ето защо мерилото не може и не бива да бъде млади-стари, а можещи и неможещи, знаещи и незнаещи. Обновление в партията е необходимо, но то не бива да бъде самоцелно, а качествено. Именно защото партията трябва да бъде изцяло адекватна на нуждите на хората в днешния момент.

□ БСП чу ли гласа на улицата?

- Като социално ориентиран лев човек, мога да споделя, че за съжаление партията ни не чу в пълна степен гласа на улицата. Казвам го с ясното съзнание, че много ръководни

НИКОЛАЙ МАРТИНОВ е роден в Девин през 1986 г. Забършва средното си образование в СОУ "Христо Ботев" в Девин. Има бакалавърска степен по "Международни отношения" в УНС. Магистратура по "Международен бизнес" учи в "Нов български университет". В момента е главен експерт по "Външна политика" към НС на БСП и общински съветник в Девин.

кадри ще опонират дръстно. Страната се намира в потресаваща ситуация. Хора, които народът изгони от власт, се канят да се върнат на бал кон отново начело на държавното управление. И тук е моят апел към опитните политически лица на партията ни - нека кажем в прав текст на хората, че БСП ще направи всичко по силите си, ще превъзмогне всякакви дрязги, за да изведе страната от блатото, в което ГЕРБ я вкара. Да го кажем точно и ясно, в 10-15 пункта, без тежки концептуални рамки и прочие текстове, писани в духа на бюрократския сухарски жаргон! БСП трябва да се противопостави на абсурда ГЕРБ да превърне Избори 2013 в "Изгори 2013" и това не е черен хумор. Всички - най-утвърдените авторитети и новите лица, и интелектуалците в кампанията трябва да споделят пред всички българи, че ще бъде срамно, ако гласуват отново за човека-батман, покровителя на търговията с амфетамини, каратиста, футболиста, тенисиста, шахматиста, пожарникаря, полиция или просто "за човек, спрял интелектуалното развитие някъде между амеба и зелена егулена".

□ Какъв резултат очаквате от БСП на изборите?

- Има два пътя пред нас - продължаваме да мерим мускули и да помпаме его един срещу друг, продължаваме с проповядването "щом тоя е в листата, аз няма да си мръдня пръста", с което губим катастрофално, или - консолидируем и екипем дух, хъс за победа с веруюто "не ми харесва това, този, онзи, но трябва да спечелим изборите на всяка цена и това е единствената и най-важна цел".

□ Привлекателна ли е БСП за един млад човек?

- Член съм на БСМ от 1999 г. Тогава бях едва в 7 клас. Ако БСП не е била привлекателна за мен, нямаше вече 14-а година да съм в средите на единствената автентична лява сила в България.

Икономика

Сменят ръководството на „Топлофикация-София“ с конкурс

Външни експерти да разработят критериите за подбор на кандидатите, предлага кметът

Деси ВЕЛЕВА

До два месеца трябва да бъде обявен конкурс за ново ръководство на „Топлофикация-София“, решиха общинските съветници в столицата вчера. Председателят на СОС Елен Герджиков трябва да внесе доклад в този срок и едва след това ще бъде обявен официално конкурсът. Така на практика след над два часа дискусия съветниците решиха да подкрепят доклада на БСП с пред-

ложения за смяна на ръководството, но отказва да гласуват още вчера за освобождаването на изпълнителния директор на топлофикационното дружество Стоян Цветанов. Според ГЕРБ в столичното парно има натрупани системни проблеми, но те не били свързани с управлението, а с нормативната уредба. Нека не превърляваме всички обвинения към ръководството, призовава от мнозинството. Не се заблуждавайте, че обвиняваме ди-

ректора, отговорстта е изцяло на ГЕРБ, отвърнаха червените общинари. Те обясниха, че от 2007 г. не е обявяван конкурс за ръководство на „Топлофикация“ и припомниха, че ситуацията е много тежка, несъбраните задължения са 191 млн. лв., а дружеството дължи 528 млн. лв., от които 450 млн. лв. на БЕХ и „Булгаргаз“. Цялостната икономическа ситуация обаче ще стане ясна едва след годишния финансов отчет на общинското дружество.

Общинарите дълго спориха кой и кога трябва да определи бизнес задачата и критериите за подбор на ръководството. Мненията на ГЕРБ се разделиха, като част от съветниците начело с

кмета Йорданка Фандъкова предложи да се привлечат външни експерти, които да се заемат с двете задачи. Според техни колеги подробните трябва да се разработят от общинските

съветници от стопанската и инженерната комисия. За да не сме тук след една година и пак да се питаме, чий съученик е станал шеф на дружеството, е по-добре да се търсят консултанти, категорична бе кметицата. Според Кадиев обаче те не са нужни. Той бе категоричен, че над сегашното ръководство има политически чадър.

Мнозинството прие бизнес плана на „Топлофикация“ за 2013 г., но без подкрепата на БСП. ГЕРБ обаче оттегли доклада си за нов застраховател на имуществото на топлофикационното дружество, след като в сряда Георги Кадиев изнесе данни, че е избрана фирма с най-малко точки от конкурса.

Фандъкова категорична:

ЦЕНАТА НА ВОДАТА В СОФИЯ НЕ ТРЯБВА ДА СЕ УВЕЛИЧАВА

Категорично поддържа позицията, че ДКЕВР не трябва да увеличава цената на водата, заяви вчера пред журналисти кметът на София Йорданка Фандъкова. Тя обаче уточни, че все пак последната дума е на ДКЕВР, която е независим орган и не може Столичната община да ѝ въздейства. Фандъкова припомни, че през юни 2012 г. „Софийска вода“ е „извивала ръцете“ на общината и е искала да наложи увеличение на водата. Категоричната ѝ позиция отново е, че инвестиционната програма на „Софийска вода“ трябва да се изпълнява така, както е заложена в договора.

„Нахално и нагло е един топ мениджър, вероятно с топ заплата, да сравнява цената на водата в София с хамбургери и килограми месо“, коментира зам.-председателят на СОС Николай Стойнев по повод изказването

на изпълнителния директор на „Софийска вода“ Етиен Пети, че месечната сметка на софиянци за вода е равна на цената на два килограма свинско месо или четири хамбургера.

Стойнев определи това изказване като чинично, тъй като по думите му печалбата на дружеството за миналата година е около 28 млн. лв. В същото време имаме забележки за провеждането на обществените поръчки и настояваме ДКЕВР да провери разходите, които дружеството прави, добави той.

По повод предложението на френския акционер „Веолия“ - концесионер на „Софийска вода“, да закупи и „Топлофикация-София“, коментарът на Фандъкова бе: „При такъв вариант дружеството ще се управлява така, както се управлява „Софийска вода“ и отговорът е ясен“.

Жельо Бойчев: Нагяваме се концесията на „Софийска вода“ да бъде прекратена

Надяваме се, че комисията, проверяваща концесионния договор на „Софийска вода“, да си свърши работата и след два месеца да предложи доброто решение за софиянци - да влезем в процедура по прекратяване на този договор.

Защото в него са зададените параметри, заради които ще бъдем свидетели на непрекъснато увеличение на цената на водата и забележки към предлаганите услуги. Това каза общинският съветник от БСП Жельо Бойчев, цитиран от БГНЕС.

Социалистите нямат никакво основание и аргументи да се откажат от позицията си за разтрогване на договора за концесия, категоричен бе Бойчев.

Това, което трябва да изпълнява концесионерът, е инвестиционната програма, която се гласува всяка година, и за миналата е в размер на над 42 млн. лв.,

а там има редица спорове с общината до колко се изпълнява, разясни Бойчев.

Законът за ВИК услугите не дава възможност общината да участва в обсъждането на цените, а цялата процедура по тяхната защита се прави в ДКЕВР, поясни Бойчев. Не трябва да забравяме, че имаме акционерно участие в „Софийска вода“ и искаме да участваме в обсъждането и взимането на решенията, а не да разбираме от медиите за исканото увеличение на цените, каза още социалистът.

Искането за увеличение на цената е подадено през август 2012 г., но общината разбрала за него буквално преди месец, и то вследствие на работата на комисията, назначена да проверява концесионния договор, обясни Бойчев. Смятаме това за абсолютно неприемливо, категоричен бе общинският съветник от БСП.

КЗК влезе с полиция в ЕРП-та

Комисията за защита на конкуренцията (КЗК) е извършила проверки в офиси на енергоразпределителни дружества (ЕРП) вчера, съобщиха от антимонополния орган.

Проверката е за установяване на евентуално извършено нарушение по Закона за защита на конкуренцията от страна на „ЧЕЗ България“, „ЧЕЗ Електро България“, „ЧЕЗ Разпределение България“, „ЧЕЗ Трейд България“, „ЕВН България“, „ЕВН България Електроснабдяване“, „ЕВН България Електроразпределение“, „ЕВН Саут Истриън Юрп“, „ЕНЕРГО-ПРО продажби“, „ЕНЕРГО-ПРО мрежи“, „ЕНЕРГО-ПРО България трейдинг“, „ЕНЕРГО-ПРО енергийни услуги“, както и от сдруженията „Асоциация на търговците на електроенергия в България“ и „Институт за енергиен мениджмънт“.

КЗК се е самосезирала въз основа на получените сигнали срещу предприятия на ЧЕЗ, ЕВН и ЕНЕРГО-ПРО.

Предстои да бъдат проверени твърденията, че предприятията прилагат аналогични практики, чрез които възпрепятстват смяната на доставчика на електроенергия от потребителите.

Комисията има за цел да установи дали сходните стопански практики се осъществяват въз основа на координирано поведение на конкуренти на съответния пазар, което би могло да попадне в хипотезата на забранено споразумение по смисъла на ЗКЗ.

Проверката на място е извършена от служители на КЗК, със съдействието на представители на МВР и след получено съдебно разрешение от Софийския административен съд.

Предстоящият подробен анализ на събраните документи ще бъде извършен в тясно сътрудничество с ЕК и ще покаже дали са налице достатъчно доказателства за предявяване на твърдения за извършено нарушение, след което КЗК ще се произнесе окончателно по случая.

Парното и топлата вода поевтиняват с до 6,5% от 1 април

Цените на парното и топлата вода ще паднат с между 3,8 и 6,5 на сто от 1 април, реши енергийният регулатор на закрито заседание вчера. Най-малко ще е намалението за абонатите на „Топлофикация-София“, а най-голямо - за жителите на Бургас.

Очаквано и цената на природния газ се намалява с близо 4 на сто, като понижението е по-голямо от предложено от енергийния доставчик „Булгаргаз“.

Понижението на цените ще се усети най-малко от софиянци, които от 1 април ще плащат с 3,8 на сто по-малко на „Топлофикация-София“ и 3,1 на сто по-малко на „Софиягаз“. Най-голямото понижение е при абонатите в Плевен и Бургас, които ще получат по-ниски сметки с 6,5 на сто.

Бизнесклиматът се влошава

Бизнесклиматът през март се влошава, показват данните на Националния статистически институт (НСИ). Спадът е с 1,8 пункта, а основният принос за това имат промишлеността, строителството и търговията на дребно.

В промишлеността бизнесклиматът се влошава с 1,2 пункта поради пессимизма, изразен от мениджърите, управляващи водещи предприятия в сектора. Те посочват, че отрасълът среща пречки за развитието си, които се изразяват в несигурна икономическа активност и недостатъчно търсене на продукцията им в страната. По-голямата част от мениджърите не предвиждат вдигане на цените през следващите три месеца.

В сектора на строителството март е с 0,7 пункта по слаб. Финансовите проблеми и недостатъчното търсене на строителни услуги са причина за пессимизма на мениджърите в този сектор. Очакванията на мениджърите са, че през следващите три месеца цените на строителната продукция ще се запазят на сегашните им равнища.

Най-силно влошаване на бизнес климата има в търговията на дребно, където индексът, който мери това, понижаването му е с 5,3 пункта. През март недостатъчното търсене се засилва като негативен фактор в този сектор. Предприятията продължават да отчетат като нега-

тивни фактори несигурната икономическа среда и конкуренцията в бранша.

В сектора на услугите бизнес климатът запазва нивото си от февруари. Прогнозите на мениджърите по отношение на развитието на бизнеса в сектора през следващите шест месеца са по-благоприятни, като и очакванията им за търсенето на услуги през следващите месеци се подобряват.

Икономика

СПРЯМО 80-ТЕ ГОДИНИ НА МИНАЛИЯ ВЕК

13 пъти намалели овцете у нас

Фермери настояват за реална цена на овчето мляко

Спрямо 80-те години на миналия век отглежданите у нас овце са намалели 13 пъти. Това стана ясно от думите на председателя на Националната овцевъдна асоциация (НОА) Нисер Чилингиров, цитиран от [fermer.bg](#)

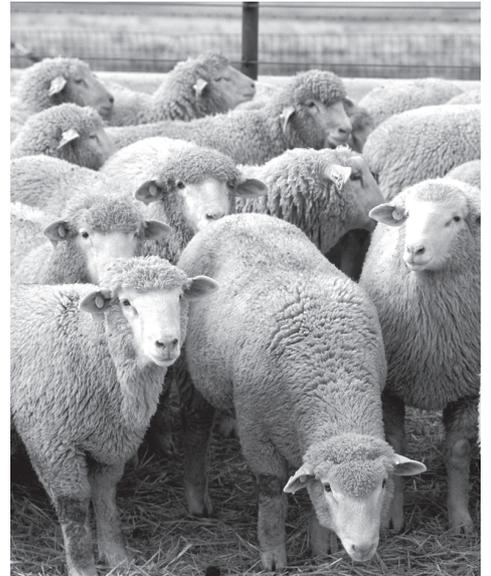
Чилингиров каза, че през 1936 г. в България е имало 7,6 млн. овце при население от 5 млн. души. По неговите думи през 80-те години на миналия век официално регистрираните овце са 11 млн. но реално броят им е достигал 13 млн., защото във всеки частен двор са гледани животни. В момента броят на овцете в България е редуциран до под 1 млн. при 7 млн. население, каза Чилингиров.

Ако българските мандри продължават да се поддържат с фермерите и да дават по 1,20 - 1,40 лв. за литър овче мляко, това обрича още много животновъ-

ди на нищета, загуби и фалити, прогнозира Чилингиров. В Гърция цената на литър мляко е от 80 евроцента до 1,20 евро, а биологичното овче мляко се купува за 1,25 евро. За сравнение, там за една овца фермерът получава 70 евро дотация, а ние тук 41 лв. държавна помощ, посочи Чилингиров.

През февруари, когато български животновъди бяха на посещение в Гърция заедно с бившия министър Мирослав Найденов, гръцки мандри са поискали да изкупват българско овче мляко на цена от 1 евро за литър за количества от 10 тона на ден. Поради сушата и късното заплождаване на овцете обаче ние нямаме как да осигурим такива количества, посочи Чилингиров и допълни, че НОА полага усилия и въпреки трудностите се бори за реализация на млякото занаят.

Нека млекопереработвателите бъдат така добри да ни дават реалната цена на млякото, апелира Чилингиров. Това ще доведе и до възраждане на селата, които в момента са в ужасно окаяно състояние, заяви той.

Угължава се срокът за кандигатстване по лозарската програма

Срокът за приемане на заявления за подпомагане по мерките от Националната програма за подпомагане на лозаро-винарския сектор 2008/2009-2013/2014 г. се удължава до 20 юни 2013 г. Целта е по-голям брой земеделски стопани да се възползват от възможностите на програмата, съобщиха от Държавен фонд "Земеделие".

Лозарите се подпомагат по мерките "Преструктуриране и конверсия на винени лозя", "Застраховане на реколтата" и "Промоции в трети страни". До момента по мерките за подпомагане са изплатени средства в размер на 9 706 347 лв.

По мерките "Преструктуриране и конверсия на винени лозя" и "Застраховане на реколтата" могат да кандидатстват собственици, арендатори или наематели на лозови насаждения. Те трябва да са регистрирани като лозарско стопанство съгласно Закона за виното и спиртните напитки (ЗВСН).

По мярката "Промоции в трети страни" могат да канди-

датстват търговски дружества, кооперации, сдружения и междупрофесионални организации. Финансовата помощ по мярката е в размер до 80% от действителните разходи по промоционалния проект. Кандидатите трябва да притежават удостоверение от Изпълнителната агенция по лозата и виното за право на участие по съответната мярка.

Националната програма се прилага като финансов инструмент в България за периода 2008/2009-2013/2014 г., като бюджетът за финансовата 2013 г. е 52 302 003 лв. и се осигурява от Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ).

Изтича срокът за подаване на корпоративните декларации

На 1 април изтича срокът за подаване на годишната данъчна декларация за облагане с корпоративни данъци, съобщиха от НАП.

Този срок важи и за фирмите, които не са извършвали дейност през 2012 г. Тези дру-

жества, които не са работили през миналата година попълват отделен формуляр - образец 1010а. В него декларират, че за предидущата година не са имали дейност и не са отчетли приходи или разходи съгласно счетоводното

Над 160 фирми заявили участие в БАТА АГРО

Над 160 фирми изложители са заявили участие в БАТА АГРО 2013 и техният брой продължава да се увеличава. "До момента, два месеца преди самото изложение, имаме завишение в броя на заявките на участници спрямо общия брой от миналата година. Прогнозата е до старта на изложението те да се увеличат поне с 15%", заяви г-н Христофор Бунарджиев, председател на БАТА АГРО. Така може да се твърди, че това ще бъде най-голямото специализирано агро изложение, провеждано в страната ни, добавя той.

Както всяка година, от 13 до 17 май на летище Стара Загора посетителите на БАТА АГРО ще могат да видят световни премиери на машини от последно поколение, още преди те да бъдат показа-

ни на световните изложения. Основен фокус остава земеделската техника, но все повече се засилва интересът на фирми в сектора, предлагачи и други продукти. Новото на БАТА АГРО 2013 е специално обособен сектор за семена, препарати за растителна защита и торове, които вече е на площ 1000 кв. м, като се очаква до старта на изложението да се увеличи. Фирмите, които ще изложат своите нови технологични продукти на тагзодишното изложение, съставяват пълната селскостопанска гама, необходима на фермера. Автомобилният бранш също ще бъде разположен в специално обособен сектор, където автомобилните компании ще имат възможността да организират и тест драйв за своите кли-

Проф. Боян Дуранкев:

Икономическата сигурност е пог заплахата отвътре, не отвън

Националната, социалната и икономическата сигурност в България са под съществена заплаха, и то отвътре, а не отвън. Това каза проф. Боян Дуранкев, икономист в Университета за национално и световно стопанство пред "Фокус". По думите му индексът на човешкото развитие показва, че от началото на прехода през 1990 г. България се е срутила от 28-мо на 58-мо място. "Засега няма индикатори, които да подсказват, че нещата ще

тръгнат нагоре за най-бедните. Общо взето моделът, който се използва в България, е пълна свобода на цените на пазара и развиряване на антисиндикалното движение. Смесът на частните фирми е да произвеждат печалби, а не да гарантират високи заплати и благополучие на своите служители и граждани. Вижда се, че навсякъде се произвеждат печалби, но не се произвежда благоденствие. Нещо типично за една "дива и варварска" икономи-

ка, каквато беше изградена в България", коментира Дуранкев.

Според него една от основните грешки, които са довели до обедняването в годините на прехода, е начинът, по който е реализирана приватизацията у нас. Като цяло според него въведената след 1990 г. системата в България и тази, която е наложена в ЕС, са основните бариери за развитието на страната. Най-лошото е да продължим по същия път, категоричен е икономистът.

Най-големият мол у нас отвори врати в София

Най-големият мол у нас "Paradise Center" отвори врати в София. Той има 200 хил. кв.м разгърната застроена площ, от които над 82 000 кв. м е търговската, като магазините са над 150. Намира се на булевард "Черни връх" и в него има още кина, стени за катерене, ледена пързалка, атракционен парк и др. Инвеститор е компанията "Булфелд", която

е вложила 150 млн. евро. През различни дружества далове в нея имат няколко физически лица с руско и българско гражданство.

Интериорът е направен така, че все едно продължава да вървите по булевард "Черни връх", от който сте дошли. В мола са представени най-големите марки, които вече са на българския пазар.

"Албена" получи гуамант като отличие

Дана РУСЕВА

Диамант като награда получи "Албена" АД на туристическата борса в Москва от ту-

роператора "Солвекс травел" по повод 20-годишнината му. През този период фирмата организира почивката на руски туристи в курорта "Албена". Прогнозите за предстоящия сезон сочат, че руснаците ще са най-многобройните туристи в комплекса. По Великден се очаква традиционният "десант" на румънски и български туристи, които също са сред основния контингент на комплекса. Много добре вървят ранните записвания, свързани с известни намаления в цените, казват от компанията.

Опашка пред едно от данъчните отделения в София

Свят

Европа се готви за среща с тероризма

Мюсюлмани с европейски паспорти, които воюват в Сирия на страната на радикални групировки, се очаква в скоро време да се завърнат в страните от Европейския съюз. За това предупреждава британски доклад за противодействие на тероризма, цитиран от "Коммерсант". Според неговите автори от последователите на радикалния ислям може да се очакват мащабни терористични атаки в Европа.

Вътрешният тероризъм представлява основен проблем за САЩ и Европа, защото много по-лесно е да се направи черен списък на терористи, които да не се допускат в техните граници, отколкото да се следят собствените граждани, попаднали под влияние на радикални групировки. В близките месеци европейските страни ще се изправят пред наплив от радикални ислямисти с европейски паспорти, сред които могат да бъдат и потенциални терористи.

В Лондон очакват влошаване на ситуацията заради продължаващия сирийски конфликт. "Терористични групировки през 2012 г. са провели повече от 600 атаки в Сирия. Те продължават да привличат хора от Великобритания и други европейски страни", се казва в доклада. Не напускат Европа през Истанбул, оттам стигат до границата със Сирия. После влизат в контакт с ислямистите и се включват в гражданската война в страната.

Радикалните ислямисти с европейски паспорти, воюващи в Сирия, са истинска заплаха за Стария континент

В близките месеци европейските страни може да се изправят пред наплив от радикални ислямисти с европейски паспорти, сред които могат да бъдат и терористи, като тези на снимката, съпричастни към "Ал Каида"

Според началника на британските служби за безопасност и контратероризъм в момента 70-100 поданица на Елизабет II воюват на страната на сирийските радикални групировки. Неколкостотин пък са европейците, бореци се срещу режима на Асад. Повечето от тях са влезли през януари 2012 г. в групировката "Ал Насра", която е тясно свързана с "Ал Каида".

Експертите предупреждават, че, завъртайки се в Европа, бунтовниците може да организират атаки. Специално голям риск представлява биологичното оръжие - терористично може да

го внедрят в лабораториите на британските университети. Не са изключени и атаки от "мумбайски стил" - през 2008 г. индийският град бе нападнат от няколко големи ислямистки групировки от организацията "Декан Муджахедин".

Британските власти осъзнават опасността и са взели мерки. В страната действа специална програма "Канал", под чиято грижа и наблюдение са хора, които имат екстремистки възгледи или могат да попаднат под влияние на радикални групировки. Участниците в програмата са вече 500 души, в това число и немалко деца в

училищна възраст. Но няма гаранция, че след време те няма да бъдат вербувани от ислямистите.

И Холандия реагира на проблема. Страната повиши в началото на март опасността от терористична заплаха. Според френските власти пък на страната на ислямистите воюват 50-80 френски граждани. От Париж предупреждават, че е започнало завръщането на хора от радикални групировки. Преди време полицията задържа няколко души, завърнали се от Сирия, но поради липса на доказателства за каквато и да е радикална дейност те бяха пуснати на свобода.

„Мишлен“ прехвърля дейността си от Гърция в Румъния

Френският производител на автомобилни гуми "Мишлен" обяви, че закрива филиала си в Гърция след 34 години дейност и прехвърля операциите му в Румъния, съобщиха румънската агенция Медиафакс. Компанията уточнява в съобщение, цитирано от гръцкия вестник "Катимерини", че дейността ѝ ще бъде прехвърлена от Гърция в Румъния в рамките на процес на реорганизация на операциите на "Мишлен" в Централна и Югоизточна Европа. Френският концерн, който има две фабрики в Румъния, предупреди в понеделник, че дейността му в Европа страда от производствения свръхкапацитет и уточни, че не изключва нито един вариант за адаптация към спада в европейския автомобилен пазар, съобщиха френската преса. "Мишлен" притежава 40 фабрики в Европа и има 64 000 служители на континента.

НАЙ-ГОЛЯМОТО ЗЕМЕТРЕСЕНИЕ В ОКЛАХОМА Е СВЪРЗАНО С ДОБИВА НА ШИСТОВ ГАЗ

Депозитането на отпадни води от добива на шистов газ е причина за земетресението с магнитуд от 5,7 по скалата на Рихтер, което разтърси Оклахома през 2011 г., съобщиха Би Би Си. Според критиците на технологията фракчингът, както е известен начинът за добив на газ и петрол чрез инжектиране на коктейл от химикали и вода под налягане в шистови скали, може да доведе до сеизмична активност и замърсяване на подпочвените води.

Изследването, публикувано в сп. "Geology", разкрива, че индуцираната сеизмичност може да се прояви години, след като стартира повторното инжектиране на отпадни води от процеса на извличане на шистов газ.

Повечето сеизмични инциденти, свързани с фракчинг, досега бяха сравнително малки и обикновено се случваха през първите седмици или месеци след операцията по извличането на природния ресурс. В случая с нефтеното находище Вилзета близо до град Прага в Оклахома депозитането на отпадната вода от фракчинг е започнало 18 г. преди серията земетресения от ноември 2011 г., които включват 3 с магнитуд от над 5 по Рихтер.

Публикувано през април 2012 г. изследване на "US Geological Survey" разкрива, че след 2009 г. земетресенията от над 3 по Рихтер в централните щати рязко са се увеличили до 25 на година от средно 1,2 на година през предходните 50 години.

Вашето ТАКСИ

ТАКСИ - С - ЕКСПРЕС АД
9 12 80
София, ул. "Житница" № 23

ТАКСИ

тел.: 02 855 60 12
факс: 02 855 50 04
e-mail: taxi_expres@abv.bg

Ви чака!

Русия започва маневри в Черно море

Руският президент Владимир Путин издаде заповед за стартиране на мащабни военни маневри в Черно море, съобщиха говорителят на Кремъл Дмитрий Песков. В учението ще участват общо 36 кораба на Черноморския флот от базите в Севастопол и Новоросийск и до 7000 моряци, утучни той. Заповедта на президента е била предадена на министъра на отбраната Сергей Шойгу през изтеклата нощ. Според Песков става въпрос за планови маневри, чиято задача е да се тестват бойният капацитет и нивото на взаимодействие между различните подразделения и части. Русия не е информирала предварително своите чуждестранни партньори за тези маневри, добави говорителят, като уточни, че това е необходимо само в случай, когато броят на участващите надхвърля 7000.

www.duma.bg

кратки

Арести в Чикаго

Най-малко 127 души са били задържани в американския град Чикаго по време на демонстрация срещу затварянето на 54 училища. Според градските власти мярката ще доведе до спестяването на 560 млн. долара за десет години. В същото време местното население се опасява, че това ще засегне най-вече децата от по-бедните семейства. Кметът на града Рам Емануел заяви, че независимо от протестите на учителския синдикат и на родителите, планът ще бъде реализиран.

МВФ срещу субсидиране на енергийния отрасъл

Международният валутен фонд (МВФ) призовава държавите по света постепенно да се откажат от субсидирането на енергийния отрасъл, разходовете за което през 2011 г. са били 1,9 трлн. долара - 2,5% от световния БВП, или 8% от съвкупния доход на всички държави по света. В нов доклад на МВФ, базиращ се на данните от 176 държави, се отбелязва, че реформиранието на системата за субсидиране на енергетиката ще осигури по-устойчив ръст на световната икономика в дългосрочна перспектива.

Германия е зялата от нова грога

Германия е зялата от новата грога "кристал" и Хамбург явно е основният пункт за внос на суровините за производство на наркотика. Подобната на кристали грога се шмърка или се пуши от наркозависимите. Един грам е достатъчен за 40 дози. Митнически служители са открили 30 т. суровини за производство на новата грога в три товарни контейнера, пристигнали от Китай.

Бази на ПКК обстрелвани с артилерия

Турската армия подложи на артилерийски обстрел бази на бунтовниците от Кюрдската работническа партия в Ирак, като това става само една седмица след прекратяването на огъня по призив на лидера на ПКК Абдула Йоджалан, съобщиха източници от двата лагера.

ЕК: Гърция не е като Кипър

Гърция няма да стане втори Кипър, заяви говорителят на еврокомисаря по икономика и монетарни въпроси Саймън О'Конър. Той коментира все по-силните страхове, че Гърция може да последва примера на островната държава. Според него има съществени различия между двете държави. "Гръцката криза не започна в банковия сектор, гръцкият банков сектор не е толкова голям, колкото кипърския спрямо БВП", посочи О'Конър.

Рейтингът на Оланд пада

Според 51% от гражданите на Френската република държавният глава Франсоа Оланд е "лош" президент, а само 22 смятат, че той е "добър" президент, гласи резултатът от анкета на институтта CSA извършена на 26 и 27 март на основата на представителна извадка от 961 души на възраст над 18 години и живеещи във Франция.

Свят

www.duma.bg

Снимка БГНЕС

Дълги опашки се извиха пред кипърските банки, които отвориха врати вчера по обяд. Седем дни ще действа строг контрол върху капиталите в кипърските банки. Най-много 300 евро на ден могат да теглят вложителите. Ченове няма да се осребряват, но могат да се депозират. До 5000 евро на човек на месец е сумата, разрешена за плащания или трансфери извън Кипър чрез дебитна или кредитна карта. При пътуване в чужбина човек може да изнесе само 1000 евро. Фирмите могат да теглят до 5000 евро на ден, с които да изплатят заплатите на работниците си за месеца

Храните пак скъпи

Доклад на световната банка сочи, че заради високите цени на продуктите много хора страдат от болести и затлъстяване

Въпреки че цените на храните в света постепенно поевтиняват, те остават сравнително високи, констатира Световната банка. Неин доклад сочи, че поради тази причина много хора се хранят некачествено и това води до затлъстяване и болести.

Световната банка констатира, че в бедните държави некачествената храна е на по-ниски цени и неправилното хранене с такива продукти води до затлъстяване.

"Продължаващо високите цени на хранителните продукти имат роля не само за глада и недохранването, но и за затлъстяването. То се дължи на това, че хората с ниски доходи избират поевтини, по-калорични и по-некачествени храни, се казва в доклада. В него се посочва, че в бедните държави некачествената храна е на по-ниски цени и неправилното хранене с такива продукти води до затлъстяване.

Между октомври и февруари световните цени на хранителните стоки са намалели с 4 процента. Това е по-изразено при житото и при захарта, чиито цени са паднали с около 10 на сто. Въпреки това обаче те остават на много високи равнища и са само с 9% по-ниски от рекордните исторически стойности, достигнати през август миналата година, отбелязва Световната банка.

Според експерти от Световната бан-

ка до понижаването на цените са довели фактори като "спад в търсенето" и "подобряване на условията на предлагане".

Финансовата институция изразява тревога и заради продължаващата несигурност при добивите и цените на селскостопанската продукция. В този контекст милиони хора продължават да страдат от т. нар. лошо хранене, подчертава банката, като посочва, че освен гладът и недохранването, затлъстяването е не по-малко опасно, тъй като води до тежки заболявания и дори преждевременна смърт.

Според последното мащабно изследване през 2008 г. хората с наднормено тегло по света са били близо 1,5 млрд. души. Световната банка счита обаче, че тази цифра може да достигне 2,16 млрд. души пред 2030 година. От тях - 1,12 млрд. със затлъстяване.

Не е тайна, че храните са най-големият виновник за бедността на българите. Относителните разходи за храната на семейство в нас са най-високите в ЕС, при положение, че страната ни е най-бедната в общността. Статистиката показва, че за храна домакинствата средно отделят над 50 на сто от месечния си доход. Това го няма никъде по света. В другите страни от ЕС, например, средният разход за храна е не повече от 10-12 процента от общите пари на семейството.

„Италианска стачка“ в Би Би Си

Журналистите и техническият персонал на британската медийна група Би Би Си започват по-късно днес 12-часова стачка, предаде ИТАР-ТАСС. Стачката е насочена срещу програмата за съкращаване на работни места. Протестът съвпада с великденските празници в страната, когато повече британци се задържат в домовете си и пред телевизора. Служителите на медийния концерн недоволстват срещу програмата за намаляване на разходите, която предвижда за 5 години да бъдат съкратени 2000 работни места.

Бърнард Мадоф:

Банките знаеха за машинациите

Бърнард Мадоф, създател на една от най-големите финансови "пирамиди" в историята, заяви, че големите американски банки са знаели за неговите машинации.

"Банките знаеха какво се случва и бяха съучастници в моето престъпление", пише в своя статия за сп. MarketWatch Мадоф, който излежава 150-годишна присъда във федерален затвор в Северна Каролина. "Относно аферата бяха наясно крупни финансови структури като JP Morgan Chase, Bank of New York Mellon, HSBC, Citicorp, както и някои други". Мадоф твърди, че ще предостави сведенията за цялата далавера на американските власти. До този момент обаче финансовите комитети в Палатата на представителите и Сената (долната и горната камара на Конгреса на САЩ) не са потвърдили, че са получили каквато и да е информация от Мадоф.

Американските власти понастоящем разследват JP Morgan Chase по подозрения, че банката не е съобщила на финансовия регулатор за финансовите операции на Мадоф. Всичките сметки на афериста, преди да бъде разкрит, са били именно в тази банка. Коеето означава, че от JP Morgan Chase няма как да са знаели какви ги върши Мадоф чрез своя инвестиционен фонд.

По-рано Ъруин Пикард, назначен от съда за попечител на жертвите на Мадоф, заведе иск срещу банките UBS, HSBC и JP Morgan Chase, обвинявайки ги в това, че "умишлено са си затваряли очите" за действията на Мадоф. Пикард иска компенсация в размер на 17,4 млрд. долара. С действията си Мадоф пък ужил с около 50 млрд. долара вложителите в неговия инвестиционен фонд, оказал се класическа Пирамида на Понци.

Лихтенщайн готви мерки за икономисти

Предвижданията за 2013 г. показват дефицит от 210 млн. швейцарски франка (172 млн. евро), което е почти една четвърт от разходите, предупреди принц Алоис фон унд цу Лихтенщайн в речта си пред парламентаристите. "Гледам на тази ситуация с много безпокойство за доброто на нашата страна в дългосрочен план", каза той и призова финансите на Лихтенщайн да бъдат възможно най-скоро въведени в ред. "Несигурната ситуация на много европейски страни ни показва докъде може

да доведе една политика на задължяност", подчерта той.

Лихтенщайн има рейтинг AAA от "Стандард енд Пуърс", която наскоро я потвърди с дългосрочна стабилна перспектива. Лихтенщайн няма как да си гарантира справяне с икономическите и финансови предизвикателства. Парламентът на малкото алпийско княжество се състои от две камари с 5 депутата в горната камара и 10 представители в долната.

-10

ст./л

ОТСТЪПКА

ЗА ВСИЧКИ ГОРИВА ЕКТО

С ВСИЧКИ КАРТИ ЛУКОЙЛ

ЧИСТА ЕНЕРГИЯ

98

95

DIESEL

В периода на промоцията, "ЛУКОЙЛ България" ЕООД увеличава едностранно всички отстъпки по всички Лукойл карти на 10 стотинки на литър при зареждане на ето горива, като други отстъпки за тези горива не се правят.
 Промоцията се провежда от 1 март до 30 април 2013 г. **Информация на www.lukoil.bg**

Появата на „руския Рокфелер“

Успехите на „Роснефт“ пог ръководството на Игор Сечин извеждат РФ към върха на световната енергийна сцена

Ник БЪЛЪР

„Предстои да станем свидетели на нова вълна от консолидации в световния петролен и газов бизнес.“ Тези думи не са мои. Те бяха произнесени по-рано този месец от президента на компанията, смятана за най-голяма в световния енергиен бранш. Игор Сечин е президент на „Роснефт“ - руска компания, която, след като приключи изкупуването на компанията Ти Ен Кей (ТНК-ВР), сега произвежда над четири милиона барела петрол дневно, повече даже от „Ексон“ (Еххон). В „Роснефт“ има 70 на сто участие на руската държава. Сечин, който е известен с миналото си на служител от съветското разузнаване, е един от най-могъщите хора в Русия.

Навремето, когато изгради „Стандарт ойл“, Джон Д. Рокфелер използва всички възможни средства за ограничаване на конкуренцията, но накрая бе победен от културната и правна съпротива срещу монопола. Сечин няма такива проблеми. Консолидацията на петролните активи на Русия през последното десетилетие имаше пълната подкрепа на Кремъл. За разлика от „Газпром“, която изпитва

затруднения, „Роснефт“ процъфтява под ръководството на Сечин. Тя се сдобива с технологии чрез поредица джойнт венчъри с най-добрите западни компании. Тя проучва находище в арктическото Карско море, където според очакванията има около 35 млрд. барела петрол. Ванкорското находище в Източен Сибир се разработва с най-модерна сондажна технология.

Посредством своята проучвателна дейност „Роснефт“ замести през 2012 г. 130 на сто от своите резерви и по 200 процента за всяка година през периода 2009-2011 г. - числа, които засрамяват повечето западни компании. Този успех плюс стратегически съюзи, както и новата придобивка, дават на Сечин възможността да изведе Русия на световната енергийна сцена. Той има пари, техническа сила и политическа мощ, които могат да отворят всяка врата в Близкия изток, Африка или Латинска Америка. Компанията вече се появи в Аляска и в дълбоките води на Мексиканския залив. „Роснефт“ вече изпревари всемогъщата някога „Газпром“ и не е невъзможно тези компании да бъдат обединени или най-малкото поставе-

ни под единното ръководство на Сечин.

Въпросът сега е как ще реагира останалата част от бранша. Някои са се наредили на опашка за сключване на съюзи с „Роснефт“, за да си осигурят достъпа до неработещите ресурси. Едва ли Русия ще позволи на западни компании да правят големи пари от експлоатацията на това, което все още се възпри-

ема като национален ресурс. Игор Сечин и президентът на Русия Владимир Путин със сигурност сега са на власт и работят заедно. Но разпределението на властта в Русия никога не е трайно. Един Рокфелер в Русия няма да бъде заплашен на антиръство основание, но акумулирането на власт носи своите рискове. Онези, които са избрали да не се съюзават с

„Роснефт“ или да ограничат сътрудничеството си с нея, сега трябва да решат дали са способни да запазят мястото си в сектора, който стремително се разделя на малко ядро от истински глобални играчи, съчетаващи богатство и високи технологични умения, и останалите, които рискуват да станат периферни играчи и, казано с икономически термини, пасивни участници

в пазар, върху който имат ограничено влияние.

По-общ е въпросът за политическите и стратегическите амбиции на Русия. Съживяването на властта с преизбирането на Путин през миналата година е съвсем очевидно. Русия вече не е пасивна или губеща заради предизвикателствата, които идват от другаде - нещо, което според мен ще стане много ясно, ако Европейският съюз реши по неправилен начин кипърския проблем. Развитие то и растежът на „Роснефт“ е индустриален израз на тази национална проливност. Изказването на Сечин за бъдеща консолидация свидетелства, че сделката за Ти Ен Кей не е границата на амбициите, неговите и на Русия. Рокфелер преоформи американския петролен бизнес. Сечин има потенциал да преоформи тази индустрия в световен мащаб.

Кокошката не е приятел на прасето

Руският селскостопански сектор пострада от СТО и скъпите фуражи

Российская Газета
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

Алексей АРОНОВ

Присъединяването на Русия към Световната търговска организация (СТО) и рязкото поскъпване на зърното тежко удариха птицевъдите и свиневъдите. Първите още се опитват да се държат, а вторите вече работят на загуба. Фермерите се надяват на подкрепата на държавата, която обеща да компенсира увеличените цени на фуражите.

Първи сигнализираха представителите на свиневъдния отрасъл.

„Имаме планов прираст на промишленото производство. През 2012-а той беше 200 хил. тона. Този обем трябваше да компенсира ръста в потреблението и да доведе до намаляване на вноса. Още повече че преди влизането си в СТО Русия намали квотите за внос на свинско през 2012 г. от 500 хил. т до 430 хил. тона“, каза ръководителят на Националния съюз на свиневъдите Юрий Ковальов.

Влизането на Русия в свободния пазар обаче обръка картите на свиневъдите. Вносът не само не намалал, но дори обратното, нарасна през 2012 г. с 13 процента. В страната бяха внесени 85 хил. т извънквотно месо. А, започвайки от август м. г., когато Русия се приведеши към СТО, до

януари 2013-а вносът на свинско нарасна с 34% в сравнение със същия период през 2011-2012 години.

Определена роля за това изигра и сезонният фактор. Миналата есен фермерите започнаха „разпродажба“ на свине заради двукратното увеличаване на цените на зърното. Големите свинеферми също пострадаха от поскъпването на фуражите. И свиневъдният отрасъл изпадна в депресия - днес предприятията работят с рен-

Свиневъдите вече работят на загуба

табилност минус 15-20 процента.

„Ако не беше поскъпването на зърното, щяхме да сме на „нула“, въздиша Ковальов.

От последното тримесечие на 2012 г. свинското поевтиня с една четвърт. И тук се разтревожиха птицевъдите. Проблемът е в това, че пилешкото и свинското, в известен смисъл, са взаимозаменяеми продукти. Потребителят отива в магазина и купува това, което е поевтино. И така се налага едините производители да намаляват цените си след другите.

„В резултат на това нашият отрасъл е близо до истинска катастрофа - оплака се генералният директор на Росптице-

Въпреки че все още се държи, и птицевъдният отрасъл е близо до катастрофа

союз Галина Бобилева. - Миналата година ние купувахме фуражна пшеница по 6 рубли за килограм, а сега я купуваме по 11-12 рубли. А делът на фуражите в себестойността на пилешкото е 70 процента“. По думите ѝ днес в някои птицевъдни ферми се трупат сериозни обеми неререализирана продукция. Търговците не я купуват - прекалено е скъпа.

През 2011-а рентабилността на месното птицевъдство е била 11 процента. Днес тази цифра се приближава до нулата. На птицевъдите им се налага да намаляват цените, но те искат да го правят толкова радикално, като свиневъдите. В това им помага традиционната любов на руснаците към пилешкото - най-евтиното месо. Не случайно производството на пилешко е 45% от общия обем на производството на всички видове месо. В същото време самите птицевъди смятат да търсят нови пазари и да разширяват асортимента си.

Така или иначе погледите на фермерите днес са устремени „нагоре“. Участниците на пазара казват, че намират разбирание и в министерството на селското стопанство, и в министерството на икономическото развитие. Премиерът Дмитрий Медведев вече подкрепи предложението на министъра на земеделието Николай Фьодоров за даването на 15 млрд. руб. за компенсация на увеличените цени на фуражите. Близо 6 милиарда от тях ще получат свиневъдите.

Общество

Датума

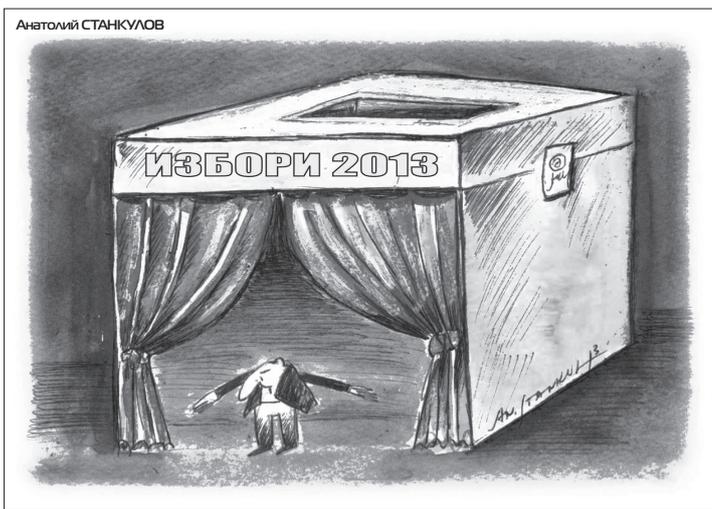
29

www.duma.bg

ИНА МИХАЙЛОВА

Социологическо проучване, за което проф. Михаил Константинов подгрява "терена" от дни, вчера размаза картинката. В навечерието на българската предизборна кампания числа, поръчани (не)зайно защо от външни клиенти и изпълнено от българска социоложка, ни изплакнаха очите. Светна ни каква кампания очаква уморения от лъжи народ. Първо се появиха поздравения, че ГЕРБ са си

Анатолий СТАНКУЛОВ

Нужната истина

купили отвъд океана индουλгенция за следващ мандат. С основание, макар че никой дума не обелва и подминава догадките, визитите и отърчаванията до посолства посреднощ. Логично, макар и гръбичко, последва извадено като по поръчка проучване - искате, не искате, протестирайте, на 13 май ГЕРБ е с мнозинство в парламента, а Борисов - премиер. И ви се струва, че цифрите не отговарят на действител-

ността, защото не познавате дори един съсед, приятел или колега, който да иска да гласува за свалените от власт? Само ви се струва... Три години и половина ни управляваха с лъжи и обещания. Плюха, обругаха, пак плюха, замитаха, мазаха и в крайна сметка подвиха опашка. Признаха, че са безсилни да управляват и да предложат нещо повече от лъжи. Не само. Сваляха от себе си отговорността за властва-

нето си и се нагласиха за нов шум. Междувременно овъргаляха народното недоволство в пера, за да не вади на показ кирливите им ризи, разкъсаха го на парченца и ги насяскаха едно срещу друго. Напудриха фамозна предизборна програма от 200 страници, на които без притеснение записаха онова, което лъгаха, че правят през последните три години. Вчера бившият министър на икономиката Делян Добрев заби

пирон в декретите на ГЕРБ за абордаж на властта: Борисов нареди да не изричаме и дума лъжа в предизборната кампания. Гузен негонен бяга. Предстои да видим как ще осребрят 30-те процента гласоподаватели. И за това има "милионерски трик". А някои говорят за предизборна кампания. На онези с волята не им трябва истина, а само тази, която им е нужна. И върши работа за целта, която са си поставили.

Нарисувай ми една овца...

МАЯ ИВАНОВА

Един от най-тежко пострадали сектори на родната икономика е годините на прехода е животновъдството. За това помощна изключително последователната политика на геноцид на не едно и две правителства. Животновъдите у нас работят в особено трудни условия, а доходите им

не са сред завидните в страната. Близко 40 хил. малки стопанства са изправени пред последния даден им от Европата шанс да покрийт хигиенните изисквания и да станат първа категория или да загинат. Това е трудно, дори невъзможно за тях - ако беше лесно, досега щяха да го направят. Ала нямат пари и подкрепа от държавата. Да не забравяме и че нашите животновъди имат право да получават само част от субсидиите, които вземат европейските им, да ги наречем, колеги, които са запели цяла Европа с евтина продукция. Една от животновъдните асоциации

вчера припомни стряскаща и същевременно изключително показателна статистика за развитието на сектора през годините. Спрямо 80-те години на миналия век отглежданите у нас овце са намалели 13 пъти. През 1936 г. в България е имало 7,6 млн. овце при население от 5 млн. души. През 80-те години на миналия век официално регистрираните овце са били вече 11 млн., но реалният им брой е достигал 13 млн. В момента обаче статистиката е плачевна, защото броят на овцете в България е толкова намалал, че те са под 1 млн. при 7 млн. души население. Подобна статистика може да се

извади и за други селскостопански животни у нас. Мисля, че няма да бъде преувеличено, ако кажем, че животновъдството ни буквално загива. Основната причина е калпавата държавна политика, както и липсата на достатъчно пари, което принуди не малка част от животновъдите да вземат кредити. С тях кредити те затънаха, а други пък фалираха и изклаха животните. И си ядем сирене, приготвено от чуждо сухо мляко, и колбаси от вносно месо. Така стимулираме вносна икономика. Скоро ще ни остане само "Малкият принц" с неговото тълкуване: "Нарисувай ми една овца..."

Логиката на страха

АЛБЕРТ АВРАМОВ

Господа европейци - лидери и експерти. Говиете се за среща с тероризма. Стига сте се ваикали, задълбавайки се в собствените си мисли и опасения, защото това е смешно. Смешно е и това, че се опитвате да минете за проорици, виждащи всичко и

навсякъде сред слепи или заслепени от опашатите ви лъжепринципи и "истини", казвайки неистини, методично "засявани" сред хората. Вярвате ли, че някой някъде все още вярва на предсказанията от вас идеи за апокалипсиса, които е на прага ни, целта на който е за пореден път да вземете страха ни. И стига сте ни определяли враговете, защото най-малкото е редно да се огледате, за да познаете невиртуалните свои рожби, насочвани от вас самите да взривят света и надеждите ни. Обявявате днес "опасения" от радикалния ислям, вворъжен и оборудван за реален тероризъм всъщност от вас

самите, за да разсеете съмненията на европейците кой именно е неговият създател. И заради какво. Та за опасенията. Дадохте им (и продължава) европейски паспорти. Приобщавахте ги усилено, докато им строяхте в столиците си джамии, лотехте неразбираемо теорията за мултикултурализма, докато ги обучавате на технологии и практики на терора. Създадохте куп ислямски държави в сърцето на Европа, а разгромихте съпротивителните сили на Източна Европа, единствената реална преграда срещу новоизграденото радикално варварство, без да се замислите, че

то и вас ще ви достигне. При това с цялата си омраза. Сирия бе поредната отправна точка, след краха на "Арабската пролет". Нарочитите красивата и социално уредена страна, обляхте я на практика война и я унищожаха безпощадно свирепно. Но не вие самите пунахте в ход своите рожби - радикалните формирования от типа на "Ал Кайда", част от които съставени от терористи, но с европейски паспорти, деца на Европа. Сега терперите и се ваикайте. Те сигурно ще се завърнат от Сирия и първо ще ударят вас, техните създатели. Въпрос на диалектика.

ДЕН НА ВОЕННОИНВАЛИДИТЕ И ПОСТРАДАЛИТЕ В ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ВОЙНСКИТЕ СИ КОНСТИТУЦИОННИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ. За първи път се отбелязва през 1993 г. На тази дата през 1915 г. е създаден Съюзът на военноинвалитите и пострадалите от войните. Наследник е на учредените през 1912-1913 г. дружества "Военноинвалид". Дейността му е прекратена на 1 декември 1950 г. Възстановителният конгрес на съюза е на 26 юни 1990 г.

1516 - ИЗГОНЕНИТЕ ОТ ИСПАНИЯ ЕВРЕИ СА НАСТАНЕНИ ВЪВ ВЕНЕЦИЯ В ОБОСОБЕН КВАРТАЛ - ГЕТО. Думата гето произлиза от венецианското гето Gettore, където в близост до лъярна (gheto, от getto - лъене, отливане) чрез декрет са били заставени да живеят евреите. Обособеното за тях място е на остров в района на Канареджо, известен като Getto Nuovo. Евреите възприемат тази дума и отук произлиза терминът гето. Днешното значение на думата се отнася за всякаква бедна или престъпна градска част.

1848 - НИАГАРСКИЯТ ВОДОПАД ЗАМРЪЗВА ЗА ЕДНО ДЕНОВОЩЕ. Водопадът на р. Ниагара в Северна Америка, на границата между САЩ и Канада, е открит през 1678 г. Козият остров го дели на две части - в Канада (ширичина около 800 м, височина 48 м) и в САЩ (ширичина 300 м, височина 51 м). Годишно отстъпва с 0,08-1,5 м. Въпреки инженерните мероприятия, според експерти водопадът ще се измести достатъчно, за да пресуши полагамата част от езерото Ери, чието дъно е високо от дъното на водопада.

1886 - ЗА ПЪРВИ ПЪТ Е ПРОИЗВЕДЕНА "СОСА-COLA". В Атланта, САЩ, е "премиерата" на напитката, дело на фармацевта д-р Джон Пембъртън (1831-1888). Той я замисля като лекарство, което се купува без рецепта. На 8 май с.г. започва продажбата ѝ. Благодарение на агресивната маркетингова политика от страна на бизнесмена Ейза Григс Кандлер напитката става лидер на световния пазар за безалкохолни. И до ден-днешен американската компания производител открива твърденията, че някой е разчел рецептата ѝ.

1986 - РИМСКИЯТ НАКАЗАТЕЛЕН СЪД ОПРАВДАВА СЕРГЕЙ АНТОНОВ. Българинът е обвинен за атентата срещу папа Йоан-Павел II (т.нар. българска следа). През 1981 г. Антонов е зам.-директор на бюрото на БГА "Балкан" в Рим, където на 13 май с.г. е извършен атентат срещу главата на Римокатолическата църква. Обвинен е в съучастие на турчина Мехмед Али Агджа, посочен за физически извършител. Следствието продължава 2 години и 6 месеца. След него и престоя в ареста българинът се завръща в родината си с разбито здраве. През 2002 г. 39-ото НС му отпуска 200 лв. месечна пенсия. Приживе получава опрощение от папата. Умира на 1 август 2007 г.

1990 - БЪЛГАРИЯ ПРЕУСТАНОВЯВА ПЛАЩАНИЯТА ПО ВЪНШНИЯ СИ ДЪЛГ. На 16-ата сесия на 9-ото НС е прието решение за Програма за излизане от стопанската криза и за разгръщане на икономическата реформа. С него се въвежда обявяният от МС на 25 март 1990 г. мораториум за плащане на външните дългове на България към чуждестранни търговски банки. Външният дълг на страната към 1990 г. е почти 11 млрд. щ.д. С решение на 36-ото НС от 23 януари 1992 г. се дава съгласие МС да проведе преговори по неуредени задължения на Българската външнотърговска банка след мораториума от март 1990-а. Споразумението за плащанията по външния дълг на България към банките от Лондонския клуб е подписано на 29 юни 1994 г.

2004 - БЪЛГАРИЯ ВЛИЗА В НАТО. Страната ни става пълноправен член заедно с Естония, Латвия, Литва, Румъния, Словакия и Словения. Така организацията на Северноатлантическия договор се разширява за пети път с приемането на седемте нови държави.

Интервю

Андрей Рижов:

Мисията ни е да накараме повече хора да мислят

Реакцията на карикатурата зависи от амбициите на човека, от неговата склонност да се обижда и от акъла му, смята известният руски автор на сатирични изображения

Интервю на Аълоня НЕЙКОВА

Андрей, вие сте един от членовете на авторитетното жури, което присъди наградите на Забършката президиум през дни XXI международно биенале на хумора и сатирата в изкуствата - Габрово 2013. Какви са впечатленията ви от този конкурс?

- За първи път бях поканен да оценявам работите на колегите карикатуристи на това биенале, представляващо веднъж на две години едни от най-добрите идеи в жанра. Съгласих се да съм част от журито в Габрово, понеже се надявах, че участниците в конкурса ще заложат на Езоповия език. За шестте раздела на биеналето бяха получени 1664 творби на 784 автори от 55 държави. Приятно впечатление правят относително големият брой на жените карикатуристи - 179.

Лично на вас участниците от кои държави ви направиха най-голямо впечатление?

- Трудно е да се каже. Наградите, присъдени от журито, приблизително отразяват и моето отношение към участниците в биеналето. Разбира се, и досега славянските школи на карикатурата са сред лидерите. Имам предвид българската, полската, руската, украинската, като именно от тези страни бяха представени много интересни работи. В София ме посрещна известният български карикатурист Ивайло Цветков, който одобри избора на журито, присъдило "Златният Езоп" на турския автор Джемалетин Йилдъз за неговия оригинален, много умен плакат. Трябваше да се впуснем в лека борба, защото Домът на хумора малко е отстъпил от хумора. В него навлезе много живопис и доста графика. Съгласен съм, че тя има своето място, ако съдържа заволя към хумора и иронията. За съжаление, доста от представените работи са просто декоративни.

Какво според вас е необходимо, за да може дадено изображение да се нарече карикатура? Вие също така правите разлика между този вид изобразително изкуство и карикатура...

- Карикатурата е реакция на дадено събитие, на действието на конкретен човек и почти винаги тук става дума за сатира, за критика. Такива са карикатурите за Путин и Обама, за агресията на САЩ в Ирак, за поведението на Газпром в Европа и т.н. Когато се говори за карикатура, се има предвид предаването на мислите с помощта на изобразителните средства. Обикновено това са картинки без думи. И ако карикатурата е НА

дадено нещо, картунът е ЗА нещото. Грубо казано, карикатурата може да критикува конкретния глупак, който е окепазил определени пътища, като ги е построил лошо, а картунът ще осмива въобще - глупаците, пътищата, лошите строежи... Това са картинки, които най-напред са призвани да накарат човека да мисли. Днес във вестниците публикуват все по-малко и карикатури, и картини - за съжаление, така е навсякъде. Все повече хора имат мисленото, което може да се сравни с видеокип: хващат само определени моменти, трудно им е да се замислят, да разсъждават... Картунът постепенно отива в изложбените зали, където довчера можеше да се видят всички други изкуства. Смятам, че картунът не е масов жанр, а е предназначен за хора с определена подготовка и ерудиция. Тоест трябва да могат да направят съответните асоциации, да схванат онези мисли и идеи, които художникът-картунист е заложил в творбите си. Картунът е хумор и философия в едно.

Френският президент Шарл де Гол, разглеждайки сурпресните вестници, ако не намирал карикатура на себе си, казвал, че прави нещо не както трябва, щом в карикатурата са забравили да го изобразят. И това, при положение че рисунките обикновено са го представляли в ужасен вид, изключително обезобразен... Как днешните политици реагират на карикатурите в медиите?

- По различен начин. Мисля, че реакцията на карикатурата зависи от амбициите на човека, от неговата склонност да се обижда и от акъла му. Аз самият предпочитам да рисувам картини, включително и политически. Случва се да направят поръчка за дадено изображение, но предпочитам да работя върху моите собствени идеи, родили се в моята глава. Някои карикатуристи имат свои политически възгледи и пристрастия, които си личат и в творбите им. Не го одобрявам. Други пък рисуват само за да спечелят определени суми, тъй като трябва и да се живее, нали?

Може ли в днешно време карикатуристите да се издържат от творчеството си?

- Не и в Русия. За карикатуристи днес практически няма търсене. Доста художници имат друга професия, а картините и карикатурите са им хоби. Едва 4-5, най-много 6 вестника в Русия имат щатни карикатуристи, които могат не само да се издържат от работата си, но и да живеят доста прилично, понеже получават и хонорари, участват в различни изложби, включително и в международни. Сво-

бодните художници днес не могат да изхранват семействата си, защото възнаграденията за този труд са скромни. Особено в Русия има тенденция главните редактори да си вдигат заплатите, като съответно ги намаляват за редовите редактори и още повече орязват хонорарите на извънщатните сътрудници. Мисля, че това се случва почти в цял свят.

Какво според вас се ценя повече: политическата карикатура, така наречената възпитателна, или философското изображение - онова, което всъщност е визуално управление за ума?

- Тук отново стигаме до карикатурите и картуните. Последните карат хората да се замислят. А онези, които започват да мислят, са опасни, най-малкото защото съзнателно могат да избират. Карикатурите предизвикват човека да застане зад идеите, да върви след тях, водещи до лозунгите или впечател от призивите. Но те често биват популистски. Затова ми се струва, че картунът е по-важен, особено когато нашето изкуство започва да се дели на два жанра.

Интересуват ли се младите ви колеги художници от карикатурата като жанр, в който виждат възможности за развитие?

- Моите колеги са именно карикатуристи. Никога не пиша, както някои други посочват на визитките си, че съм художник. Смятам, че да си карикатурист е много по-ценно. И повечето карикатуристи могат да бъдат и художници. Но малцина художници могат да се нарекат карикатуристи. За това е необходимо да имаш определен манталитет. Мнозинството от карикатуристите са с нехудожествено образование. Те могат да са архитекти, медици, строители, физики, математици, да не са завършили живопис или графика в академията. Карикатуристите са хора, които умеят да анализират и систематизират. А това е изключително важно.

А вие кога усетихте влечението си към карикатурата?

- При мен започна като хоби, когато следвах в института.

Наистина ли в армията ви забраниха да рисувате карикатури с аргумента, че това "занимава е несъвместимо с положението на съветски юнкунст и офицер"?

- Да, имах такава забрана. Бях член на партията, дори за малко да ме изключат от редците й. Наложих се да дам дума, че няма да рисувам карикатури. Въпреки че претенцията бяха не към самите изображения, а имах не много добри взаимоотношения с началството. Дори ми хареса самата формулировка на порицанието, което и вие цитирате. А когато се обърнах към погорна инстанция, политях: "Другари, защо тук стоя само аз? До мен трябва да са още народните художници на СССР, героите на социалистическия труд Куряианов, Крилов, Соколов - известните "Ку-

Снимка Благвеста ЦВЕТКОВА

АНДРЕЙ РИЖОВ е роден на 22 ноември 1951 г. в Токио. Завършва Московския инженерно-строителен институт, но още като студент започва да рисува карикатури. Първата му творба е публикувана през 1975 г. в "Литературна газета". Един от създадените на първия в СССР Клуб на карикатуристите към вестник "Московский комсомолец" (1976). Изграща творбите си на различни международни тематични напревари и най-напред е забелязан като млад перспективен карикатурист на конкурс в България и Япония. След възвръщението прекарва прогълбава га рисува и организира изложби. Като карикатурист е награден с множество специални отличия - в Русия, и в чужбина. Канен е да оценява работите на колегите си в госта международни конкурси.

криникси", плюс Ефимов - 4 човека, които са членове на ЦК на КПСС, както и много други карикатуристи, на които никога не забранява да рисуват. И благодарение на тези мои думи не ме изключиха от партията. Повярвах ми, че работата не е толкова в карикатурата, колкото в заяждането на прекия ми началник. Друго бързо ме преместиха в друго подразделение, скоро след това сваляха и дисциплинарното порицание, получих и поредното си офицерско звание. Завърших военната си

Свободните художници не могат да изхранват семействата си

служба като подполковник.

Заради тази случка наистина ли престанахте да рисувате карикатури или просто спрехте да ги показвате?

- Вярвам, че съществува нещо, което се нарича честност. Щом дадох дума, трябва да я спазя. И продължих да удържам на обещанието си да не рисувам карикатури, дори когато компартията вече не съществуаше.

И колко време прогълки това?

- 14 години държах на думата си, а после още две лета се стараех да се върна към карикатурата. Тестът, имах 16-годишен разрыв в творчеството си, но лека-полека започнах да прорисувам старите си работи, отпреди "забраната". После ми предложиха да направя оформление на книжната поредица, издадена по прочуто интелектуално телевизионно предаване "Своя игра" ("Собственa игра" - бел. ред.). Направих два тома самостоятелно и един в съвместорство с моя приятел и колега, с когото работих преди време.

През 2008 г. сте един от инициаторите за създаването на Гилдията на карикатуристите на Медиа-съюза на Русия. С какво се занимава тази организация?

- Тя има по-скоро представителни функции. Гилдията на карикатуристите е възможна, имайки официална бланка, да чукаме по вратите на различни институции. Преди това, когато искахме да направим конкурс, посветен на 50-годишнината от полета на

Стбува ли опасност тя да изчезне?

- Уви, съществува. Това е заради все по-осезаемата липса на млади карикатуристи. Днешното поколение про-

Япония 3 месеца. Именно там, както и в България, за първи път пращате карикатурите си за участие в международни конкурси, нали?

- Да, преди да ми забранят да рисувам, успях да участвам в японския Международен конкурс за карикатури "Йомиури". Изпратих мои творби и в България. И в двете страни работите ми бяха включени в каталог, което смятам, че е било доста добро постижение за начинаещ автор. В Габрово дори намериха копие на моя картинка от онова време. Реших да я нарисувам малко по друг начин и да подаря на Дома на хумора оригинала.

Доколко днес карикатурата според вас е търсен жанр в изкуството? Съще-

сто не вижда онези неща, които могат да се превърнат в обект на творчество. През последните 13 години, откакто с моите приятели се опитваме да направим Музей на карикатурата в Русия, се появяха едва три имена на млади автори, които са на добро ниво в жанра. И всичките започнаха да рисуват, след като случайно попаднаха на карикатурна изложба.

Кога карикатурата е по-въздействаща - когато се организират тематични експозиции и конкурси, или ако се публикува всеки ден в пресата?

- Разбира се, карикатурата във вестника е доста въздействаща, но в повечето случаи тя е еднократна, и тук отново трябва да се върнем към картуната, защото той е еднакво важен и значим и когато е публикуван в пресата, и по време на изложби, и докато се представя на конкурс. Карикатурата пък повече трябва да е подчинена на определена линия, да дълбае всеки път в една дадена точка, но има голяма опасност на следващия ден тя вече да не е актуална. А картунът, нарисван дори преди 10 години, може да е по-въздействащ от времето на създаването му.

Съгласен ли сте с твърдението, донякъде криещо в себе си проблема с авторитетността, че онова, което може да се напише или да се нарисува върху ограда, не

бива да се публикува във вестника?

- Ако върху оградата се напише Декларацията на човешките права, доста вестници ще я препечатат, нали? Но когато става дума за груби драсканици - наистина, има върху какво да се замисли човек. Аз по принцип не харесвам вулгарния хумор. За съжаление, има издания, публикуващи изображения, които са удар под кръста на истинските карикатуристи. Въпреки че еротичният хумор може да бъде доста умен и красив, а не за жанра, който всъщност съществува вътре в самата карикатура. Един от най-интересните и сложните е портретът или шаржът. Битовите ситуации също са нещо специфично за изобразяване в карикатурата. Има и нещо като натюрморт, където липсват живи фигури, но нарисваните предмети предизвикват определени асоциации с реални лица и събития. Не е за пренебрегване и скулптурната карикатура, Жанрът, който позволява да се предаде прекият диалог, също е различен от другите. Така че карикатурата е самостоятелен вид изкуство, при това - многожандрово и изключително креативно.

Може ли да се каже, че именно карикатуристите са тези, които успяват с работата си да отворят очите на хората за глупостите, недоразуменията или неразбориите в живота?

- Успяват да го направят, защото хората да се замислят и да мислят. И тогава те виждат недостатъците на обществото. Е, най-лесно е да накараш някого да се смее над глупавите ситуации. И за да разберат хората, че е време да се усмихнат, в американските сериали пускат смях зад кадър. Хуморът е вътрешната потребност на хората, които искат всичко да е наред. И когато това се случва, ако глупавите ситуации из-

чезнат, няма да я има и карикатурата.

В началото на карьерата творите в сатирата със Сергей Стецки като Братя Бин. Какво е да се работи в тандем? По-трудно ли е или е по-лесно да бъдеш "самотен въздух" в карикатурата?

- В началото ни бе много лесно да работим заедно със Сергей. Започнахме нашето сътрудничество още с издаването и редактирането на голям хумористичен стененстик в института. Имахме сходни разбирания за живота, рисувахме горе-долу по еднакъв начин и бяхме приятели (и сега сме). За някои работи той даваше идеите, а аз ги визуализирах. В други случаи бе обратното, защото мислех, че Сергей ще направи по-добро изображение. Имахме творби, които измисляхме, както се казва, на чаша "кафе" и те бяха изключително сполучливи. Тандемът ни се развали, и защото се скарахме и отношението ни се развалиха. Сергей замина да преподава технически науки в Танзания, обеща да изпраща и картинки, и идеи, но явно бе погълнат от работата. Близо година предизвикват определени асоциации с реални лица и събития. Не е за пренебрегване и скулптурната карикатура, Жанрът, който позволява да се предаде прекият диалог, също е различен от другите. Така че карикатурата е самостоятелен вид изкуство, при това - многожандрово и изключително креативно.

Може ли да се каже, че именно карикатуристите са тези, които успяват с работата си да отворят очите на хората за глупостите, недоразуменията или неразбориите в живота?

- Успяват да го направят, защото хората да се замислят и да мислят. И тогава те виждат недостатъците на обществото. Е, най-лесно е да накараш някого да се смее над глупавите ситуации. И за да разберат хората, че е време да се усмихнат, в американските сериали пускат смях зад кадър. Хуморът е вътрешната потребност на хората, които искат всичко да е наред. И когато това се случва, ако глупавите ситуации из-

чезнат, няма да я има и карикатурата.

В началото на карьерата творите в сатирата със Сергей Стецки като Братя Бин. Какво е да се работи в тандем? По-трудно ли е или е по-лесно да бъдеш "самотен въздух" в карикатурата?

- В началото ни бе много лесно да работим заедно със Сергей. Започнахме нашето сътрудничество още с издаването и редактирането на голям хумористичен стененстик в института. Имахме сходни разбирания за живота, рисувахме горе-долу по еднакъв начин и бяхме приятели (и сега сме). За някои работи той даваше идеите, а аз ги визуализирах. В други случаи бе обратното, защото мислех, че Сергей ще направи по-добро изображение. Имахме творби, които измисляхме, както се казва, на чаша "кафе" и те бяха изключително сполучливи. Тандемът ни се развали, и защото се скарахме и отношението ни се развалиха. Сергей замина да преподава технически науки в Танзания, обеща да изпраща и картинки, и идеи, но явно бе погълнат от работата. Близо година предизвикват определени асоциации с реални лица и събития. Не е за пренебрегване и скулптурната карикатура, Жанрът, който позволява да се предаде прекият диалог, също е различен от другите. Така че карикатурата е самостоятелен вид изкуство, при това - многожандрово и изключително креативно.

Може ли да се каже, че именно карикатуристите са тези, които успяват с работата си да отворят очите на хората за глупостите, недоразуменията или неразбориите в живота?

- Успяват да го направят, защото хората да се замислят и да мислят. И тогава те виждат недостатъците на обществото. Е, най-лесно е да накараш някого да се смее над глупавите ситуации. И за да разберат хората, че е време да се усмихнат, в американските сериали пускат смях зад кадър. Хуморът е вътрешната потребност на хората, които искат всичко да е наред. И когато това се случва, ако глупавите ситуации из-

Да рисуваш не е като да преглъщаш

Картунът е хумор и философия в едно

Актуално

СУ зове за национален план за умно развитие

Академичната ни толерантност се изчерпи, заявява Алма матер

Академичният съвет (АС) на Софийския университет прие преди ден декларация на академичната общност, която се изпълнява решение на АС от февруари т.г. Тогава ректорът проф. Иван Илчев бе упълномощен да създаде група от преподаватели и представители на студентските организации, която да подготви искания на академичната общност за бърза и радикална промяна в политиката за висше образование и наука, насочена към преодоляване на изоставането, което ни застрашава

с колапс на качеството на образованието. Проф. Иван Илчев подчерта по време на обсъждането в Академичния съвет, че декларацията не е конфронтационна и голяма част от включените в нея искания могат да бъдат свършени или поне започнати от служебното правителство. Той припомни, че в момента започва работата по закона за бюджета и тези месеци не трябва да бъдат пропуснати. Разчитаме на това, че правителството беше създадено под егидата на президента на републиката, а той нееднократно е заявявал, че за

него образованието, науката и иновациите са основен приоритет. Така че ние искаме да покажем кое според академичната общ-

ност на Софийския университет куца в тази политика и трябва да бъде оправено бързо, каза проф. Илчев. По думите му ще бъде поиска-

на среща с президента Росен Плевнелиев, на когото представители на АС и на студентската общност ще връчат декларацията.

ДЕКЛАРАЦИЯ

На академичната общност - преподаватели и студенти на СУ „Св. Климент Охридски“

Тежката социална криза и кризата на ценностите показват, че посоката, в която се развива българското общество през последните години, е погрешна. Академичната общност на Софийския университет "Св. Климент Охридски" е силно разтревожена от продължаващата липса на утвърдена държавна политика за реформиране на висшето образование и науката. Държавата абдикира все повече от поетите от България ангажменти в областта на образованието, което е в противоречие и със стратегия "Европа 2020". Явен е стремежът финансирането на висшето образование да се прехвърли върху плещите на семействата на студентите и цялата академична общност. Мизерното и по най-ниски европейски стандарти финансиране на висшите училища, в частност на Софийския университет, е допълнително намалено през последните четири години.

НАСТОЯВАМЕ правителството в сътрудничество с висшите училища и БАН да разработи национален план за изграждане на общество на знанието в България, т. е. план за действие за развитие на висшето образование, науката, иновациите и технологиите. Този план трябва да отразява стратегическите цели, приоритети и направления в съответствие със стратегическите документи на Европейския съюз. Да се положат всички усилия за създаване на оперативна програма "Образование и наука" в тясно сътрудничество с висшите училища и БАН.

НАСТОЯВАМЕ правителството да предложи спешни мерки за прекратяване на девалвацията на академичните степени и длъжности като задължителни минимални национални критерии, национална листа от рецензенти и контролен орган по процедурата.

НАСТОЯВАМЕ правителството да включи в бюджета на Република България за 2014 г. средства за висше образование и наука в съответствие с европейските стандарти, съобразени с отговорностите на всеки университет и с качеството на обучението.

НАСТОЯВАМЕ да се прекрати практиката средствата за стипендии и социално-битови разходи на студентите да бъдат включвани в общата субсидия на висшите училища за образование и наука.

НАСТОЯВАМЕ да се замразят на сегашните нива студентските такси, които и сега са високи за общия стандарт на живота в страната.

НАСТОЯВАМЕ да се определи адекватна държавна субсидия за издръжката на студент въз основа на реалните разходи за обучение. През последните три години базовият норматив за издръжка на обучението на един студент е 693 лева, което е с близо една трета по-малко от размера на норматива през 2009 г. - 963 лева.

Необходимо е да се определи норматив, равен поне на нивото на норматива от 2009 г., като се отчете и натрупаната за четири години инфлация. Без това качеството на образователния процес не може да бъде осигурено.

НАСТОЯВАМЕ да се изпълнят исканията на закона и да се определи коефициент, отразяващ качеството на образованието в съответствие с чл. 91, ал. 2, т. 3 от Закона за висшето образование, който да позволи ежегодно диференциране на финансирането на висшите училища по професионални направления.

НАСТОЯВАМЕ да се изпълнят исканията на чл. 91, ал. 3 от Закона за висшето образование, в университетите, особено в изследователските университети, най-големият от които е Софийският университет, размерът на субсидията за научноизследователска дейност да бъде не по-малко от 10 на сто от издръжката на обучението.

НАСТОЯВАМЕ финансирането на научноизследователската дейност да се обвърже с нейното качество и ре-

зултати, например с наукометричните показатели на университетите, и/или с броя на преподавателите (докторанти, друг показател), а не с броя на студентите. Изследователската дейност следва да се превърне в централен академичен приоритет. Ако това не е по силите на всички висши училища, следва да се въведе диференциация на институциите за висше образование съобразно научната им продуктивност, като научното финансиране, магистърските и докторантските програми се съсредоточат в институциите, в които се извършва интензивна изследователска дейност.

НАСТОЯВАМЕ да се осигури отделно допълнително финансиране по опазване и поддържане на сградите - паметници на културата, предоставени за управление на университетите. Софийският университет се грижи за девет национални паметници на културата с първостепенно значение и десет други паметници на културата. Не е по силите на един университет да поддържа това национално богатство самостоя-

телно със субсидия, формирана от издръжка на студент, еднаква за всички университети. Състоянието на тези сгради, строени през миналия и предходния век по отношение на енергийна ефективност, инсталации, фасади, дограма и естетика е тежко, те се нуждаят от нестложни ремонти, които изискват отделяне на сериозен финансов ресурс. Този проблем стои и пред НХА и някои други висши училища.

НАСТОЯВАМЕ за допълнително финансиране за Университетската библиотека. Нейната сграда е "национален паметник на културата". Библиотеката притежава фонд от над 2,5 млн. заглавия - втора по книжовно богатство след Народната библиотека, а по брой читатели е най-голяма в страната. На практика Университетът е призван да поддържа, стопанисва и развива образователен, научен и културен център с национално и обществено значение от същата субсидия за обучение, с която разполага и най-малкият университет у нас.

Нашите искания не са нови. Те са поставяни многократно пред няколко правителства. Никой не е оспорвал тяхната правота, но проблемите не бяха решени и дори законовите изисквания за финансирането не бяха изпълнени. След трайното намаление на субсидията през последните четири години с 30 процента университетите са на ръба на финансов колапс. През тези четири години Софийският университет е свел разходите си до абсолютния минимум, спестявайки по над 15 милиона лева годишно. Не можем да отделяме средства за книги, апаратура и елементарни ремонти. Въпреки посъщаването на живота заплатите не са увеличавани от 2008 г. Трупаеме задължения за режийни разходи. Работим, водени единствено от любов към знанието и чувство за отговорност към младите хора - две качества, които политиките не показаха.

Настъпва моментът, в който академичната ни толерантност се изчерпи. Не можем да изчакваме избора на парламент и правителство, защото бюджетът се изготвя сега. Ще призовем към солидарност другите университети, защото проблемите са общи, и сме убедени, че те ще застанат редом с нас. Настояваме пред служебното правителство за незабавно изпълнение на нашите искания, много от които се изискват и от Закона за висшето образование.

Настояваме веднага след изборите Народното събрание и новото правителство да продължат това изпълнение. Ако това не се случи, Софийският университет "Св. Климент Охридски" ще покаже по категоричен начин, че досега се е въздържал от протести не защото няма нужната сила за тях, а защото има опасност тази сила да се окаже твърде голяма.

□ Позиция

Призрактът на страха броди из Европа

10 последици от кипърската зараза

Проф. Боян
ДУРАНКОВ

Една малка дупчица на язовира може да накара цялата вода да го срути. По всичко изглежда, че това, което се случува с финансовата офшорка Кипър, може да застраши еврозоната.

Макар че е на прага на ратификация на "спасителния план" (сделката трябва да бъде официално ратифицирана от парламенти на страните от

една трета от всички спестявания) и други страни като офшорен център. Надзорът върху банковия сектор се затегна частично с присъединяването на страната към ЕС през 2004 г., но остана хлабав, а островът бе предпочитан за дестинация за спестявания поради плоския данък от едва 10%, който е колкото и в България. За известно време стратегията е "работила" добре. Кипър успя да изгради огромен банков сектор - пет пъти по-голям от размера на БВП.

Но Кипър, макар и със скромнен дял в БВП на еврозоната, може сериозно да повлияе върху нейното бъдеще. Финансовата проказа е заразителна, това се констатира и при кризата в САЩ. Тук обаче става дума за нещо по-съществено и по-общо. Да представим общия (хипотетичен) сценарий за бъдещето:

активи са по-големи като процент спрямо БВП в сравнение с Кипър (700% от БВП) през 2011 г., а именно Люксембург (2500% от БВП), Ирландия (800% от БВП), Малта (близо до 800% от БВП), ще започнат да свиват финансовия си сектор, а оттук и възможностите си за ползване на чужди инвестиции. Все поупорито ще се налага мнението, че има пряка и косвена връзка между размера на финансовия сектор спрямо БВП и предполагаемите рискове за икономическата и финансовата стабилност на всяка "финансирана" страна.

5. В еврозоната показателят за отношението на финансовия сектор спрямо БВП, което е 360%, ще подскаже на правителствата, фирмите и гражданите, че реалната икономика е по-сигурна от финансовата икономика.

еврозоната), гражданите на офшорката Кипър, която е и член на еврозоната, ще плащат десетилетия висока цена за финансовата помощ от 10 млрд. долара, която бе принципно одобрена от ЕС в понеделник. Съгласно предварителните условия на сделката Кипър ще продължи с

масивни съкращения

в банковия сектор. Кипър е задължен да даде свой собствен принос от 5,8 милиарда евро за спасяването на страната от банкрут. Най-големите губещи ще бъдат притежателите на влогове в размери над 100 хиляди евро в кипърски банки. Вложители с депозити над това ниво ще могат да вземат част от средствата си, тъй като се очаква да бъде наложен еднократен данък от около 40% на депозитите. Първото предложение на Европейската комисия предвиждаше въвеждане на данък от 3,5% върху депозити под 100 000 евро. Беше поставен лимит на сумите, които кипърци могат да похарчат със своите кредитни карти извън страната. Въведен е и лимит от 1000 евро като сума, която гражданите ще могат да изнесат в чужбина. Максималната сума, която ще могат да изтеглят банковите клиенти от банкоматите за един ден, е 300 евро. Но за сметка на всички тези мерки Кипър остава в еврозоната, което може и да не се случи. Но и не само те ще пострадат от този прецедент.

малко факти от историята

През последните над две десетилетия островът привличаше финансови средства от Русия (около

1. Частната собственост (включително и на парични средства) в Европейския съюз престава от този миг да е неприкосновена, започвайки с национализацията на част от спестяванията в Кипър. Това ще има за последици както интензифицирането на личните и фирмените инвестиции в недвижима собственост, а следователно - и поскъпване на цената ѝ, така също и бърза експанзия на спестяванията към "Буркан банките". Обезценяват се от инфлацията, но пък няма кой да ги национализира.

2. Банките както в еврозоната, така и в ЕС, а и по света, ще бъдат панически напускани от неизвестно колко голяма част от своите спестители, което ще урони доверието в тях. Лихвите по депозитите ще започнат да падат, а по кредитите - да нарастват, а някои банки, до този момент - в цветущо здраве, ще се изправят

на ръба на банкрута

При такава ситуация може да се наложат "временни ограничения" както за размера на телгенето на парични средства, така и за безпроблемните преводи от една банка към друга и особено между банки от различни страни.

3. Държавните фирми ще потърсят по-спокоен пристан за своите сметки в държавни спестовни и инвестиционни банки и средства, което ще съсипе частните банки, облагодетелствали се досега щедро от тях. Дребните вложители ще ги последват, ако имат такава възможност.

4. Страните, в които банковите

И като последица:

"Пук", финансовият балон може да се спуска, а еврото - да се обезцени значително (вече има такива призиви)!

6. В Европейския съюз вероятно ще се отиде към "изсветляване" на капиталите, като се затегне финансовият контрол и се притиснат сметките в офшорките. Много е вероятно данъците (и корпоративните) да се увеличат, за да компенсират богатството на капиталите.

7. Руските граждани и организации, следвани от гражданите и организацията на други страни, търсещи "плосък данък" и офшорки, ще се отдръпнат от тези турбулентни "острови на спокойствието". Светът ще стане по-малко глобален и повече - "национален". Свободното движение на капиталите ще стане по-предпазливо.

8. Кипър никога няма да може да върне огромния заем, който се очаква да изплати икономиката. Островът ще стане нарицателно за неразумното раздуване на финансовия сектор и за съпялата вяра, че "парите правят пари". Формулата е друга: "пари - стока - пари прили".

9. Приемът в еврозоната ще се затрудни. Няма да бъде и бързо желан, "чаканлът" ще става по-пуста.

10. Българската икономика ще става все по-малко "финансирана", ще се предпочитат реалните национални инвестиции, трайните връзки "производители - купувачи" и ще се ограничават ("законно") износът на капиталите и печалби от страната.

И това ще е само началото на промяната на силно финансираната капиталистическа глобална система.

От гума на гума, та в... ДУМА

Демогриран поглед към могата

Панчо ПАНЧЕВ

От човек на моята напреднала възраст не може да се очаква друго, освен консерватизъм. Иначе бих бил смешен. (Спомнете си колко смешни са ви били гримиранияте и натруфени по последна мода бабички!) Но освен с възрастта си човек трябва да се съобразява с още доста изисквания. А това вкус, това стил, това хармония са вежди и отживелици според мнозина от жителите на бъдещето.

И заслугата или вината, че е така, не е само на току-що настъпилата пролет, която неизбежно идва всяка година. Тя само ни подсеща, че в живота ни, освен естественото развитие, има и трайни дадености и ценности, които не подлежат на голяма промяна. Небето е все така синьо, корените на дърветата си остават в земята, листата са зелени, както и тревата, децата се раждат почти по същия начин и т.н., и т.н.

Известно е, че през годините водещи в модата са италианците и французите. Но на същите французи принадлежат и твърденията, че "модерно е онова, което най ти отива, което те прави по-хубав". А някои продължават с добавката, че модата трябва да се съобразява и с удобството за носене или с "откритието", че модата може и да окарикурирва слепия си последовател (или последователка). Тук първо написах "почесто последователка", но после го замених с "или последователка", защото напоследък суетността на мъжете не е за подценяване.

Вчера гледах по телевизията някакво жури от четири души, трима от които с нормален външен вид (независимо дали са жени или мъже), един обаче със слънчеви очила и черна широкопола шапка (каубойка) вътре в студиото, където нито духа вятър, нито пече слънце. Преди години такава лична мода си въведе естрадният певец Бисер Киров (не че я беше измислил и той), но поне пеше добре и имаше някаква известност, знаеха го не само майка му и леля му... И друг път съм писал (преписвал съм от разни книжки), че шапка се носи (от мъжете) само на улицата и в търговски магазин и най-малко в църква. А сеещите култура институции, за каквато претендира и телевизията, са съвременни църкви - занимават се (освен с информация) и с духовното издигане на хората.

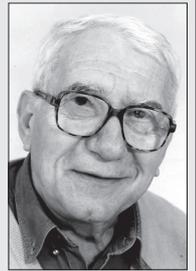
В момента прекъснах писането си, за да закуся и по някаква телевизия ми се мерна цитиран кадър от танцувалното състезание "Денсинг старс" (колко просташки би прозвучало според организаторите му, ако се казваше "Танцуващи звезди"). Съвсем друг въпрос е какви звезди са някои от участниците... Та един от кавалерите във видяната от мен танцова двойка не беше пропуснал възможността и да потанцува с шапка. Май вече за нормална се смята тази практика - неговите събратя се явяват и биват показвани при разни студийни интервюта или други телевизионни разговори, украсени с предпазващи от вятъра, дъжда и слънцето атрибути шапка.

С риск да ме намразят производителите и търговците на шапки, и не само те, ще споделя, че ме подразниха и снимките (които видях в някакъв вестник) на истинската звезда композитора и пианиста Милчо Левиев, и на барабар Петко със звездите Йордан Караджов (от певческата група "Сигнал"), нахлуили на главите си по една шапка. Може и да не съм прав, но какво искам от публиката, когато и онези на сцената не уважават изкуството си и неговото въздействие. И не знам защо си представих как някакъв фелдфебел използва случая да изрази "превъзходството" си над артистите, като извика "Шапки долу!" Дали пък аз не приличам на този фелдфебел?

В друг вестник прочетох, че водещи на спомнатото вече телевизионно предаване "Денсинг старс" са не самодейци (както често се случва на малкия екран), а добри артисти. И се дават като пример актрисите Алекс Сърбачдживева, Елен Колева и Никол Станкулова. Последната е "в бекстейджа на танцовото шоу". Колко хубавя, звънка и главно чисто българска, ясна и за най-проста телевизионен зритель, е думата "бекстейджър"! Тя ми напомня, че напоследък модерните ни хора вече не общуват помежду си, а само комуникират.

Връщам се към изписаните по-горе имена на наши актриси. Незабравимата Пепя Николова (вечна ѝ памет!) поне си е кръстила талантливата дъщеричка Александра, а на родителите на Колева и Станкулова се чувствам задължен да поясня, че "елен" и според кръсто-словоците е горско животно, а българският превод на Никол е Николлина. И че имената на актрисата Николлина Лекова и на режисьорката Николлина Томанова не прециха ни най-малко на театралните им успехи...

Хубаво е да си модерен, но не против естетиката и удобството. И не против българския език.

Култура

очаквайте

Мишо Йосифов секстет представя първия си албум в „Студио 5“

Пет икара за „Хамлет“ на Явор Гърдев

Виолета Бахчеванова и Васил Стойчев бяха удостоени с награди за цялостен принос към театъра

“Хамлет” от Шекспир на Явор Гърдев в Народния театър “Иван Вазов” спечели пет награди “Икар-2013” - за режисура, за поддържаща мъжка роля - на Мариус Куркински, за сценография - на Никола Тороманов, Даниела Олег Ляхова и Венелин Шурелов, за майсторско техническо осъществяване, както и наградата за съвременен танц и перформанс, която се връчва за първи път - на хореографите Виолета Витанова и Станислав Геннадиев за “Мишеловката” -

завършва с поражение. Надявам се при нас пораженията да не са много големи.

Няма нищо по-хубаво от комерсиалния театър, заяви на свои ред Камен Донеv, като излезе на сцената да вземе “Икар” за водеща мъжка роля - за Подсекалников в “Животът е прекрасен” по Николай Ердман на Александър Морфов в Народния театър. Следвайки съветите на учителя си проф. Крикор Азарян, че артистите трябва да се учат от децата, той се учил за ролята от дъщеричката си

Явор Гърдев

стъпял на сцената на Народния, където е преминал творческият им път.

Александър Балкански, удостоен с наградата на САБ “За чест и достойнство”, цитира мисълта на Фелино, че циркът е не само трудно и красиво изкуство, но и културата, и житейският опит на нацията. Горд съм, че посветих живота си на цирковото изкуство, допълни основателят на цирк “Балкански”. За циркови постижения бе отличена Цветелина Попова за 20-годишната ѝ дейност и успехите ѝ в областта на качук-еквилибристиката.

Синът на Георги Калоянчев и внучите на Наум Шопов и Тодор Колев получиха почетните награди, които връчва на близки на напуснали ни именити театрални кметът на Каварна Цонко Цонев.

Министър Пенев присъди наградите на Министерството на културата за най-успешен мениджмънт и маркетинг на театър “София” и на Варненския културен театър. “Вграждане” по текст на Мария Станкова, постановка на Веселка Кунчева в Пловдивския културен театър, спечели “Икар” за културен спектакъл и за музика - на Христо Намлиев. За индивидуално постижение в кукления театър бе отличена Магдалена Митева за сценария, режисура и сценографията на “Изгубеният ключ” във Видинския културен театър. Проф. Славчо Маленов бе удостоен с наградата на АКТ-УНИМА за цялостен принос в кукленото изкуство.

За “Златен глас” за дублаж бе избрана Елена Русалиева за Пати Хюз в сериала “Щети”. Отличия за дебют взеха Силвия Станоева и Иво Желев за актьорския тандем в “Клер, Мадам, Соланж” по Жан Жьоне на Касиел Ноа Ашер с продуцент “Гала филм”, за критически текст - Асен Терзиев за “Театралността - езикът на представлението” (изд. “Проф. П. Венедиков”), за драматургичен текст - VOX POPULI за “Яце форкаш”, за съвременна музика - “Дийп зоун проджект” за песента “I Love My DJ”. Студенти на Здравко Митков и Атанас Атанасов получиха двете стипендии на САБ. За празничното настроение - освен шеговитият спектакъл, който мина под мотото “Печеля или не - това се пита” - дело на Стоян Радев, допринесоха и изпълненията на балет “Арабеск”, “Сентиментал суингърс” и акробатката Сирма Добрева.

www.duma.bg

кратки

Книжовна премиера в Съюза на композиторите

Представяне на книгата “В лабиринта на петолинието” - 12 интервюта с проф. Емил Янев от Иван Вълв в рубриката “Литературна гостоприемница”, организирана от НЧ “Д-р Петър Берон 1926”, ще се състои на 3 април (сряда) от 18 ч. в Съюза на българските композитори, ул. “Иван Вазов” 2. За книгата и за автора ще говори поетесата Надежда Захариева. Предвидена е кратка музикална програма.

Излезе брой 6 на сп. „Пирон“

Културният център на СУ “Св. Климент Охридски” организира премиера на поредния 6-и брой на електронното списание “Пирон” - Визуална култура/Визуални изследвания, днес от 18 ч. в Нова конференционна зала, ректорат. Водещ брой - г-р Нора Гошешевска. Новият брой се фокусира върху съвременните визуални изследвания. Целта е да бъдат представени автори от различни точки на света, неизвестни или известни, на щемели или направо ключови. Интересен е и блядарският принос - изследвания върху съвременния визуален национализъм (Александър Кьосев), върху преобръщането перспективата на “скопичните режими” (Димитри Гинев), върху социолога-фланьор (Иван Евтимов), върху въображението и деконструкцията (Дарин Тенев). В броя има и рецензии върху текущия художествен живот на София, фланьорски, лични текстове, разбира се, има и визуален материал.

Гинка Гичкова свири със „Симфониета“ - Варна

Цигуларката Гинка Гичкова ще изнесе рецитала на 31 март от 11 ч. в Градската художествена галерия “Борис Георгиев” - Варна, с камерния ансамбъл “Симфониета”, диригент проф. Милко Коларов. Входът е свободен. Първата творба, която ще бъде представена, е изключително популярната Ария от Бах. Независимо, че е създадена като част от сюита за струнен оркестър 3, Арията от великия немски композитор има свой собствен живот в различни аранжировки за глас, клавир, пиано, поп и джаз изпълнения. Хайдн написва своя до мажорен концерт за цигулка и оркестър през 1765 г., малко след като постъпва на служба при дългогодишния меценат - унгарският княз Естерхази. Моцарт - Концерт за цигулка и оркестър 3, сол мажор, е създаден през 1775 г., когато нейният автор е едва на 19 години. В тази творба, наред с оригиналната солова партия на цигуларката, интересни творчески задачи има и сприводът на оркестъра, особено в неочаквано решения финал.

Виолета Бахчеванова и Васил Стойчев

перформанс в “Хамлет”, събщи БТА.

Наградата е и за Леонид Йовчев (също номиниран), който имаше смелостта да се заеме с ролята на Хамлет, каза Явор Гърдев на тържеството в Народния театър, на което бяха връчени икарите на Съюза на артистите в България. Сред гостите бяха президентът Росен Плевнелиев, министърът на културата Владимир Пенев, кметът на София Йорданка Фандъкова.

Щастлив съм, че получавам наградата именно за това представление - с него осъзнах, че сигурно средство срещу самонението и суетата е да работиш с велик автор. Срещата с такава огромна планета от смисъл заличава възможността да мислим за индивидуалния си принос в изкуството, за егото и величието си, посочи Явор Гърдев. По думите ми всяка постановка на “Хамлет” е среща, която

Ивана. Благодарността си към проф. Азарян и Тодор Колев изрази и тяхната ученичка Анастасия Инглизова, отличена за поддържаща женска роля за “Декамерон” по Бокачо на Диана Добрева в театър “Българска армия”. “Медя, майка ми” на режисьорите Маргарита Младенова и Иван Добчев, съавтор на текста със Стефан Иванов, в ТР “Сфумато” взе “Икар” за най-добър спектакъл. Гергана Плетнъова заслужи наградата за водеща женска роля за Соня във “Вуйчо Ваньо” от Чехов на Пламен Марков във Варненския театър.

Семейството актьори Виолета Бахчеванова и Васил Стойчев бяха удостоени с “Икар-2013” за цялостен принос към театъра. Те благодариха на САБ и неговия председател Христо Мутафчиев за наградата, която е преобрънала всекидневното им и им е дала възможност отново да

и на чуждестранни артисти. Сред по-интересните от родната сцена са Орлин Павлов, Хилда Казасян, Васил Петров, Ангел Заберски, арт формация “ОМ”, проектът трио “Jazzta Prasta”, Хайгашод Агасян, Жени Захариева, Камен Донеv и много други.

Жанровете също са много разнообразни и включват концертни изпълнения в стил поп, рок, джаз и фолклор, както и балет, театър, изобразително и приложно изкуство и кино.

Специален акцент е “Детският салон”, който ще се проведе в края на април и ще включва безплатни ателиета в различни категории - архитектура, стенопис, маски, карта на света, бижута, хвърчила, мода и фотография, традиционни обичаи, кухня, играчки и какво ли още не. Куклен театър за най-малките и виртуозните изпълнения на детето-чудо от Австрия - Пол Кропфич, също са част от детската програма. Сред изненадите за малчуганите са и музикални спектакли на различни вокални и танцови състави и др. Продуцент на събитието е Националният дворец на културата.

ВРЕМЕТО

Облачността ще бъде предимно значителна. Превалвания от дъжд ще има главно в Западна България и на места в Дунавската равнина. В северозападните райони, където вятърът ще се задържи от североизток и температури ще останат най-ниски - едва 2-3°, ще превалва сняг. В останалата част от страната вятърът ще се ориентира от югоизток, в Източна България - до умерен и максималните температури ще са между 8 и 13°. В София - 11-12°. Минимални температури - между минус 1 и 4°. В София - 3°.

Изгледи за

30
МАКСИМАЛНИ
14°/19°

31
МАКСИМАЛНИ
14°/20°

В събота минималните температури ще бъдат около 6°, а максималните - около 18°. Минималните температури в неделя ще са от 4 до 9°, а максималните ще се повишат и ще са от 14 до 19°, на места в източните райони и северно от планините - до 21-22°. По-хладно ще остане над северозападните райони, до 12-14°. Облачността ще бъде променлива, над централните и източните райони - средна и висока.

ДУМА

www.duma.bg

duma@duma.bg

Основател
Стефан Продев

Издател „ДУМА 2008“ ЕООД
Николай Малинов

Русия
България

МОНД
дипломатик
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

И. д. главен редактор
Юрий Борисов
yborisov@duma.bg

Зам. главни редактори
Георги Георгиев
ggeorgiev@duma.bg
Таня Джаджева
tgeneva@duma.bg

Отговорен секретар
Ивайло Гиздов
igizdov@duma.bg

Управител **Павел Бобов**

ЖУРНАЛИСТИЧЕСКИ ЕКИП

НАБЛЮДАТЕЛ: Велислава Дървева
БЪЛГАРИЯ: Александър Симов - завеждащ отдел - 230; Ажда Паняки - 218; Веселка Венкова - 224; Десислава Велева; Мария Нинова - 230; Паулета Давидова - 215; Ралица Николова - 230; Юлия Кулинска - 215

ИКОНОМИКА: Наталия Гергова - завеждащ отдел - 247; Мая Калпачка-Ивановска - 246; Светлана Велева - 246

СВЯТ: Галина Младенова - завеждащ отдел - 219; Алберт Аврамов - 220; Кристиана Симеонова - 220

КУЛТУРА: Вилиана Семерджиева - завеждащ отдел - 240; Надежда Ушева - 240; Аълоня Нейкова - 239

ОБЩЕСТВО: Велана Христова - завеждащ отдел - 238; Ина Михайлова - 214; Боряна Костова - 231; Валентин Георгиев - 232; Ева Костова - 229; Милена Николова

ЧЕТИВО: Борис Данков - завеждащ отдел, редактор на „Пегас“ - 244; Неделин Бодан Иванов - 225; Пardon: Чавдар Шинев; Художник: Анастол Станкулов

СПОРТ: Владимир Николов - завеждащ отдел - 245; Марин Милашки - 245

ФОТО: Благоевста Цветкова - 206; Мариета Томова - 206

ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН: Валентин Аргиров; Желязко Тенчев; Силвия Шолова; Спаска Венева; Снежана Христова

ТЕЛЕФОН НА ЧИТАТЕЛЯ:
97 05 200

Адрес на редакцията:
София - 1000,
ул. „Позитано“ 20А
Факс: 975 26 04,
автоматичен номератор 97 05 +
вътрешен номер

АДМИНИСТРАЦИЯ

ОФИС МЕНИДЖЪР: Ели Мишева - 200; 226, факс - 975-26-04

СИСТЕМЕН АДМИНИСТРАТОР: Иван Стоянов - 250

ДИРЕКТОР МАРКЕТИНГ: Дея Йорданова - 207

ДИЗАЙН: Велислава Хубавий - 201

РЕКЛАМА: Петрана Сомлева - 205, Ива Костадинова - 221; e-mail - reklama@duma.bg, Експонатор: 91975 в. 112; Печат: „Нюзпринт“ ЕООД, 1113 София, ул. „Тин-Тяна“ 100; „Национална агенция за разпространение - АД“ - 02/962-23-23; „Национална дистрибуция“ ООД - 02/975 20 35

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: Мирослав Александров, Румяна Кирилова - 208, 203; abonament@duma.bg

КАСА - 97-05-249

НАБОР: Хрисула Василева - 227, e-mail: korespondenti@duma.bg;
ПРОИЗВОДСТВО: Владимир Тополски

ВЕСТНИК „ДУМА“ Е НАСЛЕДНИК НА ТРАДИЦИОННИТЕ ВЕСТНИЦИ „РАБОТНИКЪТ“, „РАБОТНИЧЕСКИ ВЕСТНИК“ И „РАБОТНИЧЕСКО ДЕЛО“

ИЗПОЛЗВАНИ СА И ЕМИСИИТЕ НА БТА, „ФОРЪС“, БГНЕС, БНР, ФРАНС ПРЕС, ИНТЕРНЕТ И ДР. РЪКОПИСИ НЕ СЕ РЕЦЕНЗИРАТ И НЕ СЕ ВРЪЩАТ

ПРЕМИЕРИ Джак, убиецът на великани

Джак и неговото магическо бобено зърно отварят проход между света на великаните и този на хората, което разпалва отново древна война. Насред епичните масовки на главния герой му се налага да спаси приключенски настроена принцеса с помощта на колоритния образ, в който се превъплъщава Юън Макгрегър. Междувременно великаните, предвождани от двуглавия Фалън, се опитват да завладяват земите на крал Брамвел, но накрая, разбира се, всичко завършва щастливо.

Cinema City 14:45, 17:10, 19:30, 20:30, 21:50

Филмите го 4 април

Трябва ти единствено любов

Филмът неминуемо предизвиква усмивка. Не бурен смях, а приятна топлина. В него има малко от романа на Рей Клуун „Отива една жена при лекаря“, малко от удиалновските иронии на съдбата, поднесени апетитно и със закачка, малко от клишетата за Италия и малко джазова естетика. Всичко това е направено по европейски чисто и непринудено, а резултатът е умна романтична комедия. Накратко: преживяват рак на гърдата Ида заварва мъжа си с любовница въщи, дни преди сватбата на дъщеря им в Италия. Ида замислява за Соренто сама, но има „късмета“ да се блъсне в колата на бащата на женика Филип.

Cinema City 15:30, 19:40

Странични ефекти

Емили е жена на някога успешен бизнесмен, който обаче се е оплел в незаконните операции и се е оказал зад решетките за няколко години. Но точно след като мъжът ѝ излиза от затвора, Емили изпада в тежка депресия и прибегва до услугите на доктор Джонатан Банкс, който започва терапия с различни видове хапчета. Лечението върви с променлив успех, който преминава в абсолютен крах, след като в момента на сомнамбулизъм Емили убива мъжа си. Заради съспаната си кариера (и не само), доктор Банкс решава да вникне по-дълбоко в случая.

Cinema City 17:50, 20:00, 22:15

ОВЕН
Препоръчително е да обърнете повече внимание на краткосрочните си задачи. Говорете само по същество.

21 март - 20 април

РАК
Позабравени хора и емоции ще ви върнат в спомениите, но няма да променят решенията ви. Думите днес се събдват.

22 юни - 23 юли

ВЕЗНИ
Потърсете подходящо място, където да останете насаме с мислите си. Това ще внесе спокойствие и ред в живота ви.

24 септември - 23 октомври

КОЗИРОГ
Бъдете мил и внимателни в общуването си и не насилвайте събитията. Ще имате повече успехи.

22 декември - 20 януари

ТЕЛЕЦ
Денят ще ви зарадва и с други приятни неща, придобивки, срещи и любов. Ако започнете диета, ще има резултати.

21 април - 21 май

ЛЪВ
Добре е да приключите със започнатите задачи и да отложите дългосрочни проекти. Така ще имате време за себе си.

23 юли - 23 август

СКОРПИОН
Не се претоварвайте с работа, по-добре е да намалите темпото. Напрежението може да се отрази на здравето ви.

24 октомври - 22 ноември

ВОДОЛЕЙ
Заемайте се с работа, чието изпълнение не ви натарва физически и емоционално. Приключете започнатото.

21 януари - 19 февруари

БЛИЗНАЦИ
Бъдете разумни и пазете енергията си, не се ядосвайте за маловажни неща. Не предприемайте нови начинания.

22 май - 21 юни

ДЕВА
Отдайте предпочитанието си на занимания, обновяващи мислите. Излишният разход на енергия ще ви затрудни.

24 август - 23 септември

СТРЕЛЕЦ
Мислете и за интереса на другите към вас, като не бъдете многословни. Ако сте открити, ще ви бъде по-лесно.

23 ноември - 21 декември

РИБИ
Ще се справите с проблемите си, ако не позволите на депресията да ви владее. Бъдете смели в мечтите, днес те се събдват.

20 февруари - 20 март

ВАЛУТНИ КУРСОВЕ

EUR
1.95583

USD
1,44342

GBP
2,28218

CHF
1,58469

Култура

www.duma.bg

Две цигулки са наградите на конкурса „Vitam inspirare“

Вилиана СЕМЕРДЖИЕВА

Две прекрасни цигулки ще бъдат връчени на победителите в Първия международен музикален конкурс „Vitam inspirare“ („Да вдъхнеш душа“), който ще се състои, както ДУМА писа, на 15 май от 10 ч. в големата зала на НМУ „Любомир Пипков“. Организатори на проявата са фондация „Америка за България“ и „Фортисимо фест“ със съдействието на Музикалното училище. В състезанието може да участват младежи на възраст от 15 до 23 години, които задължително трябва да са учили или да са завършили музикално училище, или да са студенти в музикални академии, като се допускат и частни ученици на музикални училища. Всеки, който проявява интерес, трябва да изпрати заявление за участие в свободен текст, кратка автобиография и снимка, адрес, телефон, имейл за обратна връзка, удостоверение или копие от диплома от училището/академията на адрес fortissimo.fest@gmail.com. Срокът за записване е до 20 април до 5 май. Кандидатите трябва да подготвят романтична пиеса за цигулка или първа част на цигулков концерт. Резултатите ще бъдат обявени на

Веско Пантелеев-Ешкенази

Снимка: „ФОРТИСИМО ФЕСТ“

16 май в 11 ч. в зала 1 на НМУ, информира Ростислава Генчева, директорка на „Фортисимо фест“. Там ще бъдат връчени и цигулките на победителите - първоначално те ще имат възможност да ги ползват в рамките на 2 години, но ако продължават да се развиват и добре се грижат за поверените им инструменти, е възможно те да останат у тях за по-продължително време. Това разказаха на пресконференция в Музикалното училище Веселин Пантелеев-Ешкенази - председател на журито, и Максим Ешкенази, който също ще оценява кандидатите заедно с японския лютниер Риц Ивата.

Риц Ивата е автор на двете цигулки, които ще бъдат връче-

Японски лютниер, който ще участва в журито, е автор на копията на „Гуарнери дел Джезу“ и „Страдивари“

Максим Ешкенази

ни на победителите в конкурса, поясни Веско Ешкенази. Той се познава отдавна с майстора лютниер от Страната на изгряващото слънце, който повече от 20 години живее в Амстердам и поддържа неговите инструменти. Както е известно, самият Веско Ешкенази е концертмайстор на Кралския Концертгебау оркестър в Амстердам. На него принадлежи едната цигулка, копие на „Гуарнери дел Джезу“ - с нея той е свирил почти 11 години. Другата - копие на „Страдивари“, е собственост на Риц Ивата, който я дарява безвъзмездно за благородното начинание.

По думите на Веско Ешкенази инструментите, които създава Риц Ивата, са много качествени и доста скъпи - над 20 000 евро.

Веско Ешкенази сподели, че идеята му възникнала, когато е водил майсторски клас в Националното музикално училище. Направило му впечатление

какви талантливи деца се учат там, а нямат толкова добри инструменти. В мечтите си именитият цигулар отива много подалеч - ако конкурсът се утвърди и разрасне, да бъдат привлечени и други добри лютниери от България и чужбина, както и международни фондации, които притежават и дават инструменти за ползване на даровити изпълнители.

Само в САЩ има над 200 фондации, предоставящи качествени инструменти на талантливи музиканти, които нямат възможност да си купят сами, каза Максим Ешкенази. И добави: Искаме да изградим пряк мост между солиста и лютниера, защото хубавите инструменти са непостижими за повечето музиканти. Организаторите ще се постараят да дадат възможност на изявните участници в конкурса да се представят на концертния подиум с престижни оркестри и музиканти. Ще се опитаме да им дадем сцена, което е най-важното за развитието на един изпълнител, за да има мотивация за по-нататъшното си развитие, понекако ще имат възможност да свирят заедно с Веско и с други изпълнители, които кажим на нашите концерти, че ги включим във всички програми на „Фортисимо“, които се осъществяват с мощната подкрепа на фондация „Америка за България“, поясни Максим.

АПРИЛСКИ НАМАЛЕНИЯ В ТЕАТЪР „СОФИЯ“

Театър „София“ обявява специална цена от 5 лв. на билет за представлението „Скачай!“ на 2 април, „Сън в лятна нощ“ - 4 април, и „Коварство и любов“ - 19 април.

„Коварство и любов“ от Фридрих Шилер, постановка Стайко Мурджев, разказва за историята на двама обичащи се и тяхната невъзможност да бъдат заедно в свят на политически машиниции, болезнена ревност, погубващ дуализъм на чувствата. Любовта между мъжа и жената, любов между поколенията - деца и родители. Ролите изпълняват Калин Врачански, Иоанна Темелкова, Ириней Константинов, Мар-

тин Гяуров, Мира Бояджиева, Пламен Манасиев, Юлиян Рачков, Юлиян Малинов и др.

„Скачай!“ от Здрава Каменова е под режисурата на Калин Ангелов. В спектакъла участват Милена Живкова, Калин Пачеръски, Николай Димитров-Кочи, Борис Георгиев, Сава Пиперов, Петя Силянова, Иоанна Темелкова, Силвия Петкова, Симона Халачева, Мартин Гяуров, Николай Върбанов и др.

Спектакълът предлага модерна визия и сценография, 3D мапинг техника, мултимедия, заснети външни сцени, танцьори, скейтъри, тийнейджъри, паркур, рап, ар-енд-би, хип-хоп - приключение с неподозирани обрати, ярки образи и много смях, без аналог на българската театрална сцена, заинтригват от театър „София“.

На „Сън в лятна нощ“ от Шекспир режисьор и автор на звуковата картина е Бойко Богданов. Сценография, костюми и мултимедия - Цвета Богданова. В ролите ще видим Сава Пиперов, Николай Върбанов, Милен Николов, Михаил Милчев, Невена Калудова, Мила Банчева, Пламен Манасиев, Лилия Маравила и др.

„Скачай!“

„Сън в лятна нощ“

Снимка ТЕАТЪР „СОФИЯ“

Таря Турунен обединява операта и метъла

Бившата певица на „Найтуиш“ се завръща у нас за пети път, но сега я придружава 8-месечното и бебе Наоми. Таря ще представи за първи път в София спектакъла „Beauty and the Beat“ - уникална смес от оперни арии, незабравими песни на „Найтуиш“, солови песни, кавъри на велики рок и метъл хитове. Заедно с Таря Турунен (вокали и пиано) на сцената на зала 1 в НДК на 30 март от 20 ч. ще бъдат виртуозният барабанист Майк Терана, с когото Таря работи от години, оркестър Левон Манукян колегиум музикум под диригентството на Левон Манукян и хор „Аве музика“, научи ДУМА от Даниела Филипова.

Музикалната формация Левон Манукян колегиум музикум е естествено продължение на Младежка филхармония „Бургас“, чийто ръководител от 2001 г. е диригентът Левон Манукян. Възпитаници на Националното училище за музикални и сценични изкуства „Проф. Панчо Владигеров“ - Бургас, развиват изключително активна и високохудожествена дейност. Творческата биография на оркестъра включва над 300 изяви в страната и чужбина, турнета по покана на българските посолства във Виена, Братислава и различни градове на Германия, записи в Националното радио и телевизия, запис на диск с българска музика, озвучаване на българския филм „Номер едно“ за БНТ, активно присъствие в културния живот на Бургас и България.

Хор „Аве музика“ е основан в София през 1998 г. и бързо се налага като един от водещите камерни състави в страната. Приоритет в разнообразния му репертоар са българската музика, фолклорът на различни народи, произведения от ХХ-XXI век, образци от поп, джаз, гопъл и етно стиловете. „Визитка“ на хора са разчупените и нестандартно поднесени аранжировки и интерпретации, винаги рдавщи се на голям успех сред широката публика и оценени от специалистите. Съставът е първи изпълнител в България на редица творби на български и чужди композитори - акапелни, за хор и орган и с различни инструментални ансамбли. В творческия си актив има и участия, и отличия в редица международни хорови форуми, в две американски филмови продукции, както и реализирани множество звукозаписи. Създател на „Аве Музика“ е Таня Никлева-Владева.

ДИДЖЕЙ ШАНТЕЛ ИЗПРАВЯ ПУБЛИКАТА НАДОЛУ С ГЛАВАТА

Един от най-емблематичните и впечатляващи диджеи в Европа - Хер Шантел, пристига по покана на „София лайв клуб“ с приятелската подкрепа на Bushmills, което по традиция отново застава зад стойността музика. Неговото шоу е днес от 22 ч., научи ДУМА от Мира Горанова.

От есента на 2011 г. новаторският музикален гений Шантел тръгва на евро-

пейско турне и гарантира, че „не след минути, не след секунди, а след стотни от секундата публиката е изправена надолу с главата“, когато той и известната му банда „Диско партизани“ засвирят. Към днешна дата наред с многобройните живи изпълнения Шантел работи усилено и върху новия си студийн албум. Дискът носи заглавието „Anarchy & Romance“ и се очаква да бъде издаден през лятото.

Снимка АРЧЕН АРХИВ

Таря Турунен с дъщеря си Наоми

Култура

www.duma.bg

Джаки Комфорти представя два свои филма на 17-ия „София филм фест“

“София филм фест” в партньорство с Министерството на културата, посолството на Израел, Българската национална филмотека и Държавния културен институт към Министерството на външните работи представя програмата “Оптимистите” - 70 години от спасяването на българските евреи, която обединява 10 игрални и документални заглавия, свързани с Холокоста и спасяването на българските евреи. Пржекциите са от 1 до 7 април в Дома на киното, входът е свободен.

Джаки Комфорти ще представи лично два свои филма в панорамата - световната премиера на “Балкански джаз” (САЩ-Израел-България, 2013) и “Оптимистите” (САЩ-Израел, 2000). “Искам да се докосна до човечността, да открия човешкото, от него да се научим да правим добро - казва Джаки Комфорти. - И от тази моя позиция се формира мотивацията ми да се стре-

мам само към правене на добро за хората, които сега живеят. Защото, като сме изгубили онзи урок от историята за добрината и човещината, които съще-

вам хората, да се смеем... Но после, когато започнах да се занимавам с други теми, разбрах, че когато разказвам за други, истински, реални хора,

ствувахме между хората преди 60-70 години, сега е време аз да разкажа на внуците на тези хора, работили за спасението на евреите, какво са направили дедите им. Преди правех комедии като режисьор, сценарист, продуцент. Мислех така да рад-

става много по-интересно. По този начин може да се оказва положително влияние върху другите, каквато е целта ми.” “Звезди” (България-ГДР, 1959) на Конрад Волф по сценарий на Анжел Вагенщайн е удостоен със “Специалната на-

града на журито в Кан '59, Първа награда и почетен диплом на кинофестивала в Единбург '59 и Първа награда в Лил '60. Действието в “Пет жени на фона на морето” (България-Полша, 1987) на Владислав Икономов ни пренася във времето към 1941 г. “Суламит” (България, 1997) е последният филм на режисьора Христо Христов, чийто сценарий той пише заедно с Владо Даверов. Лентата носи приза за най-добър оператор спо-

ред СБФД '97 на Христо Тотев, а за ролята на Суламит Параскева Джукелова получава наградата за най-добра актриса на кинофестивала “Любовта е лудост” '97.

“След края на света” (Германия-Гърция-България, 1998) на Иван Ничев е получил признание на много международни фестивали. Във Верона продукцията взема наградата на публиката, има “Златна роза” за режисура, специален приз на

журито на “Златната ракла” в Пловдив и пет отличия от съюза на филмовите дейци. Още един филм на Иван Ничев е включен в програмата - “Пътюване към Иерусалим” (България-Германия, 2003).

“Корабите са пълни” (България, 2005) на Костадин Бонев получава Специалната награда на журито на кинофестивала “Златен рицар” - Москва '06, както и Почетен диплом на МФФ Рийл - Лос Анджелис '11.

В панорамата са включени и няколко телевизионни програми, посветени на темата за спасяването на българските евреи.

В рамките на 17-ия “София филм фест” и по повод подписване договора за сътрудничество в областта на кинематографията между България и Израел, ще бъдат прожектирани 6 водещи израелски филма, носителите на престижни международни награди, отбелязва Светлана Даманова.

Зрителната измама на Янаки Зибиланов

Писателят-агвокат ще гостува със сатиричната си стихосбирка в „Старинният файтон“

Велин ГЕОРГИЕВ

Опитах се да намеря поне приблизително определение на квалификацията “измама”, но не можах да се сетя за нечия формулировка, освен какво мисли за измамник не кой да е, а Наполеон: “Поставяте някой измамник на показ и той ще действа като честен човек...” Но все ми се ще да кажа, че измамата е спасителният ключ на човешкото благополучие. В това се убедих през последните две десетилетия, когато две обществени системи отново си смениха местата и удари часът на неограничените възможности на измамата. Стигнах до извода, че колкото си с повече морални принципи, толкова по-затъваш в нищетата.

Авторът на “Зрителна измама” - Янаки Зибиланов, е адвокат. И той най-добре познава широката палитра от измами. Помня, че веднъж му казах нещо, че ме е измамил приятел, а той ме посъветва да запрата понятието приятелство в кошчето.

Сатиричната стихосбирка “Зрителна измама” е кардиограма на измамения човек. Свидетели сме на какво ли не. Неописуема джунгла. Яденето, казва Монтен, е една от четирите цели на човешкия живот; но кои са другите три и досега не съм разбрал.

Ето какво ни казва Янаки в темелното си стихотворение “Зрителна измама”, дало заглавието и на цялата сатирична книга.

И какво излезе, братя българи, гледано във профил и анфас, туй, което бяхме го загърбили, се оказа, че върви пред нас.

Никаква зрителна измама не е това, а реална, очевидна, драги... Вече двадесет години поставяме

измамници на показ, в министерски кресла, и всеки действа като честен човек. Кой от кой по-честен. За да стигне авторът на тази книга до заключението: *И така, измамени компактно, за да бъдем като всички в ред, дайте да се извъртим обратно и да тръгнем със гърба напред.*

Имам един хубав дефект - да пиша послеписи. Ето и сега ми се ще да се захвана за него.

Помня, че в ония времена на контролираното лично творчество, когато една епиграма се превръщаше в идеологическа драма, нямахме нещо сътворено, особено от инакомислещите, което да не бъде прочетено и да не сепнеше управниците... И т.н. Знаем как беше и какви грижи бяха за нашего брата, за да ни вкарат в правия път. Сега,

във времето на изоглавеното говорене и писане, имам чувството, че никой не се интересува от филипиките на художествените творци, особено от словото на сатириците и още по-конкретно - на епиграмистите. Имам чувството, че жанрът епиграма е импотентен, особено като чета книгата на Янаки Зибиланов, в която епиграмата взема превес. И то епиграмите му не са за дребни постъпки и пороци, за катки и т.н., а за съдбовни неща. Сред тях е и “Нещото”. *Ето - накрая след всичко излиза нещо съвсем реално: ако нещо у нас не близа в криза, значи нещо не е нормално!*

Такива са почти всичките му кратки, събрани в няколко стиха, тежки горчилици и констатации от всичко, което виждат очите му. Аз помня и предишната му книга с прозаични сатирични текстове, силно наелектризирана с убийствена енергия как политици и управляващи, но каква файда. Нашите книги се превръщат в ковчези на тревогите ни и ние ги погребваме в личните си библиотеки, както се полагат урните с праха на близките в панелните долапи след кремация. Това Янаки Зибиланов го знае много добре. Затова е направил и своята

РЕКАПИТУЛАЦИЯ

След като сме отвсякъде отписани, както и отвсякъде затворени, остава ни едното мислене, и то не е за говорене.

Рецитал в съпровод на китарата ще изнесе в НЛС “Старинният файтон” Янаки Зибиланов на 1 април от 18 ч.

Изложба разказва за еврейската общност в Горна Джумая

Николяя ИВАНОВА

Регионалният исторически музей в Благоевград ще бъде открита изложбата “Еврейската общност в Горна Джумая - житейски хоризонти”. Тя е посветена на 70-годишнината от спасяването на българските евреи, живели в областния център на Пиринско до 1948 г. Изложбата пресъздава моменти от живота на една малка на брой религиозно-етническа общност в Горна Джумая, която се превръща в неразделна част от градската култура и социалната среда. Още в първите години след заселването им, след Руско-турската война, се създават условия за добри взаимоотношения между тях и местното българско население. Посетителите ще могат да се запознаят с битието на евреите в Благоевград през размирните времена преди и след Втората световна война. Някои от композициите показват взаимоотношенията на горноджумайските евреи с българите, тяхното всекидневие, бит и празнични моменти. Изложбата акцентира върху атмосферата на многогодишно разбирателство и подкрепа между двете общности. За нейното реализиране са използвани материали от фондое на Регионалния исторически музей - Благоевград, както и експонати, предоставени от Централния еврейски музей при Централната софийска синагога. Част от информацията за общността е използвана от изследване на Христина Десподова.

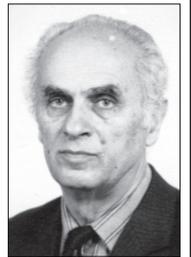
П А М Е Т

ДЕВЕТ МЕСЕЦА без нашия многоуважаван колега и другар

ДАВИД БУКО КОЕН

30.12.1919 - 29.06.2012

Ученият и социалистът Давид Коен ръководеше Научния архив при БАН, подготви и отпечата много нови изследвания, с неизвестни до тогава документи за българското стопанство

по време на Втората световна война, спасяването на българските евреи и др. Възхищаваше със своята вяра и отдаденост на социалистическо дело.

От социалистите в клубове ИСТОРИК, ПЕДАГОГ И СОЦИАЛНО-ПОЛИТИЧЕСКИ НАУКИ ПРИ РАЙОН “СРЕДЕЦ” НА БСП

ПОЧИНА ПРОФ. ПЕТЪР КЪРПАРОВ

На 93-годишна възраст почина професор Петър Кърпаров - основател на българската тромпетна школа, съобщиха на БТА от семейството му. Възпитаник на изтъкнатия чешки музикант Ярослав Коларж в Пражката консерватория, Кърпаров се завръща в родината си, за да предава наученото на младите българи. Създава много школи и етюдни за тромпет. През 1952 г. става доцент, а от 1954-та е професор в Музикалната академия - тогава той е на 34 години и до ден днешен остава в историята

като най-младия професор в това учебно заведение. През 2000 г. му е присъдена и титлата Доктор хонорис кауза на НМА “Панчо Владигеров”. Сред учениците на професор Петър Кърпаров са известните български тромпетисти Ангел Македонски, Атанас Дюлгеров, Венцислав Благоев, Лилиан Стоименов. Дъщерите и внуците на уважавания професор също са музиканти - продължители на неговото дело. Поклонението ще бъде в събота, 30 март от 11,30 ч. на Централните софийски гробища.

Оръжие

Показаха модел на руско-индийския изтребител 5-о поколение

Самолетът ще се отличава по някои характеристики от прототипа Т-50

С модел 1 към 10 на руско-индийския перспективен многофункционален изтребител от пето поколение може да се запознаят тази седмица посетителите на международното авио- и военноморско изложение "LIMA 2013", което се провежда в малайзийския град Лангкави. Моделът бе в цветовете на индийските ВВС и е направен от специалисти на руското конструкторско бюро "Сухой".

Разработването и производството на изтребителя, известен още в Индия с аббревиатурата FGFA, е най-големият съвместен руско-индийски проект във военнотехническото сътрудничество между двете

държави. Неговото начало бе положено през октомври 2007 г. Към момента завършва разработката на ескизния и технически проект на самолета, извършвана от фирмите "Сухой" и "Индустан Аеронаутикс". В ход е подготовката по сключването на договор за извършването на следващия етап - опитно-конструкторския.

Руската страна е провела вече обучение на индийски специалисти и им е предоставила изходните данни и програмно осигуряване, съобщават руските медии. Съобщава се още, че разработваният изтребител има известни разлики от използвания за прототип

1,5-метров модел на бъдещия руско-индийски многофункционален изтребител FGFA

руски проект Т-50, които се налагат от специфични изисквания на индийските ВВС.

По време на изложението в Малайзия руската страна представи и други разработки на "Сухой" - популярните в Азия изтребители Су-30МК, новия пътнически самолет "Суперджет". Към момента в Азия изтребители Су-30 се намират на въоръжение в Индия, Китай, Индонезия, Малайзия и Виетнам. Пътническият самолет "Суперджет" е поръчан само от Индонезия в количество от 12 машини.

Авиационното изложение LIMA е най-голямото в района на Азиатско-Тихоокеанския регион. През 2011 г. в него са взели участие 400 фирми от 35 държави. Изложението е било тогава посетено от 150 хиляди души.

Виетнам поръча още две фрегати тип „Гепард“

Виетнам е поръчал в Русия още две леки фрегати от клас "Гепард-3.9", събщи генералният директор на корабостроителния завод "Максим Горки" в град Зеленодолск Ренат Мистахов. В същия завод преди време бяха вече построени два бойни кораби от същия клас за виетнамските ВМС. Първата фрегатата от втората двойка кораби ще бъде заложена на заводските стапели през лятото на т.г. Двете фрегати трябва да бъдат предадени на поръчителя през 2016 и 2017 г.

Строителството на двата кораба ще бъде извършено по договор, подписан

още през декември 2011 г. Очаква се новите фрегати да имат повече възможности за борба с подводници.

Първите два кораба от типа "Гепард-3.9" Виетнам поръча през 2006 г. Те бяха включени в състава на неговите ВМС през 2011 г. под имената "Дин Тиен Хоанг" и "Ли Тхай То". Водоизместването на корабите е 2,1 хиляди тона. Фрегатите са въоръжени с противокорабни ракети "Уран", 76-мм артилерийско оръдие и 30-мм скорострелни зенитни оръдия. На корабите може да се базират по един хеликоптер Ка-28 или Ка-31.

Една от доставените по-рано на Виетнам фрегати от типа "Гепард"

Компанията "Еврокоптер" ще произвежда в Полша хеликоптери, събщи "Франс Прес" като се позовава на президента на полския завод WZL Ян Пиетовски. Очаква се договорот да бъде подписан на 4 април. В момента "Еврокоптер" участва в конкурс за доставката на 70 многоцелеви вертолета за полските въоръжени сили на

Моделът на "Еврокоптер" EC-725

„Еврокоптер“ ще открие производство в Полша

стойност 2,5 млрд. евро. Едно от условията на конкурса е машините да се произведат в Полша. В Полша "Еврокоптер" се представя с вертолета EC-725. Негова конкуренция са S-70i "Блек Хоук" на американската компания "Сикорски" и AW149 от италианската "Аугуста Уеспланд". Двете последни компании вече имат заводи в Полша за сгло-

бяване на вертолетите. Варшава обяви конкурса за закупуване на нови вертолетите през март 2012 г. Първоначално ставаше дума за 26 машини, които да заместят остарелите вертолетите съветско производство Ми-8/17 и морските хеликоптери Ми-14. През есента на м.г. поръчката беше увеличена на 70 машини.

Обективът не се шегува

Често срещана комбинация - красива жена и мощно автоматично оръжие...

Великобритания приватизира армията си

Американската компания "Бристъл Груп" е закупила част от британската служба за търсене и спасяване на хора, която е част от кралските ВВС и ВМС. Сделката е осъществена за 2,4 млрд. долара

и според договора от 2015 г. компанията ще изпълнява операциите по търсене и спасяване на хора на територията на Великобритания. Според британски чиновници предаването на службата в ръце

те на частна компания ще позволи по-оперативно да се пристига на мястото на произшествието. Сега за това били нужни няколко часа. Вертолетите на британските ВВС, които сега се използ-

ват за спасителни операции, се експлоатират вече 40 години и се нуждаят от замана. В състава на спасителната служба се намират и внукуят на кралица Елизабет Втора принц Уилям.

САЩ поръчват на четири компании палубни безпилотници

Командването на американските ВМС имат намерението да сключат договори с четири фирми за създаването на палубни безпилотни самолети. Това са компаниите "Боинг", "Дженерал Атомикс", "Локхийд Мартин" и "Нортроп Груман". Победителят в конкурса ще бъде обявен през 2016 г., когато се очаква да бъде произведена и първата серийна машина. Конкурсът бе обявен още през април 2011 г. и тогава се съобщаваше, че трябва да завърши през 2018 г. Според изискванията на американските военни трябва да бъде създаден летателен апарат за ра-

зкуване и наблюдение. В него трябва да бъдат приложени вече съществуващите технологии за излитане, кацане, управление и обмяна на информация с други безпилотни апарати.

Всички четири компании, които са подали заявки за участие в конкурса, вече провеждат съответните разработки, съобщава специализираното издание Flightglobal. До момента е известно за два вече разработени безпилотни апарата, пригодни за излитане от самолетоносачи - X-47B на "Нортроп Груман" и MQ-9 на "Дженерал Атомикс". Като най-вероятен победи-

Безпилотният апарат X-47B на "Нортроп Груман"

тел в конкурса се очертава "Нортроп Груман", която вече от години изпитва своя безпилотник съвместно с американския флот. Първите полети от самолетоносача "Хари Труман" бяха проведени през декември 2012 г.

Страницата подготви Георги ГЕОРГИЕВ

Оръжие

ВОЕННОТЕХНИЧЕСКИТЕ И НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИТЕ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ПРЕД ВЪОРЪЖЕНИТЕ СИЛИ В БЪДЕЩИТЕ ВОЙНИ

В началото на XXI век светът се отличава с висока взаимна зависимост между формациите го политически и икономически субекти. Взаимодействието между тези субекти превръща средата за сигурност в динамично и агресивно пространство, оцветяването, утвърждаването и развитието в което е предизвикателство пред всеки от участниците в международния живот.

В близко бъдеще очакванията са за изменение на средата за сигурност включително и под доминиращото влияние на новите технологии, разпространящи се върху политическия, икономическия, социалния и културния сектор на обществения живот.

Като принцип научното и технологично развитие влияе върху средата за сигурност и общественото развитие в две направления. От една страна то допринася за подобряване качеството и продължителността на човешкия живот и същевременно улеснява съществуването и развитието на обществото. От друга страна води до генериране на нови сериозни рискове и заплахи за регионалната и глобалната сигурност независимо от полаганите усилия в национален и международен мащаб за избягване на това влияние.

В контекста на представената ни от професор Пантев среда за сигурност и свързаните протичащи световни процеси и събития, мащабът на промените и логиката на трансформацията във военната сфера стават все по-разбираеми, логични и необходими. Променящата се среда за сигурност налага адаптиране и преосмисляне на основната роля и задачите на военния фактор като един от гарантите за запазване на световната сигурност на съвременния етап. Военното участие в многомерния характер на общата система за сигурност излезе от рамките на традиционната съюза и териториална отбрана и пренасочи своя фокус върху предотвратяването на конфликти, управлението на кризи, следконфликтното възстановяване, налагането и поддържането на мир, хуманитарната помощ и подкрепа.

Новите предизвикателства на стратегическата среда, революцията в информационните технологии, общественото разбиране за необходимостта от промяна, потребността от нови, адекватни на средата за сигурност способности са само част от причините, наложили по-нататъшната трансформация на въоръжените сили в национален, европейски и световен аспект. При това трансформацията, разглеждана като процес, насочен към осигуряване на необходимите способности за ефективно и резултатно справяне с предизвикателствата пред сигурността през XXI век.

КЛАСИФИКАЦИЯ НА БЪДЕЩИТЕ ВОЙНИ ПО ПРИЧИНИ, ФОРМИ И УЧАСТВАЩИ

Факт е, че през последните двадесет години обективно намалява броя на военните и въоръжени конфликти в светът, броя на жертвите в тези конфликти, броя на военните преврати и случите на геноцид. Прогнозите безспорно сочат обаче, че бъдещите войни ще бъдат за енергоресурси / за петрол и газ, но особено за вода/, за завоюване на икономическо превъзходство, за постигане на стратегически предимства. В същото време в средносрочна и дългосрочна се очаква запазване на вероятността от възникване на традиционни форми на военни и въоръжени конфликти при изменение на целите и съдържанието към провеждане на кратки операции за постигане на ограничени политически цели чрез задействане на неголеми, но с високи бойни способности контингенти. Не са изключени случаи на завръщане на съперничество за регионално надмощие, използване на въоръжени действия при "размразяване" на "замразени" конфликти и поява на нови форми на традиционни военни конфликти.

В хоризонт до 2025 г. нетрадиционните форми на военен конфликт ще се превърнат в традиционни при доминиране на конфликти с нисък мащаб, водени с брутални и кръвопролитни методи, особено по отношение на цивилното население. 1/

Най-мащабна и рискована форма на проява на глобализираните тероризъм се очаква да бъде стратегическия терор при симбиоза на религиозен фундаментализъм с крайни форми на национализъм за постигане на бързи резултати на местно равнище и захранване на глобалния процес на натиск чрез насилие.

Миграционните процеси ще създават риск за стабилността на транзитните държави като решаваните чрез емиграция проблеми ще водят до генериране на нови проблеми. Тези процеси ще бъдат все по-пряко свързани с разрастването, мощта и действията на международната организирана престъпност.

Очевиден е изводът, че глобалните характеристики на бъдещето в сферата на сигурността и отбраната все повече няма да могат и на бива да се анализират като отделни тенденции, а като мрежови оценки.

Еволюцията в световната среда неминуемо води като следствие до промени в стратегическите концепции за сигурност. По отношение на участниците конфликтите продължават да бъдат систематизирани в три големи групи - междудържащи, вътрешно държавни и конфликти с недържавни играчи. На пръв поглед нищо ново, но всъщност са на лице сериозни промени във вероятностите за възникване на различните категории конфликти, географско-пространствени параметри на тези конфликти и особено във формите и начините за използване на въоръжена сила за тяхното разрешаване.

Вероятността от възникване на междудържащи конфликти като цяло намалява като основните причини за тази тенденция са от различно естество. От една страна влияние оказват невъзможността от възобновяване на острото двуполно противопоставяне и достигнатото военно превъзходство на НАТО, обезкуражаващо всякакви конвенционални стратегически заплахи. От друга страна рискът от непредвидимостта на последствията за регионалната и глобалната стабилност, както и наказателните действия срещу тези, които би предизвикал междудържащи конфликти също така намаляват вероятността от тяхното възникване.

Вероятността за предизвикване на вътрешно държавни конфликти нараства поради изострянето на свързаните с глобализацията културни конфликти, нерационалното и неефективното управление, както и поради разширяването на средата, в която дестабилизиращите групи могат да оперират.

Конфликтите между държавните структури за сигурност, от една страна, и недържавните играчи, основно в лицето на терористичните организации и групировки, се очаква да нарастват като количество и да се изострят като противоборство. В този смисъл, като свързан резултат, се очаква да нараства значимостта на ролята на въоръжените сили в борбата с тероризма – вършен и външен, особено когато той преследва стратегически ефект от своите действия.

Независимо от перспективите, за съжаление не се променят фундаменталните причини за войната. Известни са 9-те причини, посочени от генерал Джеймс Дубик, да не изчезне войната в обозрим бъдеще. 2/ Промени се обаче разбирането за победа. Днес не е достатъчно да разбиеш армията на противника или да окупираш територия. Ако първата, военната фаза е кратка и категорична в резултатите си, то следващите фази на възстановяване и развитие могат да продължат и десетилетия. Всичко това поставя други изисквания и условия пред международната общност.

ФИЛОСОФИЯ И ХАРАКТЕР НА БЪДЕЩИТЕ ВОЙНИ

Философията за водене на бъдещата война се базира на общ и превантивен подход по отношение на целия обхват от потенциални мисии, като фокусът на въздействието ще се поставя повече върху общото и причините, отколкото върху частното и симптомите на заплахите. Тези промени водят след себе си необходимостта от свързани радикални изменения във военните концепции и доктрини за подготовка и водене на войната, а от там и в развитието и оперативното използване на войските и силите.

Военната мощ в тези условия се определя от достъпа, скоростта и споделянето на информация. Модерната война превръща мрежово-центричната операция във военно-концептуално отражение на информационната епоха. На практика това означава прилагане на новопоявяващи се тактики, процедури, техники и технологии, които обвързаните в мрежа сили експлоатират за създаване на неоспоримо бойно превъзходство.

Характерът на бъдещата война без съмнение ще бъде непосредствено повлияна от развитието на модерните технологии. В техническия и технологичен спектър на тази война могат да бъдат разграничени три нива. В горното ниво на спектъра попадат ракетно-космическите сили, които са високотехнологични и свръх скъпи. Изграждането и поддържането на подобен тип сили е във възможностите само на държави, утвърдени като основни играчи в глобалното геополитическо пространство. Средното ниво на техническия спектър включва конвенционалните армии, които в последно време засилват своята многофункционалност като в същото време стават и все по-скъпи. В долното ниво на спектъра попадат терористичните групировки, въоръжени с автоматично оръжие, гранати и шахидски пояси, трудно предсказуеми като цели и намерения, изграждащи действията си на принципа "минимални средства срещу максимална вреда за противника". От техническа и технологична гледна точка съществена особеност представлява факта, че борбата със съвременния тероризъм се усложнява поради нарастването на вероятността за получаване на достъп от страна на терористите до специализирани технологии и оръжия.

ОПЕРАЦИИ В РАМКИТЕ НА БЪДЕЩИТЕ ВОЙНИ

В рамките на бъдещата война се очаква да се водят динамични, с висок темп и интензивност операции, обхващащи огромни пространствени, географски и климатични области и разширяващи се в открития Космос. Високоточните оръжия, добилиращи се по унищожителната си сила до тактическите атомни оръжия, ще бъдат използвани от самото начало на войната за унищожаване на аналогови оръжия, на системите за командване и управление, на обекти от противовъздушната отбрана и на оперативнотактически групировки на противника. Очакванията са, че тактическият бой ще е краткотраен и с експлозивно нарастваща интензивност. Характерни за операциите при воденето на бъдещата война са също така отсъствието на фронтална линия, затрудненото командване и управлението, внезапните и бързи маневри, сложно структурираната отбрана, силната информационна интеграция.

Досегашните основни принципи за водене на бойни действия като определяне на географски зони на отговорност, преобладаващото използване на обикновени боеприпаси, близък бой, физическата защита, огромните складови запаси, вертикалните връзки на управление, в бъдеще вероятно те ще бъдат заменени от функционални зони на отговорност, високоточни боеприпаси, удари в дълбочина, информационна защита, гъвкава и целенасочена логистика, мрежова среда за управление.

В бъдещата война особено значение придобиват информационните и психологическите операции. Очаква се те да се провеждат както в подготвителния период, така и по време на размяна на огнени удари, с цел да се постигне информационно и психологическо превъзходство над противника на театъра на бойните действия, да се отслабят неговите съпротивителни сили и воля за победа и да се осигури ефективно командване и управление в общата система на сраженията. Успехът на водените операции все повече ще зависи от създадените условия за ефективно опериране в наситена информационна среда, позволяващо на командирите да анализират бойното пространство в реално време, да комуникират, да споделят замисъла, информацията и знанията си със своите съюзници и партньори, да вземат целесъобразни решения във възможно най-кратки срокове.

Проявата на нова организираност на въоръжената борба се свързва със създаване на уникален подход към провеждането на операции с обединени сили. Този тип операции са конструирани около основните принципи на мрежово-центричната операция, изразяващи се повишаване на количеството и качеството на споделяната информация между опериращите в гъвкава мрежа сили; споделяне на ситуационната осведоменост за генериране на обединена оперативна картина на ситуацията и реализиране на нов тип сътрудничество и самосинхронизация; повишаване на скоростта на командването и живучестта на системите за командване, контрол и като краен резултат повишаване на мисийната ефективност.

Мрежово-центричната организация, разбиране и поведение се превръщат в ръководни принципи за силите и необходимост за успешното провеждане на операции, базирани на ефекта. Тези принципи включват:

- борба за начално информационно превъзходство чрез съвременност, точност и съответствие на информацията;
- споделено разбиране на обединената оперативна картина на бойното пространство и изграждане на система от мрежи;
- повишаване нивото на инициативност на подчинените за нарастване реактивността и темпото на операциите;
- нарастващо сближаване на разузнаването, операциите и логистиката за постигане на прецизни ефекти;
- замяна на сили с информация и ефекти за намаляване потребността от концентриране на сили в определени географски райони;
- нарастване темпото и скоростта на придвижване в бойното пространство за повишаване защитата и живучестта на силите; достъп на сензорите в дълбочина чрез разширяване използването на дистанционно развързани сензори в мрежа; постоянна разузнаване, наблюдение и използване на сензорите като елемент на маневър за печелване на информационно превъзходство;
- елиминирание на процесуалните граници между видовете въоръжени сили за провеждане на обединени операции на по-ниски нива и постигане на желаните ефекти;

висока скорост на командване чрез процеси и процедури, създаващи информационни предимства и превъзходство при вземането на решения.

От казаното до тук става ясно, че бъдещите военни операции се очаква да се базират изключително на новите технологии, информацията, прецизността, скоростта, уменията и подготовката за вземане на обосновани решения и създаването на организация за тяхното изпълнение. Приложени съвременен в планирането на собствените сили, посочените характеристики ще носят желаните предимства в бойното пространство, а новите технологии ще бъдат основното и решаващо оръжие, с помощта на което ще се печелят войни и ще се брани мира. Реализирането на всичко това носи обаче и своите предизвикателства – политически, например за доверието между съюзниците, или възпрос за ограничението на честотния спектър, концепционни, например за необходимостта от подробен преглед на съществуващите военни доктрини и философия за водене на война, командни, като например неизбегнатата коренна промяна на традиционния йерархичен модел за вземане на решения и др.

РАЗВИТИЕ НА ОРЪЖИЯТА И СИСТЕМИТЕ И СПЕЦИФИКАЦИИ НА ВИДОВЕТЕ ВЪОРЪЖЕНИ СИЛИ

В бъдещите операции ще се използват нови, мощни и разнообразни оръжия, изградени на базата на авангардни технологии и нови геофизични и електромагнитни, радиочестотни, инфразвукови, генетични, пехоторно-лъчово-лъчеви, лазерни и други принципи. Фундаменталните достиженията на науката предлагат множество нови възможности за създаване както на тактични оръжия за масово поразяване, така и на несъмъртоносни такива. Развитието на средствата за въоръжена борба ще продължи да захранва протичането на два успоредни глобални процеса: трансформационен, при който рутинните интелектуални функции на човека се прехвърлят върху новите интелигентни оръжия, и интеграционен, при който всички подсистеми за командване и управление на въоръжените сили се обединяват в обща "система от системи".

Съвместно участие в бъдещите операции ще се планира за формирания от всички видове въоръжени сили. Този факт поставя изисквания за едновременно и пропорционално развитие и съвършенстване на тяхното въоръжение и техника, с което да се създават условия за решаване на специфичните задачи на видовете въоръжени сили в условия на взаимодействие в рамките на района на водената операция. На тази база Военновъздушните сили продължават да бъдат с решаващо значение за успеха на операцията чрез извоюване на превъзходство във въздуха над противника и създаване на условия за придвижване на

Оръжие

сухопътните и военноморските сили. Не по-маловажни задачи на ВВС са огневата поддръжка на сухопътния компонент в операцията, превоза на товари и войски, въздушното разузнаване на противника и др. Изпълнението на изброените задачи все повече ще утвърждава необходимостта от усъвършенстване и използване на съвременни типове многоцелеви изстребители, безпилотни летателни апарати и вертолети с възможности за излитане и кацане от необорудвани летища и самолетоносачи. Многофункционални изстребители като F-35/Мълния²², който ще замени цяла група от съществуващи сега многоцелеви изстребители и ще влезе на въоръжение след 2012-2014 г. ще определя облика на авиацията в света до 2050-2060 година. Но при подобни разработки следва да се обърща внимание и на геополитическия аспект - 9 страни участници в проекта, от които 4 европейски, разширяването на тази група с още 4 държави - клиенти, опити за изтласкване на европейските производители-конкуренти и т.н. 11/

Във Военноморските сили също се изгражда нова архитектура на сигурност чрез реализиране на мрежова сигурност. Защитата на морските пътища стана жизнено важна за международната общност. През 2020 година над 75 % от населението на земята ще живее в ивицата от около 60 километра покрай брега на моретата. Уязвими стават проливи, заливи, големи пристанища. Освен изграждането на експедиционни Военноморски сили се създават способности за подпомагане и операциите по суша и в дълбочина от военноморските съдове в морското пространство. Новите фрегати, които предстои да се строят са ориентирани към новите мисии с възможност за продължително, няколко годишно присъствие в кризисния регион, изградени на база нови технологии, със "стелт" покритие, с два екипажа в намален състав, вертолет, модерно въоръжение.

По отношение на сухопътния компонент направленията за развитие могат да се систематизират в две области - усъвършенстване на екипировката на отделния войник (проект "Войник на бъдещето") и повишаване на възможностите и степента на защитеност на техниката (проект "Бойна бронирана машина"). Вече не се разчита само на пасивната защита /сигурната броня/, а се прибавя и активна защита - преди всичко смутители, които предотвратяват дистанционно задействане на поставена на пътя мина, както и защити, улавящи и взривяващи изстрели преди да достигнат бронята на машината. 3/ За съжаление моментните икономически реалности и ограничения не позволяват при модернизацията на армията ни да си позволим такива способности.

Предвид спецификата на новата среда за сигурност, фрагментирането, децентрализирането и сливането на терористичните групи с гражданското население нараства значението на силите със специално предназначение. Работи се активно върху дългосрочни програми за създаване на средства и системи за действие в урбанизиран район, които трябва да повишат ефективността на войските при действие в градски условия до новото на войсковите формирования, действащи на класическо бойно поле. Целта е създаването на разузнавателни датчици и системи, които ще позволят да се получи ясна триизмерна картина на градската среда в реално време и своевременно обменена на цялата необходима информация до всички участници в операцията.

НАПРАВЛЕНИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА НАУЧНИТЕ ИЗСЛЕДВАНИЯ В СФЕРАТА НА ОТБРАНАТА И СИГУРНОСТТА

В контекста на военнотехническите и научноизследователските предизвикателства пред въоръжените сили значим интерес представляват направленията за развитие на военните научни изследвания. Отдавна вече не подлежи на съмнение, че космическото пространство има решаващо значение за редица операции и задачи на въоръжените сили в мирно и военно време. Около 170 чисто военни сателити обикалят в орбити около земята и изпълняват функции като разузнаване, комуникационни връзки и управление.4/ В световен мащаб нарастват разходите за научни изследвания в тази област. Използването на космическото пространство е централен елемент в стратегии, доктрини и планове. Милитаризираното космическо пространство отдавна е факт. Дислоцирането на оръжейни системи е предстоящо и това поражда сериозни въпроси и по отношение контрола на въоръженията. Трябва да признаем, че независимо, че то ни е необходимо, съществуващият правен инструментариум е непригоден и споразуменията за контрол на въоръженията не са подходящи за регулиране на тенденцията на милитаризиране на космическото пространство. Освен САЩ и Русия, които усъвършенстват постоянно своите технологии, Китай също придобива подобни способности. Може да се прогнозира, че първата стъпка към постигане на целите ще е използването на микросателити срещу други сателити; въздушно базирани лазерни оръжия, наземно базирани системи срещу сателити /вече са на въоръжение лазерни оръжия за смущения/, високо мощни микровълнови оръжия, космически базирани лазерни оръжия за прехващане на балистични ракети и други.

Експертите твърдят, че първата битка във войните на бъдещето ще бъде за контрола на така нареченото киберпространство. Разбрането на американските военни например е, че "ако не владеем киберпространство, не можем да владеем въздушното, космическото, морското пространство и територията си". Вече има изградени структури във въоръжените сили, над 40 000 души се занимават с проблеми в тази област и би могло да се говори дори за възникване на род въоръжена сила. Искането на ВВС на САЩ за такъв контрол навлиза обаче и в цивилното пространство - очевидно е, че някои различия между ведомствата със задачи по преследване на престъпления, разузнавателни служби и военни ще трябва да бъдат изгладени. Предстои да видим, дали с развитието на този сектор от сигурността няма да се стигне до все по-трудно разграничаване между война и мир и евентуални конфликти да натоплят с войнствен дух взаимоотношенията в обществата ни - от операциите в цял свят икономически организации и субекти до борещи се за човешки права, от икономическия шпионаж до между фирмени конфликти. 5/

За първи път в историята си НАТО одобри на срещата на върха в Букурещ през февруари 2008 година политика по кибернетична защита. Структурите и органите за нейното провеждане са в процес на изграждане. Политиката на Алианса по кибернетична защита цели осигуряване на единен и координиран подход при защитата на ключовите информационни системи на НАТО и отделните страни-членки от кибератаки. Необходимо е споделяне на най-добрите практики и предоставяне на способности за подпомагане на съюзниците при отправяне на молба за взаимопомощ. 6/

Навлезането на роботите във военната област изглежда неизбежно, но то носи със себе си и някои проблеми. От една страна поради големия брой човешки жертви американският конгрес възложи на Пентагона до 2015 година една трета от колите във войските да се управляват от роботи. Работната група на НАТО по мултироботните системи преди повече от година препоръча на военните в Европа да отделят повече внимание на развойната дейност в тази област. Формулирани бяха пет важни задачи: разузнаване и контрол, разчитане на мини, транспорт в конвой автоматично товарене и разтоварване, претърсване на транспортни средства и хора за бомби, гранати и оръжия. И макар че понастоящем роботите не могат да достигнат възможностите на човека, тъй като не може да се създаде пълноценен изкуствен интелект и оптикоелектронна система, която да замени връзката мозък-око, американците продължиха работата по създаването на въоръжена работна система, а европейците макар и да се въздържат в оценките си вече не я изключват. 7/ Тоест, не е далеч времето, когато работи ще водят автономна стрелба. Следователно, тенденцията придобива очертания, които изискват обществен дебат за това, какво всъщност искаме и какви биха били последствията.

Следващата стъпка към изкуствен интелект са невроналните мрежи, които симулират функциите на биологичен мозък. Тези мрежи, по които британските ВВС работиха още през деветдесетте години вече усвоиха след хиляди виртуални бойни полети способности, при което британските пилоти вече не могат да ги победят - те са по-бързи и точни от всеки пилот.7/

На базата на нанотехнологиите добра перспектива имат така наречените нанороботи с големината най-много на обикновена муха. Не са тайна визитите

на някои военни стратегии за създаване на милиони такива мини роботи, които целенасочено могат да пренесат биологични и химически бойни вещества, да проникнат в машините и противниковите бойци и ги извадят от строя.

Вече е възможно за няколко стотин евро да се поръчат на определен Интернет адрес модели на дистанционно управлявани бойни роботи. Още днес могат да се купят в магазини за електроника първите невронални мрежи. Всеки любител скоро ще може да се сглови собствена ракета Круз с далекобойност от 5 до 50 км.

Ако подобни тенденции не бъдат овладени, неясният им изход предвещава опасности за бъдещата среда за сигурност и бъдещите войни.

Безпилотните летателни средства са категорично най-бързо развиващите се сред новите такива. През следващите 10 години ще бъдат изразходвани над 10 милиарда долара по света за тяхното развитие и усъвършенстване. Някои модели вече реално бяха използвани и продължават да се използват в Ирак и Афганистан. Досега се оформиха 3 групи такива средства в съответствие с далечината на полета, по време на които се добива информация в реално време - на разстояние до 5 км от съответната рота или батальон, до 40 км в района на една бригада и до 200 км в района на дивизия и командване. Малките безпилотни летателни апарати станаха особено ценни и в градски условия и пресечени местности, изключително полезни в борбата срещу терористи. Разработват се безпилотни летателни средства на бъдещето - така например нови прототипи на системата "HALE" ще бъде въведен през 2010 г.. Съвсем ново качество и способности ще има системата WEBER, при която вече не става дума само за разузнаване, а за борба с отделни или точкови цели в дълбочина до 150 км. Носенето на поразяващи оръжия прави безпилотните летателни средства изключително интересни и за терористи. Две фирми и един институт в България имат разработени модели на безпилотни летателни средства. Единият от тях наскоро показа завидни способности.

Ние си даваме сметка, че в обзиримо бъдеще балансът на противостоещите сили ще се измерва с други размерни единици, не свързани с количеството полкове, бригади, дивизии и т. н., структурата, организацията и използването на въоръжените сили. Новите видове оръжия изискват развитие на съществуващите и поява на нови технологии в областта на информационно-комуникационните системи, криптографията, неактивна локация, навигационни и космически технологии и др.

ОПРЕДЕЛЕНИЕ ЗА БЪДЕЩАТА ВОЙНА

Обобщавайки основните характеристики на бъдещата война може да се каже, че тя ще бъде машинно, а не човеко ориентирана, във форми, произтичащи от технологиите, а не от организации, с приоритет на възпиращите бойни действия вместо въвлечане в унищожителни сражения, поставена на индустриално-технологична, а не на командно-административна основа.

НАПРАВЛЕНИЯ И ПОДХОДИ ЗА ТРАНСФОРМИРАНЕ НА НАТО И РАЗВИТИЕ ВОЕННИТЕ СПОСОБНОСТИ НА ЕС НА БАЗАТА НА ВОЕННОТЕХНИЧЕСКИТЕ И НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ДОСТИЖЕНИЯ

В отговор на променяния се характер и нарастващите изисквания на бъдещите войни, НАТО провежда своята трансформация в две фундаментални направления - развитие на военните доктрини и концепции за водене на съвременната война и развитие на военно-приложимите технологии с цел създаване на многофункционални сили, способни да се развържат където и когато се налага, да бъдат оперативно съвместими в мисленето и в действията си. Военната трансформация на НАТО включва провеждане на изследвания, реорганизация и превъоръжаване, при което се въвежда нов начин за разглеждане на предизвикателствата - през призмата на възможностите. Разработването на концепции и провеждането на експерименти (CD&E) представлява основен елемент от трансформацията на Алианса. Това е процес на създаване, изследване на концепции и провеждане на оперативни експерименти с цел определяне и препоръчване на решения с перспективна приложна стойност, които ще допринесат за постигане на необходимите оперативни способности на въоръжените сили, както в национален, така и в коалиционен аспект. 8/

Комплексните и променящите се предизвикателства в стратегическата среда за сигурност ще изискват нов начин на мислене, планиране и действие. Бъдещите операции на НАТО ще се провеждат на базиран на ефективността подход, който се характеризира с всеотстранно интегрирано използване на всички инструменти на силата на Алианса (военна и невоенна) за създаване на кампанийни ефекти, чрез които ще се постигат желаните резултати. Индивидуалните елементи в този подход не са нови. Промяната е в начина на планиране и провеждане на операцията. Фокусът се поставя по-скоро върху причината и ефекта, от колкото върху поразяване на целите. Базираният на ефективността подход към операциите се концентрира върху постигането на крайната стратегическа цел през всички фази на операцията - от пред кризисната ситуация, през високо интензивния етап до пост конфликтните действия. Трите основни цели на трансформацията на Алианса цялост постигането на:

съгласувани ефекти - състояние, при което силите могат да интегрират своите възможности с всички инструменти на съюза за бързо постигане на желаните цели.

превъзходство във вземането на решения - състояние, при което информационно осигуреното решение е взето и изпълнено по-бързо, отколкото противникът може да реагира. За достигането на тази цел основните области на трансформация са изграждане на информационно превъзходство и на мрежово-центрични способности;

съвместно развързване и осигуряване - състояние, при което Алиансът може да изпрати формирани за конкретна мисия сили в необходимия срок, на необходимото място и да започне провеждане на продължителна, разсрочоточена, нестандартна, в цялата зона за отговорност операция, която да бъде осигурена без значение на разстоянието през всички фази на конфликта. Постига се чрез трансформационни области "Експедиционни операции" и "Интегрирана логистика".9/

Алиансът не само развива с бързи темпове своите доктрини и концепции, но провежда и изследвания на бъдещи технологии и възможности. Целта на усилията в тази посока са постигнатите резултати да достигат бойната линия във възможно най-кратки срокове.

От своя страна Европейският съюз също така полага усилия за развитие на отбранителните технологии и постигането на практически резултати. Приложението при гарантиране на сигурността на страните-членки. В Едп, която агенция по отбрана (EDA) са стартирани и се намират на различен етап от своята реализация 132 научни проекта в три основни области за изследвания и технологии - информация, аквизиция и снабдяване (IAP "Information Acquisition & Processing"), управление, енергия и материали (GEM Guidance, Energy & Materials), среда, системи и моделиране (ESM Environment, Systems & Modelling). Важните изобретения в областта, по-значимите проекти са свързани с разработване на концепция за пакет от технологии за безпилотни летателни апарати, автоматични мултисензорни системи с дистанционно управление и програма за иновационни концепции и енергийни технологии. Като примери за проекти на агенцията могат да бъдат посочени: 1) Радио, базирано на софтуерно управление; 2) Компактна интегрирана мултифункционална бордова радарна система; 3) Ситуационно определяне на заплахата в мрежова среда. В изпълнението на проектите участват редица европейски държави сред които водеща роля имат Франция, Италия, Великобритания, Испания и Швеция. Бюджетът на всеки от изброените проекти е в границата от 25 до 100 млн. евро.

НАЦИОНАЛЕН ПРИНОС В РАЗВИТИЕТО НА СПОСОБНОСТИТЕ НА ВЪОРЪЖЕНИТЕ СИЛИ НА БАЗАТА НА ВОЕННОТЕХНИЧЕСКИТЕ И НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ДОСТИЖЕНИЯ

Поетите ангажменти от страните за споделяне на отговорността за противопоставяне на заплахите от световната среда за сигурност и за запазване на мира изисква отговорност и ангажираност от тяхна страна. Спазвайки предимството на

Оръжие

националните политически решения за мисиите и операциите на НАТО, страните следва да осигуряват гъвкав и разумен принос чрез справедливо споделяне на отговорностите. Изпълнението на целите и задачите на трансформацията на Алианса е в пряка зависимост и неразривна връзка с трансформацията на въоръжените сили на страните-членки.

Българският принос към трансформационните усилия има различни измерения. В оперативен план приносът е измерим с резултатите от изпълнението на целите на въоръжените сили, повишаването на способностите, оперативната съвместимост и използваемостта на силите, приоритетното изграждане, подготовка и сертифициране на декларирания формираня за участие в пълния спектър от операции на НАТО.

От друга страна приносът на България към общия процес на трансформация се измерва с активността при разработване на Обобщения план за работа през 2009 г. („Comprehensive Campaign Plan“) на Съюзното командване по трансформация, изготвен в рамките на Процеса за разработване на концепции и провеждане на експерименти (CD&E) по Програмата за провеждане на експерименти (Experimentation Program of Work 2009, EPOW 2009). Предложенията, направени от Българска страна, включват теми в области като персоналната защита на войника, прогнозиране на аварийна и кризисна обстановка, информационно и мрежово базирани модели, логистично осигуряване на войските, системи за управление на летателни и нелетателни средства и за защита на електрониката на бойна техника от лъчеви въздействия.

Безалтернативна е тезата, че трансформацията и развитието на въоръжените сили не могат да бъдат успешни, ако не се опират на науката и ако липсват умения, възможности и желание за практическо приложение на научните достижения. От друга страна, съдържанието и резултатите от процесите на трансформация на въоръжените сили до голяма степен определят бъдещите предизвикателства пред развитието на военната наука. Даваме си ясна сметка, че успехите се коренят в създаването и развитието на такава система за научно осигуряване на процесите на трансформация на въоръжените ни сили, която да позволява реализиране на комплексни научни изследвания във военната област, свързани с текущите и бъдещите потребности на армията. На научните изследвания за отбраната гледаме като на система, включваща в единно цяло всички дейности, свързани с развитието на армията: мисии и задачи на въоръжените сили; теория на военното изкуство; военно строителство; управление на въоръжените сили; средства и системи за управление; информационни въздействия и защита от тях; военна техника и въоръжение; човешки фактор; нетрадиционни форми на противостоене - информационни, икономически, етнически, социални и др. Съществена роля в научното осигуряване на трансформацията на въоръжените сили на България играе националният научен потенциал, привлечен по подходящ начин в този процес. Констативните недостатъци, например през 2007 г. за : липса на приоритизация на насоките на изследователската дейност в сферата на сигурността и отбраната, недостатъчната ефективност на избор и дефиниране на теми за обучение и подготовка на докторанти, необвързането на научноизследователската дейност с нуждите за изграждане на съответните способности и концепциите за използване на въоръжените сили и др. за съжаление не се отстраняват бързо и своевременно и изнасянето им на подобни конференции остава само пожелание. 10/

Значими са ролята и мястото на предприятията от националния военнопромишлен комплекс за превъоръжаването на армията със съвременни образци въоръжение и военна техника. Независимо от трудностите на прехода продължаваме да имаме висококвалифицирани специалисти с богат опит в разработването и производството на сложни изделия с военно предназначение. Ръководството на въоръжените сили е заинтересувано от развитието на тези предприятия, от съхраняването на богатите им традиции..

Изграждането на общ пазар на отбранителните продукти в Европа и на високотехнологична база, основни цели на Европейската агенция по отбрана е предизвикателство и шанс и за българската отбранителна индустрия. Тя разполага със свои уникални разработки и продукти в различни области, достойни за представяне на световния отбранителен пазар. Примери за такива продукти са бронираните образци за повишаване защитата на хеликоптери срещу поразяване с РПГ-7, система за защита на пристанища и плавателни средства от надводни и подводни терористични нападения, алтернатива на противолодните мини, продукти от серията Комета за заглушаване на радиочестотния спектър в различен диапазон, продукти от серията радио смутители за защита от дистанцион-но активирани взривни устройства в различни варианти – за индивидуална защита или за единични и групови подвижни обекти с ограничена площ.

Но днес не са важни само основните индустриални способности в отбранителния сектор, а способностите за придобиване на високи технологии. Инвестициите в тях гарантират конкурентност. Само области, които вече се утвърждават в конкурентната среда имат потенциал в бъдеще. Ефективните пътища за реструктуриране се базират на обединение на националните компании и тяхното коопериране със стабилни международни партньори, с цел производство на изделия на най-високо технологично равнище.

За да не остане впечатлението, че интересът на въоръжените сили към военно-приложните технологии и към науката остава само в сферата на теорията искам да отбележа участието на България в Работната програма на НАТО за отбрана срещу тероризма, която беше приета на срещата на върха в Истанбул. Тя има за цел да насочи националните програми и опит към развитието на нови и усъвършенствани технологии за борба с тероризма. Проектите от състава на програмата са фокусирани върху развитието на девет системи за предотвратяване на специфични терористични нападения и към предоставяне на нови свръхмодерни технологии за откриване и прекратяване на терористична дейност и преследване на терористи.

В частност програмата ще предостави на силите на НАТО усъвършенствани средства за предотвратяване на експлозията на бомби в превозни средства или по пътищата, за откриване на складове и производителите на взривни вещества, ще увеличи възможностите на сапърите за унищожаване на експлозивни и за справяне с последиците от бомбените атентати; ще гарантира защитата на самолетите от преносими зенитно-ракетни комплекси; на хеликоптерите от гранатомети; на пристанищата и плавателните съдове от минираните бързоходни кораби и подводни нападения; ще подобри защитата срещу химически, биологични, радиологични и ядрени оръжия; ще осигури точното спускане от въздуха на специалните сили, техника и товари и ще осигури разузнаване, наблюдение и целеуказване на терористичните обекти, както и защита от минометен обстрел.

България участва в две области от програмата - „Защита на хеликоптери от гранатомети“, в която сме водеща нация, и „Защита на пристанища“, в която водеща нация е Италия.

В областта на защитата на хеликоптерите от гранатомети се разработват пакети от мерки за самозащита, откриване на заплахата за хеликоптерите и на средствата за реакция. В момента в процес на проучване са нови технологии като въздушни възглавници, бронираните седалки и каросерии, създадени първоначално за бронираните самолети за транспорт на войски, и възможностите за използването им в съществуващите и бъдещите хеликоптери. Вече започна партньорство с фирмите от отбранителната индустрията за прецизиране на тези идеи.

В областта на защитата на пристанищата под италианско ръководство и с помощта на натрупания от десетилетия опит в Центъра на НАТО за подводни изследвания в Ла Специя, Италия, се провеждат различни експерименти с използване на нови свръхмодерни технологии. В рамките на програмата в момента се проучва възможността за създаване на мрежа от сензори, разположени на морската повърхност и под водата, които са в състояние да засичат и да осуетяват терористични действия, а също така се работи по създаването на нов механизъм за обезвреждане на подводните мини, който десетократно ще ускори този засега бавен и трудоемък процес. Проучват се и новите технологии за обезвреждане на минираните бързоходни плавателни средства и се разработват нови процедури за подобряване на отбранителната способност на корабите

срещу атака от плавателно средство над водата.

Естествен резултат от развитието на военотехническите и научноизследователските аспекти на отбранителната политика е участието на нашата страна в проекти за придобиването на колективни отбранителни способности в рамките на Алианса и изпълнението на поети съюзнически задължения по проектите на НАТО „Съюзно земно наблюдение“; „Континентална противоракетна отбрана“; „Активна, ешелонирана противоракетна отбрана на театъра на военните действия“; „Придобиване на способности за стратегически въздушни превози“.

В разработените нови стратегически документи на Министерство на отбраната е предвидено по-нататъшното развитие на отбранителната аквизиция да се базира на прилагането на три подхода:

придобиване на нови високотехнологични типове въоръжения и техника – за области с бързо развиващи се технологии и производство.

модернизиране, поддръжане и удължаване на срока за експлоатация на съществуващо въоръжение и техника от състава на подразделенията на БА – за области на сравнително по-устойчиви технологии.

извършване на изследвания и разработване/производство на нови образци въоръжение и техника за въоръжените сили.

РЕСУРСНО ОСИГУРЯВАНЕ – ОСНОВЕН ФАКТОР ЗА ПРЕДОЛЯВАНЕ НА ВОЕННОТЕХНИЧЕСКИТЕ И НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

Успешното преодоляване на военотехническите и научни предизвикателства пред въоръжените сили зависи в значителна степен от гарантирането в дългосрочна перспектива на необходимите ресурси за отбрана. Тук не става толкова въпрос за това колко ресурси се заделят макар, че съществува определен санитарен минимум под който всякакви очаквания и ангажменти стават имагинерни. По-скоро става въпрос за увереността за получаване на предварително определени размер на ресурси за отбрана. Увереност, необходима от гледна точка на факта, че процесът на изграждане на оперативните способности на базата на интегриране на достиженията на новите технологии не може да се реализира в рамките на една бюджетна година, а има дългосрочен характер.

Сигурността по отношение на дългосрочното финансово осигуряване на сектора за отбрана ще доведе освен всичко друго и до нарастване на ефективността на свързаните разходи. Намирането на вътрешен ресурс за придобиване на необходимите на въоръжените сили нови оперативни способности бе една от причините за актуализирането на плана за изграждане на въоръжените сили. Основна цел на този план е ускореното деактивиране на способности, които не са необходими от гледна точка на днешната оценка на средата на сигурност и насочване на освободените ресурси към два основни приоритета - задържане на личния състав и ускорено придобиване на способности за декларирани сили.

От друга страна, както преди, така и сега недостигът на средства за научноизследователска дейност /в МО- 0,18% от бюджета на ведомството/ обрича на спад научния продукт след 3 -5 години и загуба на потенциал, имащ пряко отношение към сигурността на страната. Обнадеждаващото е, че фирмите от отбранителния сектор, освободени от бюрокрация и консерватизъм, в контакти със западни фирми и институти заделящи между 6 и 20% за тези цели, залагат все повече на финансирането и разработването на нови изделия.

Категорично можем да кажем, че светът се глобализира и трансформира в търсене на оптимална политическа конструкция, осигуряваща нормалното съществуване на всички хора на планетата. Глобалните политически и икономически промени са съпроводени със сериозни промени в средата за сигурност, която представлява сложна и динамична комбинация от конфронтации и конфликти. Без съмнение технологиите, в това число и военните технологии, ще бъдат ключовия двигател на промените, водещи както до създаване на нови възможности, така и до възникване на нови заплахы. В основата на развитието и разпространението на информационните технологии и комуникациите, биотехнологиите и нанотехнологиите ще бъде икономиката. По причини, произтичащи от глобализацията, тези технологии ще бъдат по-широко разпространени и по-лесно достъпни отколкото до сега. Като следствие по-лесно ще бъде за редица страни и недържавни играчи да се сдобиват с такива технологии, осигурявайки си възможност за повече смъртоносна сила с неизмерим ефект.

Новите технологии, сложните сценарии, непредвидимите противници и стремежа към запазване на световния мир и просперитет налагат изграждане и поддръжане на сили с висока степен на готовност и способности базирани на все по-точни и по-сложни оръжия и технологии.

Жив

m

Мария Илиева запя
поп-фолк в риалитиВ РИТЪМА НА
ЗАБАВЛЕНИЕТО

www.duma.bg

Още нови изпълнения в програмата на Sonar

Една от сцените на фестивала посреща най-високо оценените европейски лейбъли за генс музика

Силвия ШОПОВА

Фестивалът за музика и дигитални медији Sonar в Барселона попълва нощната си програма с все повече горещи изпълнения.

Продуцент, диджей, шef на лейбъла Mad Decent и кръстник на нови таланти - Diplo, ще има две изяви на SonarClub сцената. Първия път ще подари на музикалните фенове един от своите ексклузивни сетове. При втората си поява, заедно със своя екипаж от MC-та и танцьори, ще представи проекта Major Lazer, който се прочу с тях "Get Free".

Кой, ако не човекът, променил музикалната история

завинаги би успял да закрие подобаващо SonarLab сцената на 14 юни? Derrick May е светлило в електронното звучене и автор на едно от най-влиятелните парчета в жанра "Strings of Life". Именно тази композиция е използвана за изграждането на видеовизията на юбилейното издание на Sonar.

След няколкогодишно застихване хип-хоп легендите Jurassic 5 ще избухнат на SonarPub. Калифорнийците ще направят своето триумфално завръщане на 15 юни. Същата сцена ден по-рано ще посрещне очарователната Bat For Lashes, като проектът на един от най-интересните гласове Natasha Khan ще представи последния албум "The Haunting Man".

Известен доскоро като централна фигура в дъбстеп-па - Skream, вече е променен. Станал по-зрял артист и диджей, той безпроблемно успява да смесва всички жанрове на съвременната денс музика. Сесията му на SonarPub в събота, попадаща между изпълненията на Justice и Laurent Garnier, със сигурност ще изненада мнозина и ще разкрие новото му лице.

Най-високо оценените европейски лейбъли за денс музика пък посрещат сцената SonarCar. 50weapons е доказал своя вкус с добре подбран си каталог. Лейбълът на Modeselektor представя 4 от най-новите си изпълнения - младия уелсец Benjamin Damage, ветераните Anstam и

Phon.o и един от най-обещаващите артисти във френската електроника Bambonou. Rush Hour е синоним за работа на високо ниво и музикален магазин и дистрибутор номер едно. Холандската марка ще представи живото изпълнение на San Proper и сешън на един от основателите и DJ Antal.

Предишните обявени хедлайнери на Sonar са Kraftwerk, Pet Shop Boys, на шумелият с "Harlem Shake" Baauer, Skrillex, Nicolas Jaar, Two Door Cinema Club и още много други. Юбилейното 20-о издание на фестивала в Барселона ще се случи на 13, 14 и 15 юни, както ДУМА писа. Пълна програма, повече информация и билети има на <http://www.sonar.es/>.

Полицай спира кола и след проверка на багажника учудено казва:

- Ама какви са тези калашници?!
- Какви калашници?! Това са калкулатори!
- Как калкулатори?! Това са автомати и пушки!
- А-а-а-а, не знам, ние с тях си оправяме сметките...

АХМЕД ДОГАН, политик, основател на Движение за права и свободи
ДЕСИСЛАВА ДОБРЕВА, поп изпълнителка
ИВАН КЪНЕВ, художник
КРАСИМИР БАЛЪКОВ, футболен треньор
КРАСИМИР КАРАКАЧАНОВ, политик, председател на ВМРО
Проф. ЛАЗАР ГРУЕВ, председател на Върховен касационен съд
Инж. ПАВЛИН ПАРАСКЕВОВ, кмет на община Суворово
РАЙКО РАЙЧЕВ, дипломат и политик
СТЕФАН ОРМАНДЖИЕВ, футболен деятел
ТЕДИ КАЦАРОВА, певица

Пътешествие във времето със синг и униформи

След силния старт на 2013 г. The Smugglers Collective пак включва

своята машина на времето за ново завладяващо пътешествие. Гостите на клуб "Микстейп 5" (бул. "България" 1, в подлез "Галерия") ще имат шанса на 30 март от 21 ч. да се върнат към златните години на синга и ритъм&блуса, зората на рокендропа, а към края на вечерта ще навлязат с пълна сила в XXI век, когато електро сингът е новата винтидж мания в цял свят.

Този път пътуването назад във времето има точна дестинация, като за сефте парти поредицата има специално тематично издание. Smugglers Swing Club: Vintage Military Edition буквално ще върне публиката в 1945 г., когато

Зад пулта ще са гуджеите от The Smugglers Collective

след края на Втората световна война в Европа и Щатите са празнували. Многобройните балове и партиите са били изпълнени с все още доста популярния синг, весели униформени мъже и жени, щастливи хора, много танци и пищичи декорации. Организаторите ще се опитат да пресъздадат

това усещане за свобода и щастие на предстоящото Smugglers Swing Club парти. Гостите се приканват да се облекат тематично: във военнишка или моряшка униформа, като медицински сестри, полицаи, стюардеси... Разбира се, ще се допускат и цивилни. Входът е 8 лв.

БОГАТАШ СИ ПОДАРИ ПИКАСО ЗА \$155 МЛН.

Милардерът Стивън Коен купи картината на Пабло Пикасо "Le Réve" ("Сънят") за 155 млн. долара от досегашния и собственик - магната от Лас Вегас Стийв Уин, съобщава "Дейли мейл". Двамата се бяха договорили още през 2006 г., че Коен ще се сдобие с шедевърта за \$139 млн. После обаче се случи немислимото - само ден, след като продажбата беше уговорена, собственикът на хотелите "Беладжио" и "Мираж" в столицата на хазарта проби дупка с лакът в картината, докато я показвал на свои приятели. Тогава Уин освободи Коен от договорките по сделката и реставрира творбата.

Наскоро мениджърът на хедж фонда SAC Capital успя да уреди две заведени срещу него дела от американското правителство за търговия с вътрешна информация за 616 млн. долара. И, явно водушевен от успеха си, е решил да си направи скъп подарък.

Големият печеливш от сделката май ще излезе бившият собственик на "Сънят". Уин не само взе 16 млн. повече от договорената през 2006 г. цена, но и получи от застрахователната компания "Лойдс" 45 млн. долара обезщетение след злощастния инцидент с повредата на платното.

В ТАЙВАН НАМЕРИХА ФОТОАПАРАТ, ОСТАНАЛ 5 ГОДИНИ ПОД ВОДАТА

На плаж в Тайван намериша фотоапарат, останал в изправност след 5 години във водата. Изданието "Ню Йорк Дейли нюз" съобщава, че собственичката на апарата Линдзи Скалан била шокирана, като видяла, че картата памет е невредима.

"Бях поразена, че това наистина

са моите снимки и моят фотоапарат. Не можах да повярвам, че след толкова време той ще бъде намерен работещ", сподели Скалан. Линдзи била на почивка на Хавайските острови през 2007 г. и именно тогава изгубила фотоапарата за подводни снимки. Изгубила го в океана по време

на нощно плаване край плажа Черната скала. Изхвърленият от вълните на крайбрежният апарат целият бил покрит с водорасли и раковини. Очевидно, отбелязва изданието, фотоапаратът е доста качествен, щом след 5-годишно плаване и 6000 мили се оказал напълно изправен.

Продават на търг документ с подписа на Ричард III

Документ, подписан от ръката на крал Ричард III, ще бъде изложен на търг следващата седмица в Лос Анджелис. Това се случва няколко месеца, след като археолози откриха останките на монарха под паркинг в центъра на Англия.

Въпросният документ е подписан от Ричард III, преди да се качи на трона. През последните 30 години на търг са пускани само още два подобни артефакта. Документът е подписан "R. Gloucestre" и е датиран между 1473 и 1477 г. когато

бъдещият крал - тогава херцог на Глочестър, е бил на двайсетина години. С подписа си Ричард се намесва в спора между втория граф на Уестморланд Рафл Невил и един от неговите васали. Документът ще бъде изложен на търг във

вторник и се оценява между 75 000 и 125 000 долара. Ричард III е последният от династията на Плантагенетите. Умира по време на война през 1485 г. на 32-годишна възраст, след кратко 24-месечно царуване.

Търсят бащата на гетето на Венета Харизанова

Краси Радков и Иво Сиромахов ще търсят тази вечер от 20.00 ч. отговор на въпроса кой от тях е татко на детето на Венета Харизанова. От своя страна, чаровната дама няма да бъде съвсем наясно към кого да отпрати претенциите за бащинство, защото си изгубва паметта. В решаването на спора ще се намеси "приятелката" на Иво - Емануела. Нейното ненадежно появяване в апартаментта ще разбули тайната около бременността на Венета. Но дали ще се стигне до единно мнение кой ще гледа детето, зрителите на bTV ще разберат в третия епизод на импровизаторското шоу "Младост 5".

Памбос Агапиу ще бъде втората изненада за публиката в петъчната

та вечер. Той ще влезе в ролата на Чужденец - приятел на Иво от няколко години. Какво е общото между Кипър и България, салсата, храната и жените, колко е приятно да срещнеш другар от казармата, с когото да полеете "пиянски" песни и да се смеете до сълзи, ще разкрият Краси, Иво и компания.

Спорт

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

УЕФА бори расизма от София

Исторически за България Изпълком на УЕФА се провежда вчера в София

Реферите сами решават гали да прекратяват мачове

Владимир НИКОЛОВ

Изпълнителният комитет на УЕФА прие програма за борба с расизма и дискриминацията. По време на заседанието си в София вчера ръководството на европейския футбол реши, че в определени случаи може да се стига до прекратяване на мачове. Първата крачка при прояви на расизъм ще е съдиата да спира мача и дикторът на стадиона да призовава ултрасите да променят поведението си. При повторно действие реферът ще бъде задължен да прекъсне срещата за известно време. Ако и това не даде резултат, тогава той ще трябва да прекрати мача. Според УЕФА футболистите и треньорите също трябва да работят за борбата с дискриминацията. Те ще трябва да се разграничават от расистките прояви, дори те да са извършвани от фенове на техния отбор.

Членовете на европейското футбол-

но правителство начело с президента Мишел Платини се събраха в столицата, за да обсъдят и последните детайли по процедурата за кандидатстване за домакинство на Евро 2020, което ще се проведе в 13 различните града на Стария континент. България също иска да приема мачове от шампионата. Кандидатите могат да кандидатстват и само с проект за нов стадион, но строителството трябва да започне не по-късно от 2016 г.

"Винаги съм щастлив да дойда в България. Това е държава, която ми навява както положителни, така и отрицателни спомени. Отказвам да говоря за ФИФА. България има шансове за приемане на мачове от Евро 2020. Всяка държава има подобна възможност. Нищо още не е потвърдено окончателно. Кандидатурата на България зависи изцяло от нея. Вашата федерация трябва да предложи стадион или стадиони, трябва да бъде направена официално

предложение. Крайният срок за подаване на кандидатстване е 11 септември. Българският футбол и федерацията (БФС) се справят повече от добре със своите задачи. Това съм го казвал и лично на Боби Михайлов. В момента, в който разберем, че в първенството ви (а и въобще в който и да било шампионат) има "черно тото", конкретният човек излита завинаги от футбола, а санкциите към всички участници в процеса ще бъдат възможно най-големи. Ще се борим срещу расизма по всички възможни начини. Това е нещото, проблемът, който за мен е по-голям от всички останали. Дори и от уреждането на мачове", заяви Платини.

"Нулев толеранс към "черното тото". В същото време страните, които приемат успешно въведеното за използване на 2-ма допълнителни рефери, ще бъдат поощрени финансово", каза генералният секретар на УЕФА Джани Инфантино.

ЦСКА е на 400 000 лв. от лиценза

ЦСКА е на 400 000 лв. от спасяването на лиценза за следващия сезон. Шефовете от "Титан" покриха голяма част от плащанията, след като за 2 дни са превели в различни посоки към 2 млн. лв. Останалата сума ще бъде покрита днес и на "Армията" ще бъдат спокойни, че няма да имат проблеми с документацията по лицензирането.

Бившият помощник-треньор Анатоли Нанков посети "Армията" и си получи парите, които му дължат от клуба. Той взе 6 заплати. Нанков е един от многото бивши играчи и служители, на които "червените" трябва да се издължат до 31 март. Освен него другите помощници на Стойчо Младенов - проф. Бисер Цолов, който отговаряше за кондиционната подготовка и анализите, и треньорът на вратарите Илиян Василев, също прибраха солидни суми през последните дни. За разлика от помощниците Стойчо Младенов обаче още не е взел възнаградения си. Очаква се Младенов и "Титан" да се съдят. Ръководството вече се разплати с бившите футболисти Христо Янев и Емил Гьргоров.

По лицензирането на клуба работят босовите Димитър Борисов и Иво Иванов, юридическият отдел начело с Радостин Василев и изпълнителният директор Венцислав Живков. От "Армията" са убедени, че няма да имат проблеми с лиценза.

Стоичков не иска чужди рефери

Треньорът на Литекс Христо Стоичков опроверга, че иска чуждестранен рефер за реванша на "оранжевите" с Левски от 1/4 финалите за Купата на България. Мачът на Градския стадион в Ловеч е в сряда от 18.00 часа и ще бъде излъчен по БНТ 1. Камата обяви, че винаги е вярвал на българските съдии, макар че често ги критикува. Първият мач в София завърши 1:0 за "сините", а след нея главният съдия Ахмед Ахмед бе изхвърлен и за следващия сезон, помощникът му Георги Ковачев пък отнесе санкция от 15 мача. Тогава мъжете в черно пропуснаха червен картон за Базил де Карвалю, ударил без толпа Илия Миланов, и отмениха изравнителен гол на Николай Бодуров в добавеното време.

ДАДОХА НА ИВАЙЛО СТОЯНОВ ДЕРБИТО

Ивайло Стоянов от Петрич ще ръководи дербито от XIX кръг на "А" група Черно море - Левски. Мачът е утре на ст. "Тича" от 15.00 часа и ще бъде излъчен по ТВ 7. За помощници на Стоянов БФС назначи Веселин Мишев от София и Крум Стоилов от Благоевград. За 4-ти рефер е определен Стоян Денев от Велико Търново. Останалите нареди: 15.30 Пирин ГД - Етър (Таско Тасков), 15.30 Литекс - Ботев Вр (Иван Кирилов); 18.00 Берое - Славия (Георги Игнатов, по Нюз 7); неделя, 14.00 Монтана - Ботев Пд (Никола Попов, Нюз 7); 15.45 Локо Сф - Лудогорец (Станислав Тодоров, БНТ 1); 17.00 Локо Пд - Черноморец (Вихрен Манев); 18.00 ЦСКА - Миньор (Владимир Вълков, Нюз 7).

Бербатов проснал края на мача с Дания

Димитър Бербатов не успял да види целия развой на мача Дания - България (1:1). Той се е намирал в жилището си в Лондон, когато нашите излязоха на терена в Копенхаген и спечелиха ценна точка по пътя към Мондиал 2014. Още в деня на мача не се чувствал добре заради настинка, а на всичко отгоре бил адски уморен.

"Същия ден е имал работа извън Лондон. Доста обикалял, за да си свърши някои свои неща. Вечерта е бил гроги и

даже проснал последните минути на мача, въпреки че двубоят приключи в 21 ч. британско време", твърди БЛИЦ.

Още на сутринта обаче благодарно благодарил си е обадил на землката си и съотборник във Фулъм Станислав Манолов, за да го поздрави за гола.

Междувременно се разбира, че когато нашите играха с Малта, Бербатов се възползвал от паузата заради световните квалификации и пристигнал в София по лични дела.

БОДУРОВ АУТ ДО КРАЯ НА СЕЗОНА

Николай Бодуров няма да играе до края на сезона. Защитникът на Литекс претърпял операция вчера на левия глезен в клиниката на д-р Тони Георгиев в София. Националът на България получи травмата в световната квалификация във вторник с Дания (1:1) в Копенхаген. Ядрено-магнитният резонанс, показва че бранителят има скъсана връзка, което наложи хирургическата интервенция. Бодуров бе заменен принудително в 23-ата мин. на ст. "Паркен" от слависта Радослав Димитров.

www.duma.bg

злегайте

ФУТБОЛ
ПО НОВА СПОРТ
19.30 Кристъл Палас
- Бирмингам
21.45 Лестър - Милуол

кратки

Левски фаворит срещу Черно море

Левски е фаворит при гостуването на Черно море в мача от XIX кръг на "А" група, според Sportingbet. Световният букмейкър приема залози за победа на "сините" на ст. "Тича" при коефициент 1.45. Равенството е оценено с 4.00, а ставката за евентуален успех на домакините е 7.50. В същото време, очаквано ЦСКА е абсолютен фаворит срещу Миньор. Победата на "червените" на "Българска армия" е с коефициент 1.05 срещу 10.00 за равенство и 21.00 за "чуковете".

"Сините" тренират без гвѐма

Владимир Гаджев и Йордан Милев пропуснаха вчерашното тренировъчно занимание на Левски. Гаджев е с травма в левото коляно и още не е ясно когако време ще се възстановява. Вероятно това ще стане ясно днес. Милев пък е с контузия в глезена и вчера се подготвяше във фитнеса.

Муши стана капитан на Етър

Нападателят Дормушали Саидходжа е новият капитан на Етър, съобщи треньорът Сердар Далят. Муши е третият футболист, който тази пролет слага капитанската лента, след като първо по време на подготовката в Анталия си тръгна Николай Петров, а тази седмица от клуба обявиха, че се разделят и с Красен Трифонов. Според Далят играчите цели да бъдат мотивирани и на ниво за гостуването на Пирин в Гоце Делчев утре.

Кокала взе спрѐл с футбола в Локо Сф

Неигралият футбол от година и половина Дани Кики води тренировки с Локо Сф. Бившият играч на Локо Пд се беше отказал от активния футбол, но Кокала явно е променил решението му. Междувременно продължава да кипи усилен труд на стадиона в квартал "Надежда". Работи се във всички сектори на съоръжението. Санират се външната на козирката на сектор "В", подмянат се счупени седалки навсякъде, работи се в сектора за гости, почти готова е новата зала за пресконференции. Оптимистичните планове са около 20 април стадионът да бъде готов да приема футболни срещи, след като се е сдобил с необходимия лиценз. Тогава по програма Локо Сф приема Ботев Пд.

3 1 8
5 ТОТО 2,
ТИРАЖ 25

6 от 49
I теглене: 2, 6, 15, 25, 26, 49
II теглене: 23, 26, 28, 41, 44, 46
6 от 42
I теглене: 8, 11, 13, 19, 22, 30
5 от 35
I теглене: 1, 8, 18, 22, 35
II теглене: 4, 5, 21, 22, 26
Тото Джокер
Печеливши позиции: 9, 8, 7
Печеливши числа: 3, 3, 3

ЦСКА е
на 400 000 лв.
от лиценза

Стр. 31

Борците остават без пари

Президентът Плевнелиев подкрепя усилията борбата да остане в олимпийската програма

Владимир НИКОЛОВ

Българските борци, които постигнаха сериозни успехи на завършилото в неделя европейско първенство в Тбилиси, не са получили държавни пари за подготовката си, стана ясно вчера. В проектния бюджет на федерацията са били предвидени средства за 200 дни подготвителни лагери на националните отбори. Бившият финансов министър Симеон дянков ги орязал наполовина, но след оставката на кабинета и назначаването на служебен спортен министър, по сметките на федерацията не е бил приведен нито лев през 2013 г. Въпреки финансовия колапс, в Грузия класиците се нарежда втори в Европа, а борците от свободния стил останали четвърти, на минимална разлика след бронзовите медалисти от Турция.

Старши треньорът Армен Назарян изрази изключително удовлетворение от представянето на борците му. Двукратният олимпийски шампион дебютира на голя-

Снимка Мариета ТОМОВА

Президентът Росен Плевнелиев изрази загриженост за очакваното отпадане на борбата от олимпийската програма за Игрите през 2020 г. и подкрепил усилията в битката за нейното оставане. "Не бива да се забравя, че борбата е сред най-старите спортове на игрите и през годините е натрупала значителен авторитет и популярност", се казва в поздравителното писмо на държавния глава до председателя на Българската федерация по борба и националния отбор за спечелените медали от европейското първенство в Грузия. Президентът посочва, че "легендарната българска школа" има своя важен принос за развитието и утвърждаването на спорта в международен план. "Благодарение на поколения златни български борци страната ни заема заслужено място сред първите 10 държави в олимпийската класация по медали. Ето защо категорично подкрепям усилията, насочени към запазването на борбата като олимпийски спорт, и вярвам, че те ще бъдат увенчани с успех", пише Плевнелиев.

мо първенство като старши треньор на Евро 2013 и там възпитаниците му спечелиха евритлата (Иво Ангелов, 60 кг) и пълен комплект медали. "Момчетата се бориха добре и аз съм доволен от тях. Съжалявам само за Любо Димитров (84 кг), който остана пети, без реално да загуби среща, след като украинец го контузи умишлено на полуфинала. Доволен съм и от европейския

шампион Иво Ангелов, който си повярва, а и доказа, че на него ще можем да разчитаме и за Олимпиадата в Рио де Жанейро. Всичките наши борци доказаха, че имат големи сърца и големи възможности. Ако бяхме цял отбор, щяхме да победим и руснаците в отборното класиране", каза Назарян. Стана ясно още, че световният шампион от Истанбул 2011 Елис Гури (96 кг)

може да пропусне и световното в Будапеща и така възможността да брани титлата си. Той се възстановява от операция на рамото. Неговият заместник в националния тим Владислав Методиев обаче спечели първи медал от голямо първенство в кариерата си, като заслужи среброто в Тбилиси.

Треньорът на класиците Армен Назарян и помощникът му Милчо Радуловски позират с купата на европейски вицешампион от първенството в Тбилиси с медалистите Любомир Димитров (84 кг, V място), Владислав Методиев (96 кг, сребро), Иво Ангелов (60 кг, злато) и Явор Янакиев (74 кг, бронз)

елегайте

ПО ЕВРОСПОРТ
СНУКЪР
09.30 и 13.30
Чайна оупън
ПО ЕВРОСПОРТ 2
ХОКЕИ НА ТРЕВА
Европейска лига
13.00 Ром-Ваус - Роял
Леополд
18.00 Драгънс - Лиснагарви
ПО ТВ +
БАСКЕТБОЛ
20.00 Левски - Руски спортист
ПО ФИЛМ +
ТЕНИС
21.00 "Мастърс" в Маями (мъже)

кратки

Разрешиха на Писториус да се състезава

Оскар Писториус, който е обвинен в убийството на своята приятелка Рева Стеенкамп, получи разрешение да напусне страната, след като спечели обжалването срещу условията на освобождаването му под гаранция. Защитата на най-популярния паралимпиец поиска промяна на условията, наложени от главния прокурор Дазмън Нейр, защото са "ненужно рестриктивни".

Кузманов аут от Анталия

Димитър Кузманов отпадна във II кръг на турнира по тенис на твърди кортове в Анталия (\$10 000). Националът на България за Купа "Дејвис" загуби от Тиаго Монтейро (Браз) с 6:7 (5), 3:6. 19-годишният българин заслужи 1 точка за световната ранглиста и \$200 от наградния фонд.

Стоотици фенове поздравиха ЦСКА

Стоотици привърженици на ЦСКА поздравиха женския отбор за спечелената шампионска титла по волейбол. Феновете не спират да изразяват радостта си от златните медали и изпращат посланията си до клуба.

Димитър Пенев ще помага на сираци да спортуват

Мариан ВЛАДИМИРОВ

Треньор №1 на България за XX век Димитър Пенев е лице на кампанията на Асоциацията по плажни спортове, която организира серия от турнири за деца, лишени от родителски грижи.

Президентът на Асоциацията Валентин Заяков обясни, че тази година ще бъдат организирани четири състезания.

В турнирите ще бъдат включени ученици от отдалечени райони и от домове за сираци, като първият старт ще бъде в Русе през юни. След това състезания по плажен футбол, волейбол, тенис и народна топка ще има и в село Шкорпиловици, в Бургас и Албена. Предвиждат се в някои от надпреварите да бъдат поканени и деца от чужбина. "Основната цел на

проекта е чрез спорта да се социализират деца, лишени от родителски грижи. И през тази година ние ще подпомагаме тази благородна инициатива, защото Булстрад Живот традиционно подкрепя такива социални проекти", заяви изпълнителният директор на компанията Светла Несторова. "В почти всички европейски държави от след-

ващата учебна година се въвежда изучаването на шахмата. В Румъния през миналата година усвоиха от Брюксел около 3 милиона евро по различни социални и спортни програми, свързани с младите хора. Ще се опитаме да привлечем европейски пари и за българските деца", каза Александър Минев, юридически съветник към европарламента.

Снимка БГНЕС

ЛеБрон Дејмс (вжясно) се опитва да се измъкне от Тай Гибсън (в средата) и Джими Бълър (от Чикаго Булс при загубата на Маями Хийт от 97:101 в мач от НБА. Поражението за "горещите" бе първо след 27 поредни победи. Така шампионите не успяха да достигнат рекорда на Лос Анджелис Лейкърс от сезон 1971/1972 от 33 мача без загуба

СЛАВИЯ КАНИ ЧЕХИ ЗА БЕНЕФИСА

Славия продължава с опита да намери известен съперник за контрола, която да закрие празненствата по случай 100-годишнината. "Белите" честват вековния юбилей на 10 април, като вече обявиха и програмата за тържествените събития. Поканата към Славия Прага е отправена, за което Венци Стефанов призна още преди няколко дни. Той беше и в Русия, за да опита да уреди спаринг със Спартак Москва. Засега все още не е ясно срещу кого ще играят столичани за юбилея си. Иначе Славия гостува на Берое утре в мач от XIX кръг на "А" група. Треньорът Вили Вуцов разкри, че няма проблеми с контузения. "Гледал съм всички срещи на Берое и това, че в 4 мача нямат допуснат гол, говори само по себе си за качествата им. Мисля, че в този мач трябва да играем по кореноно различен начин от досегашните двубои. През седмицата поработихме върху това, което исках, и на мача ще се види, дали сме си свършили работата", каза Вуцов.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие
Инвестираме във вашето бъдеще

НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЧЕСКА РЕГИОНАЛНА РАЗВИВНА РАМКА 2007-2013

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА "Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007-2013
www.opccompetitiveness.bg

Образец на обява за откриване на процедура за определяне на изпълнител По т.1 (Б) от Заповед № Р - 79/30.03.2011 г.

О Б Я В А
за
ОТКРИВАНЕ НА ПРОЦЕДУРА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ИЗПЪЛНИТЕЛ

На основание чл. 14, ал. 2 във връзка с чл. 7, т. 1 от Постановление №55 на МС от 2007 г. за условията и реда за определяне на изпълнител от страна на бенефициенти на договорена безвъзмездна финансова помощ от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, Съвместната оперативна програма за трансгранично сътрудничество "Черно море 2007 - 2013г." и от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство,

ИЕЛОУ333 АД
(наименование на бенефициента)

със седалище в гр. София и адрес на управление: бул. "Никола Габровски" №1
адрес за кореспонденция (ако е различен от адреса на управление):
гр. _____, ул. _____
№ _____

тел.: 02 962 22 95; факс: 02 962 22 97, интернет адрес: www.yellowtaxi.bg,
лице за контакт:
Калин Естимов Кокошаров (трите имена на лицето за контакт) на длъжност Изпълнителен директор в "Иелю 333" АД, тел.: 02 962 22 95

в качеството си на бенефициент по Договор за безвъзмездна финансова помощ №4 МС-02-123/27.04.2012 г. обявява процедура за определяне на изпълнител - "открит избор" с обект: "Услуги по разработване и въвеждане на софтуерна система за управление на работата с клиенти (CRM)" (вид на процедурата) (обект на процедурата)

Пояснителният документ и документацията за провежданата процедура могат да се получат на адрес гр. София, бул. "Никола Габровски" №1 всеки работен ден от 10.00 ч. до 17.00 ч.

Пояснителният документ е публикуван и на следните интернет адреси:

1. www.opccompetitiveness.bg - интернет адресът на УО/ДО (чл.14 ал.2)
2. http://www.eufunds.bg - интернет адресът на Единния информационен портал за обща информация за управлението на Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз на Република България (з 4Г от Заключителните разпоредби)
3. www.yellowtaxi.bg - (интернет адресът на възложителя, в случай че има такъв)

Оферти/Заявления се подават на адрес гр. София, бул. "Никола Габровски" №1 до 17.00 ч. на 15.04.2013 г. (ден, месец, година)